

DÍSZES ERKÖLTSEKRE
TANÍTÓ BESZÉDEK

MELLYEKET
NAGYOBB RÉSZ SZERÉNT
MARMONTEL IRÁSIBOL.

Öszve - szedegettvén Magyarra fordított
K Ö N Y I J Á N O S,
Magyar-hazának Hadi szolgája.

P E S T E N,
Vaingand J. M. és Koepf J. G. könyvel
kereskedő Uraknál találtattnak.

I 7 7 5.

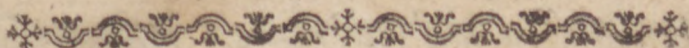
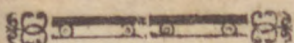
544.280

MÁGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

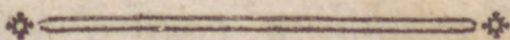
MTA Könyvtára
Hatvany Lajos könyvtára

Comp. B. 1
3. M. 1
1775.
B.

~~Handwritten scribbles and signatures at the bottom of the page.~~

ELŐL-JÁRÓ-BESZÉD.

KEDVES HAZÁM SZÜLEMÉNYE!

Fitzes Anna

Gyenge elmém munkájának már többszöri kellemes foganatja, olytán ösztönt, 's fáradságot nem tekintő kész kedvet nyomott szívembe, hogy fontos foglalatosságim között-is e' jelen-való munkára, éjtszakai óráim közt, alomtalanitván szememet pénnámnak pertzegésivel serkengeté.

Nem pedig ok nélkül ajánlom ezen irásomat Hazám szüleményének: mert nóha tsiklandós újjdoni magyarságomnak fürgenszégével előre kérkednem nem illik-is; de tsak megkell vallanom, hogy, nemes magyar nyelvünknek elégtelen értői 's idegeni, házontalan pengetik nyelveken jat/zo-
dozó elmémnek mostani tet/zése szerént

különösen ki-faragott 's rámaázott le-
leményes szavait.

A mi a' munkának tulajdonát il-
leti, való, ha meg-fontoljuk, hogy
senkit erkölstelen vagy el-fajult in-
dulatra nem gerjeszget; sőt ellenben
szép erköltsü példákat láthat benne
's mint egy tükörben szemléhet az
olvasó. Mert Laurette példássan adja-
elő, hogy az Attyához való szerete-
tének lángját, ámbár a' Világ' hi-
valkodása tsábitó édesgetésivel, szívé-
ben meg-tsillapította-is, de tellyesség-
gel el-nem oltotta.

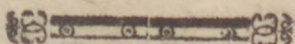
Fonrosze arra tanít bennünket,
hogy az Ifjúságnak nem mindenkor
tanatsos látásunkat 's hallásunkat
füleik' hegyeire kötni; főképen a' mi
a' szerelem' állapotját illeti, mellyre
azonkívül-is a' fiatal indulatnak tüzes
lobbanása vagyon: mert sok galibát
's alkalmatlanságot hoz fejekre a'
kegyes szülőknek.

Laujus igen szép példával éltet ben-
nünket, hogy ámbár a' kegyetlen
Atyáknak meg-vejsztegetett indulatjok
a' fiakra el-hat-is, de ezeknek ditsere-
tes

tes magok' viseletek, rendetlenségben keveredett Attyoknak dühösségeket elszéllesztik 's engesztelőkké téstik. Ugy szintén Lausus, az, igaz barátságának hűségét igen szép formában rajzolja szemeink' eleibe. Így tehát azon virágzó Ifjúság' kedvének örömét, a' mellyel más szomszéd népek-is élnek, kedves Hazámhoz víszeltető hűségemből, idegen nyelvekben tudatlan Nemzetemmel méltán közlenem tetszett.

Am-bátor az eredeti-irástól helyközben, majd a' verseknek, majd pedig a' leveleknek többletésekkel toldozván el-kanyarodtam is, de mindazonáltal a' dolognak értelmét lehetőképen rakontzázván meg-tartottam.

Továbbá, ha munkámnak némely kori kétszeres olvasására kizstem, ki-tsapdozó pennám' kanyargatásának meg-foghatása véget, a' kegyes olvasót, azzal-elméjét fárasztó eszmélkedésének terhetségét sajnosan érezvén fájdalom, 's azért kérem, hogy azt inkább nyelvünk' szaporátlanságának, mint sem leleményes újj szokkal való

tzikornyázását munkánnak tulajdo-
nitsa, 's e' mellett a' büszke ditsére-
tért való ástozásomat se gondolja.

Ha pedig tsekélységű munkánnak
cimbár méltóságos ditséretével nem-is,
csak kellemetes el-fogásával érdemeltet-
vén, különös kedvellőit sajdithatom,
valójában mondom, hogy jövendőbéli
udvarlásomnak készségével maradok
addófsá, a' ki mostanság is mindenkor
vagyok.

Kedves Hozám szüleményének

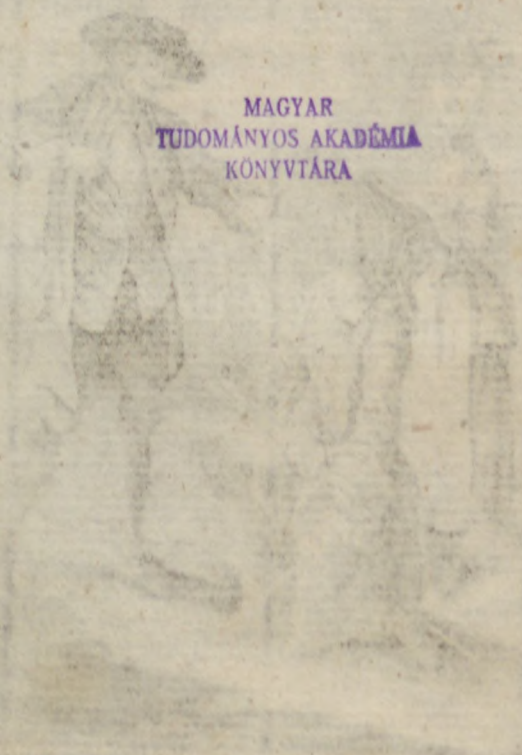
Irtam Buda várában
1774 Esztendőben.

Köteles szolgája
Kónyi János.

Binderb. Buda.

LAURETTE

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

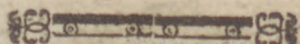
1871

LAURETTÉRŐL.

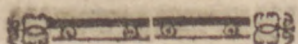

Az időben, hogy Kulánfa névű faluban Templom' vagy Egy-ház' napja tartatott. A' Klánfzeai Mark-Gróf-is, kinek Vára onnét nem távol vala, az illyetén falusi vígadozást hogy meg-szemlélje és a' lakófokkal tántzba credjen, Uri személyéhez illő barátival és udvari népével el-méne: a' mint azokkal gyakor történik így, kiket a' meg-unás a' bővölködésnek

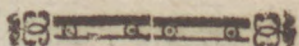

kebeléből ki-üzvén önnön kények' 's szereteteknek boszszújokra a' merítés-gtelen és ártatlan vígadozásra ismét víz-sza-hoz.

A' nevedékeny paraszt-leányok között, kik egy Szil-fa alatt vígan élven tántzot-jártak, Laurettét az ő deli természetéért, az ő rendes 's tfinos maga-vise-léséért, és ama' természetbéli kedves-ségéért, melly sokkal inkább' kellemes' b a' szépségnél, első pillantásra-is leg betses' b-nek 's kedves' bnek ki ne méltóztatta volna? Ezen vígadozásnál az ember tsák őtet bámulta. A' fő Afzszonyok - is magok, kik gyönyörűségeknek tartván magokat, általlatlanul meg-vallották, hogy még nálánál kedveltetésre gerjesztőbbet nem láttak. Kénszeríték őtet hozzájuk közelebbíteni, és ugy annyira szem-hegyre vévék' mint egy valakinek leábrázolására tökéletesen el-készült kép-irő. Vesd-fel szemeidet Léánka, ugy mondának a' fő Afzszonyok néki. Minémű elevenység, minémű kedves-ség élteti tekintetét! Ha szeméi-pillantásinak bájoló erejét tudná! minémű gyógyit hatatlanságot nem okozhatna valamely tudós bújja ezen szemekkel! 's valyon már ennél kellemetesb' száj lehet-é? Melly rósa színű pirossak ajaki! melly tiszták fogainak alabástromjai! az ő barna szine

fzine esmérteti ugyan még a' verő-fénynek süttős erejét ; mind azonáltal ez az egészséges fzin. Nézze az ember az ő nyakának kerekdedségét, melly ezeken a' szép vállokon az elefánt-tfontnak fejérségével vetekedik. Ám melly szépen nem illenek néki az udvari öltözet! és ez az ortzájában forró eleven piros, mellyet a' szerelem maga illenes helyére rakni látszik kit nem édesítene imádójává! Bizonyára tsudás ritkaság ez! Avagy a' természet kire vesztegeti még az ő ajándékát? Laurette, mennyi időben jársz? — Az elmúlt holnapban hágtam - által kétfzer hét esztendőket. — Kétség - kívül hát majd férjnek - vésznek? — Az Atyám ugy mond, hogy azt még el-nem időztem. — 'S hát Laurette, a' szerelemnek valamelly kis érzékenysége még szivedet nem érdekelte-e? — Én nem tudom a' szerelemnek érzékenységén mit kell érteni. — Mitsoda! hát valamelly Ifjú még azon kívánsággal nem ébreszgetett-é, hogy ő téged feleségül venne? — Azon nem búsulok: az Atyámat hagyom arról gondoskodni. — Mit tsínál az Atyád? — Az ő tsfekély gazdaságában bíró szántó földének művelését szorgalmazza. — Gazdag-é ő? — Nem, de elleben azt mondja, hogy ő boldog légyen, ha én magamat jól vittelem. — 'S mit dolgozol magad? —

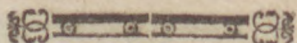

Segítek az Atyámnak ; dolgozok vele-egygyütt. Véle-egy gyütt! mitfoda f miveled a' földet? — Igen-is, még pedig a' szőlő - kertnek mivélése nékem nem egyéb az időnek-kellemes könnyű töltésénél. Gyomlálni, szőlő - karókat ültetni, a' fűrtöket réa - kötözni, a' leveleket lé-tépni, hogy a' gerezdek annál előbb meg-érjenek, 's azok midőn meg értek, lé-tzedni, mind ez igen könnyű. — Boldogtalan Léányzó! nem tudálom már, hogy az ő kedves kezei éktelenekké és kemény bőrűekké lettek. Melly kár, hogy illyetén szegény és tekintetlen állapotban születtetett.

Laurette, ki egyébkor az ő falújókban maga ellen irigylést húzott, most pedig hogy szánakozásra méltónak állítatik ezen egy kevésé meg-szomoroda. Mivel az Attya töle szomoruságinak okait szorgalmatosan el-titkolá, azért soha esze-ágában sem juta szánakozást érdemlő méltó volta. Azonban hogy ő e' fő Afzszonyoknak tzifra öltözeteken legeltetvén szemeit, panaszos állapotjáról nyilvánóságosított, 's itéleteket helyén-hagyta. Melly nagy külömbség vagyon az ő ruhái és a' fő Afzszonyoknak öltözetek között! Minémű elevenítő és gerjesztő szín 's Pompa nem uralkodik a' könnyű selyem-ruhákban, a' mellyek

lyek körül hoszszú rántzokkal ékefített krepines farkak uszkálnak! Minémű finom kellemetesség tetzik-fel az ő-feszefen bé-fűzett fejer lábaikban! Minémű szép móddal vagynak az ő fodorodott hajaiknak rendben-való szedetttetési! Minémű új tekintetett nem okoznak a' félig bé-fedett édesgetések, ezek a' szép ingek, tšipkék és pántlikák által! Jollehet ez' Afz-szonyságoknak valamelly szem-fényvesztő egészségnek elevenítő ékekségek 's valójában, való szépségek nem vala; mindazonáltal Laurette el hihette-é' hogy ez' egészségtelen színnek oka, mellyet még a' kenyegető-kendőzés sem tehete esmérletlenné, hogy ez a' szemtelen életnek mértékletlensége volna? Midőn mind ezekre vizsgálását idézné, Lutzi Grof hozzája járulván tántzolni hivta. A' Grof ifjú deli termete szép öltözetében virágozván a' Laurettének el-hódítására alkalmas vala.

Ambár Laurette a' tántzot nézésében finom izét mivoltának nem tudta-is, mind-azonáltal a' Grófnak tettsettetéséhez illő jeles, fris és könnyű magamozditásiban ollyatén kedveséget tapasztalt, a' melly a' falusi Ifjaknak ugrálásiban nem látszatott. Gyakran érze, hogy a' keze szoríttatott, de soha még illy gyenge kéznek szorongatásától nem érzékenyítettett. A' Gróf követé őtet

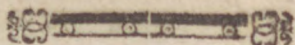

szemeivel a' tántzban; Laurette ezre vévé, hogy az ő szemlélési tántzát éltetvén kelle mesítették és a' nézők szíveiket örvendeztették; 's bátor ugy légyen-is, hogy tántzának alkalmaztatásával Laurette-is ugyan azon kellemetes kedvet akarta légyen ki-mutatni, vagy, hogy az ő szíve a' szerelemnek első szikráját szemeivel közlötte légyen-is, elég az, hogy szemei az örömmek és érzékenységnek erőltetetlen hathatósága által a' Gróf szemeinek feleltenek.

Az el-végezett tántz után Laurette a' Szil-fa alá menvén le-üle, kinek lábaihoz magát a' Gróf le-telepété. Ne szerezd egy-mástól-való el-távozásunkat, édes szerelmem! ugy mond a' Gróf; mert kivüled senki lábaimat tántzra nem nódítja. Ez érdemem felett való betsület nekem, felele ő; de ez az én tárfaimnak nedegés irigységeket tornyozná 's kélelhetetlen szomorodásakat okozná; mert a' mi falunk fok kétes-feltöket tart kebelében. — Nem kétséges okra való nézve, mivel téged olly ékesnek tsudálnak; és a' Városban sem lenne külömben; ez a' boldogtalanság minden lépésidet nyomdokolja. Ah, Laurette! ha téged Párisban ezen Afzfzonyságoknak közepette, kik tsák egyedül a' ki-gondolt mesterséges szépitésnek kényefsei, a' természetbéli

keg-

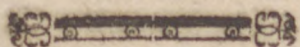
kegyefségnek édesgető gerjesztésével
 meg-jelenni az emberek látnának, mel-
 lyet te magadban tapasztalni tudatlan
 vagy! — En, nagyságos Uram! Paris-
 ban - e' ! Isten mentsen, mit tfinálnék
 ott? — Mindeneknek szemeit gyönyör-
 ködtetni, 's mindeneknek szíveit el-ra-
 bolni. Hallod-e', Laurette, nintsen
 nekünk itten szabados alkalmatofságunk
 az egymással való beszélgetésre. Hanem,
 egy szóval, az tfak te rajtad áll, ha a'
 rongyos kalyiba és egy tfekély szőlős-
 kert helyett, mellynek mívelésével ma-
 gadat fanyargatnod kell, bizony ára tfak
 te rajtad áll, ha te ezek helyett Párisban
 egy drágalátos ezüftől 's aranytól tfillámló
 szemnek gyönyörüségére felyemmel bé-
 menyezett Palotát, egy különös tzifra
 's finom munkával el-készült varró-aszta-
 lotskát, kényved's kedved szerént kintfes
 házi-eszközt, a' leg szebb kotlikat és
 lovakat, esztendőnként minden féle színű
 öltözeteket, rövideden, ha mind azokat
 magadévá tenni akarod, a' mellyek a'
 nyugalommal tellyes gyönyörüséggel
 terhes jó életnek alkalmas kedvesjét
 okozzák; tfak hogy minden egyéb gondot
 el-távalítván ezekkel kedvedre élj, 's enge-
 met úgy, mint én téged szeress. A' dolgot
 alkalmas'b időben meg-fonthatod. A'
 jövő vasárnap a' Várban tántz tartatik;
 melly-

mellyre minden ifjú legények és leányok a' falutokból hivatalosok. Te is megfogsz jelenni, szép Laurette, és akkor meg-mondhatod nékem szíved szándékát, ha az én szerelmem érzékenyit-e', és ha az én jó akaratomat befogadandod-é? Már ma semmit egyebet tőled nem kívánok, hanem hogy e' dolgot titokban kell tartani. Halgatóságodnak leg mélyebb örvényében zárd azt; mert ha leg tsak kisebb része ki-tsufszanna tőled, tehát a' réád várakozó szerentse mint az álom el-enyésznek.

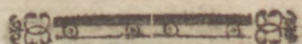
Laurette mind ezeket magában mint egy álmod képzelé. A' tündöklő szerentsének szem-fény-vesztése, mellyet neki a' Grof le ábrázolt, kötelezett közönséges állapotjától annyira el-pártoltatta, hogy az illyetén életből a' másikba olly könnyen és hamar lehető által-költözés neki meg-foghatatlannak tetszett. Jóllehet ez a' szép Cavallier, ki neki ez ígéretet tévé, semminémű tsábitásnak jelét tekintében nem tapasztaltatá. Minden mondott szava neki olly tisztos valóságnak tetszett, hogy még szemeiben is szavait erősítő hűségét tapasztalá.

Hiszem még-is tsak észre-vehettem volna, ugy mond magában, ha vélem tsufolását játszodtatta volna. Mit példázson az halgatás, mellyet ő, nékem olly

keményen meg-hagya? Mivel ő engem boldoggá tézen, csak azt kívánja, hogy őtett szeressem; semmi fints méltóbb: de, kétség nélkül kedve-nem szegetik, ha a' tőle veendő jókat az Atyámmal részeltetni fogom; miért ütnénk-téhat titkot abból az én Atyám előtt. — Hogy ha Laurettének az el-tsábitó mesterség és a' gonosz meg-foghatobb lett volna; tehát könnyen által-láthatta volna miért hogy Lutzi á dolgot titokban tartani kívánta; mindazonáltal az együgyü jámborság, melly természetében oltatott, egyedül a' fiatal ifjúságnak tüzes lobbanása és forró ledérsége ellen határozatott, 's így tehát a' Grófnak tettetős és tisztos szándékában semmi gyanúft és gondos képzelődést nem tapasztalhatott.

Midőn már az illyes gondolatokkal éppen meg-terhesedvén szíve a' pompának büvölködésével tellyesen képzelődött, alatszony kalyibájába visszsa-tére; minden visszsa változáfsal tetszett néki. Mostanság szemlélé azt Laurette elsőben-is ízegénységnek, mivel szalma-fedéllel borított lakó-helye. A' rozsz házi-eszköznek, mellyet véle a' szükség kellemesített, szemei előbbi érdemét nem lelték; a' réa-szabatott házi-dolgokat meg-vetvén előtte utáltatofak lőnek; már a' kenyérnek, előbbi ize-is meg-bomlott, mel-

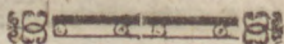
mellyet a' verijték nedvesített a' fris szalmán mellyen máskor olly izessen alutt; az ablakokban terített aranyos vánkósért és a' puhán fel-vetett pompás ágyért áfitozott.

Más napra kelvén még fokkal súlyosabban erzé panaszit, midőn ismét a' szőlő-műre és a' napnak, izzasztó forróságára kellett néki menni. Parisban, ugy mond magában, akadály nélkül kelnék-fel az én boldog életemre, a' kedveskedésen és szerelmeskedésen kívül minden egyéb gondok nélkül. A' Gróf Ur bezzeg valójában mondá azt nekem. Melly szerelemre méltó az a' kegyes Grof! Minden falusi Léányok közül tiak éppen engem érdemeltete szíves pillantásira; még a' várbéli Dámákat-is el-hagyván, egyedül egy paraszt léánnyal való lételeért. Semmi réa-tartófságra sem vágy az a' nagy Ur; ámbár kevélységre oka 's módja volna! Ugy tetszett mint-ha kegyes-létemmel ditsekednék, midőn ötet a parasztoknál felségesb érdemmel tisztelém: melly kedves izem-vetésekkel érteté hálá-adó voltát! melly ála-zatos és érzékenyítő tekintettel jetenté köszönetét! és minémű szerelemre-méltó kellemetefség vezérlé beszélgetését! ha valamelly nemes Afziszony-ságal közlötte volna beszélgetését, sem
kel-

kelletett volna láttatni tisztesb' deli-vi-
felésének áldozatját. Szerentsémre
még-is tellyes jó öltözettel valék ; de
bezzeg ha ma meg-látna! minémű öl-
tözetem! és melly fanyarodott állapo-
tom.

Laurettének környül - lévő - dolgai'
unalmát ezek a' bajos és hoszszas három
napok újjabb , 's újjabb szomorúsággal
kettőztették, mellyeket még a' Grófnak
ismét-látása előtt kellett szenvednie.

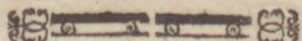
Már el-érkezik mind a' kettőnek vár-
hatatlan szempillantások. A' falunak
minden ifjai a' szomszéd várban gyülé-
nek; azonnal zenge a' mulikáknak vi-
dámatos hangjaitól az hárs - fákkal körül-
övedzett hely , adván jelt a' tántzra.
Laurette-is közelíte uti - társaival , de
nem a' templom' napján mutatott bátor
tekintettel , hanem félenk és ortzás á-
brázattal jelene-meg. Lutzinak ez újjra
fel-kező napnak látzatott , és ama vad
és szilaj Isten - Aszszony helyett , vala-
melly jámbor és szelid GRATIAT szem-
léle. Felségesb' udvarisággal tisztele-
ötet , de minden véle kötött szövetsé-
gének esmértefése nélkül. Sőt még
annyi maga-meg-tartóztatására erőlkö-
dött , hogy tsak hozzá-közelítését - is
viszszá-voná , hanem hogy véle tántzol-
hatna , mind addig leselkedvén , míg

más véle tántzolván néki példás alkal-
 matofságot réa ada 's módot nyita. Ez
 Szolinyi névü Vitéz vala, a' ki a' Tem-
 plom' napjának ülése ulta Laurette felől
 való tsúdás emlegetésétől meg-nem fziunt.
 Lutzi tzimborás szeretöt gondolván Szol-
 linyiba tapasztni, mire-végre-is nyug-
 hatatlan pillantáfit idézte minden nyomá-
 ban. Mindazonáltal féltőségének érté-
 sét Laurette nem akará dél-szinre derít-
 teni, hogy az által származó nyughatat-
 lanságának fűradságától meg-kémélje.
 Az alatt mig Szolinyival tántzolt, te-
 kingetési szélyel tsatáztak, gondatlan
 maga-vifelése és szorgalmatlan egygye-
 zése látzatott. Már a' Laurettével tán-
 tzoló sor Lutzira jöve, ki el-hítte,
 hogy köszöntése okozá minden kelleme-
 tefséginek ébresztéfit és ortzájának édes-
 gető virágzását. A' fzemérmetség-
 nek drága szine magát rajta kiterjesztvén,
 az alattomban való és majd nem tapasz-
 talható mosolgas mozgata ajakinak ró-
 sáit, és az ő kegyes pillantáfi a' Grófit
 majd el-vifelhetetlen szerelmének örö-
 mébe helyheztették. Ha tsak ketten
 lettek volna, tehát a' Grófit ifjú forró-
 ságának első indulatja arra ösztönözte
 volna, hogy Laurette előtt térdre-esni
 és ötet üdvözlésének tiszteletével imád-
 ni kenyszerítette volna; de még-is fiatal
 in.

indulatinak tüzes lobanásin annyira erőtvön, hogy még Lauretté' pillantásinak szikrái-is hátra-tartóztattak. Tsak kezeinek reszketőségével adá-tudtára kiváltképpen való nagy örömet, mivel azon személynek kezei' szorongatásiban foglalatoskodtak, kit szive, szerelmének nevezett.

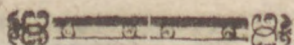
Szép Laurettém, ugy mond az elvégezett tántz után: vond-félre magad' egy kevelsé társaidtól. Nyughatatlan-sággal vagyok tellyes, meg-tudni, hogy mit végeztél magadban. — Az én Atyám-nak engedelmen kívül egy lépést sem té-ízek, hanem mindenben jó tanátsát's ja-vaslását követem. Ha az Ur vélem jól-tenni szándékozik, kívánom abban ötet-is részeltetni; ha az Ur-hogy véle men-jek akarja, tehát kívánom erre az Atyám' engedelmet. — Ah! hiszem ne kérd ötet a' tanátsért; melly-is ugyan tetézett félelmemet okozza. Közöttetek ollya-tén bizonyos bé-vett-szokás vagyon, midőn egymással egyesülni és szerelem-ben lenni akartok, a' minémüvel élnem az én rendem's állapotom nem enged. Ha az Atyád illyetén dologra kötelezni akarna; a' lehetetlenséget. kívánná tőlem; ha pedig ötet abban nem követném, azt állitaná, hogy el tsábitásodra törekedem's igyekezem. Nem tudja ő még az én

te hozzád való szerelmemnek nagy voltát; de Laurette, hát gondolnád e', hogy tehető volnék, felőled roszszúl vélekedni? — Ah! távol legyen az tölem! én az Urat a' jóságához magához hasonlítom. Tökéletes tsalárdnak keltenék lenni az Urnak, ha gonoszul mefterkedni vélem szándékoznék! — Bártorkodj tehát és hidj betsületemnek. — Éppen nem hihetetleniségemnek kell tulajdonítani; hanem tsak a' dolgot az A. tyám előtt el-nem rejthetem: én az őve vagyok 's tsak tőle függök. Ha a' feltett-dolog hozzám illendő, 's ártalmam nélkül téendő, éppen nem ellenezi. — Soha engedelmet reá nem nyújtja. Ez által szerentsétlenségemnek őrvényyébe ejtel, 's magadnak pedig szörnyü bút szerzel; ah! már azután szerentsédet el-időződ, 's tellyes életedet a' fanyarú dologra kárhoztatod, mellyet kétség kívül kedved' tartja, mivel róla lemondani nem szivellesz. Ah! Laurette, hát e' kegyes kezek a' föld-mivelésre teremtetek - e'? Valyon a' Napnak sütő melege szijja - e'-ki szinét e' gyönyörűs ges ortzának? Te természetnek édesgető remeke, ki minden *Gratiákat* és szerelem - Isten - Afzszonyokat szépségeddel felyül mász; Te Laurette, hát valamely alá-való bajos életben el-fonnyad-

ni, végre pedig egy goromba parasztnak felesége lenni akarsz-e! talám a' szűkségben, a' kedvre-való-élésnek tfak némelly részét meg-köftolása nélkül-is mellyben szűnetlenül élhetnél, meg-aggani 's éltefedni kívánsz-e? Lásd-meg már, hogy a' bővölködésben való gyönyörködtesnek és a' nyugadalmas Napoknak, mellyekre kelned ígérem, mit húzol eleibe! 's hát mi hátráltatja még kötelezésedet? A' félelem-e, hogy az Atyádnak némelly szomorú szem pillantásokat okoznál? Valójában hogy távozásod meg komoritaná; de annakutánna melly nagy öröm nem töltene kedvét, midön ő tégedet jó tétimnek, mellyekkel ő maga-is bővölködvén, bíráliban gazdagon duskálkodni látna? Melly kellemetes erőszakra kényszeritenéd, mi tőn gondal tellyes kunyójátúl butsut venni 's a' kívánatos nyugodalomra kelni ösztönöznéd? Mert e' szempillantástól fogva semmi kofarat-adó felelettől nem tartok: mind kettőnknek szerentséje ugy, mint az övé, örökre le köttetik.

Jollehet Laurettének nem kevés fáradságát okozá a' tsábitást meg-gántsalni, de még-is végre bajnokát meg-előzé; és a' gyors farkon forgó kártékony esetnek héjánofságával (melly által ismét újdoni késértetjének keleptzéjébe botlott)

véle született ártatlanságának hajlandósága a' vesztő - tseltül elegendőképen menedékenyítette 's oltalmazta volna.

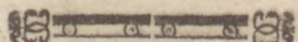
De egy zúr-zavar idő el-borítván Kulánsá határát, a' kő-efső, a' szüretnek és aratásnak reménységét meg-semmisíté a' szegényeknek leg félelmes' b' fanyaruságokra. A' keserves panasz közvala. A' zápor-efsőnek hullása alatt zúgó szélvész ezer-féle jajos kiáltást kevere a' félelmes Menny - dörgésnek tsat-tagási közé; a' szörnyű villámás és a' mély örvényekbe le-töretett fáknek rettenetes harfogalmiá, a' vad állatok ijedtekben helyeket nem találák; midőn pedig a' nagy zúr-zavar meg-szűnván réája tisztá verő-fény lett, melly még az előbbi félelmes sötétségnél sokkal félelmes' b' vala, mivel a' szőlő-gerezdektől meg-fosztatott és leveleitől meg-kopaszított szőlő-veszfűzöket, a' kalászokat, mellyek az ő öszve-zuzattatott száraikról el-bádjadva alá-fügtek, és a' lerontatott fáknek gyümölteit veszendő állapotban mutatá-ki; mire nézve az egész tarományt vizsgálhatatlan és izomorú tsendesség fogá-el: az utak szántalan boldogtalanokkal rakattak-meg, kik halavány tekintettel bús és érzékenység nélkül lenni láttattak, és, midőn meg-pusztult mezőjökre veték

banu,

bámuló szemeiket, egész ezstendőbéli éléseknek veszedelmét zokogó firással könyvezték, és a jövő szükségnél, nyomorúságnál és halálnál egyebet nem szemléltek. A' keserves Anyák, kalyiba' joknak pitvariban ülven, tsetsemő kis magzatjaikat melyekhez szoritván könyvező szmekkel kiáltának: ki fog már benneteket szoptatni, midőn kenyérünk nintsen?

E' kártékony kő-efsőnek szemlélésében Lutzinak első gondolatit - is a' Laurettének és az ő Attyának keserves fanyaruságban való esete képzelte. E' boldogtalan nép eránt való szíve-fájdalmát a' közönséges szánakozásnak menyezetjével palástolván, tellyes nyughatatlansággal siet segedelmekre. Menjünk a' faluba, ugy mond társainak, gyamolitsuk vigasztalással bánatos szíveiket ez ügyetlen népségnek. Husz familiának a' kétségből ki-mentése mellybe őket a' szerentsétlenség juttatá, igen tsekélységbe tellne egyikünknek. Ha vig kedvekben részeltettek, részeltésünk tehát szomorúságokban - is.

Ezen szók illő helyekre kelének azon szíveken, mellyek már a' szánakozástól fel-indittattak. A' Klanfzeai Mark Gróf járula példájával elől. Jobbágyinak magát elő-állatá, és segedelme' ajánlásával

val jó reménységeket és vidulásakat gyámolítá. Azonban hogy a' háláadatof-ságnak könyvező tsepjei körülötte szaporodának, minden véle való társaságának nemei a' falubán el-széledtenek, ajándékokat osztogatván, az érzékenyítő és ritka példájú örömmel éltetének, midön az hálá-adásra fel-buzdult néptől mint egy imádtatni láttattak. Az alatt Lutzi ide's tova futkozván Laurettének lakóhelyét vadászta; a' mellyet midön kitanulván oda jutását gyors lépésekkel kettőzteté; és midön hozzá-közelite, az ajtóban láta egy ősz fővel tisztes éltes paraszt embert ülni, a' ki tengeri búban aggódó fejét kezeivel bé takarván térdein tartó könyökeire botsátá, mint ha a' nap-fénynek látásától irtózna. Ez vala Laurettének Attya. Atyám-fia, ugy mond a' Grof néki, látom hogy igen szomorú ortzával vagy; mindazonáltal a' kétség el-űne borítson: igazak az Egek, és az emberek között még ta'áltatnak olly karban lévők, kiknek szívek tengelye még a' szánakozásnak agyából ki-nem rándula. Ugyan, Nagyságos Uram, így felele a' paraszt-ember, minek-előtte fejét fel-emelé, valyon az ollyatén jámbor, ki hazájának boldog 'allapotja mellett ifjú idejének virágját felaldozván hufz egész eszten-dők

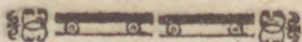
dők alatt éltevel tsep véreig ízonyu
 fáradozáfsal emberkedett, a' ki a' ízol-
 gálatnak járma alól rakva febekkel íza-
 badula - ki és az ulta lehetőb ferénysége-
 vel meg-nem szünt munkálkodni, 's
 valyon az olyan ember könyörögjön-é
 alamifnáért? avagy el-időzött életemet
 kolduláfsal fejezzem-é-bé? hát azén véres
 verijtékemmel áztatott földem éltem
 táplását fe adja-e' meg? Hogy egy paraszt
 ember illyetén terméizetes ízívvel és ne-
 mes Lélekkal bír, azt a' Gróf álmélkod-
 va ífudálta. Szolgáltál tehát az had-
 ban? kérdé ötet a' Gróf. — Igen-is
 nagyságos Uram! Bivirk alatt vettem
 ízolgálatot. Morizonnál valék az had-
 ban. Az én Atyám olly vagyonos em-
 ber vala, mig nem a' kártékony 's puíz-
 titó törvénykezés jóízágabúl ki-nem for-
 gatá, hogy állapotomnak minémüísege
 ízerént gyámolithata. De ugyan akkor-
 ban hogy ízabaduláfomat vévém, az
 Atyám ollyatén ügyetlenségbe veteme-
 de, a' mellyböl azután íemmi modon ki-
 nem hatolhata. Mi ide költözködénk
 el-rejtözésünk véget, ífekély gazdasá-
 gunknak maradványán ízerzénk magunk-
 nak valamelly kevés jóízágotískát, mel-
 lyet íaját kezeimmel hoztam - helyre.
 Első állapotunk esmérletlenségben vala,
 és a' mostani, a' mellyben én ízülettetett-

nek lenni vélem nem szégyenit. Vigasztalván tápláltam az én Atyámat. Férjet vettem boldogtalanságomra; a melly leg főképen ma érzékenyit. — Hát nem él még az Atyád? Oh fájdalom, nem! — 's hát a' feleséged? — Ah! melly szerentséfen járt, hogy e' boldogtalan napokra nem halasztatott élete! — Vagynak - e' fok gyermekid? — Tíak egyetlen egy Leányom vagyon, és ő-is szegény! - - - Nem hallja-e' az Ur síró zöpögését! El-távozik és el, rejtőzik, hogy szívemnek keférvit jajos voltával ne sértegethesse. Lutzi nagy örömeft bé ment volna a' kalyibába, az hol Laurette keféregve zokogott; de tartóztata magán, hogy el ne árultassék.

Fogjad, ugy mond az ő Atyának, és nékie nyujtá erszényét; ez a' lengeték ajándék tíak tsékélység; mindazonáltal fegedeleimtől üres szűkségedben meg, emlékezzél a' Lutzi Grófról; Parisban-vagyon lakásom. Midön ezeket szóllá, el-duplázá lépését, és Laurette' Attyának tíak meg-hálálásra elegendő időt sem hagyott.

Melly nagy nem vala a' tífztes Bazilnak álmétkodása, a' midön az erszényben olly jeles summa pénzt talála! ötven dupla arany, több mint háromszorta való jövedelme az ő kis szőlőjének! Jer, Leányom, ugymond Bazil,

vedd ízemed' hegyére azt, a' ki amott
 megyen: lehetetlen hogy ő ember légyen,
 hanem valamelly Mennyből le-szállott
 Angyalnak kell néki lenni! De minémü
 képzeléssel veszteném eszemet? lehetet-
 len, hogy mind ezt nékem ajándékozni
 aharná. Nofszza, Laurette, fiefs utan-
 na és mutasd-meg néki, hogy ne ta-
 lámtán botránkozását utóbbi bánattal ne
 többítse Laurette mint egy repülő
 szárnyon futott a' Gróf Lutzi után kit
 midőn útol-érvén, így izóllitá-meg:
 hihetetlenséggel küszködik az Atyám,
 illetén jeles ajándékozásnak né-
 künk botránkozás nélkül lett adása fe-
 lől. Azért küldeték tőle, hogy ezt is-
 mét az Urnak tulajdonává tégyem, — Ah!
 Laurette, nem mind ez, a' mim a' te, és
 az Atyádnak szolgáltyajára idéztetett!
 Avagy meg-hálálhatom-e' néki elegendő-
 képen, hogy ő téged fel-nevelt?
 Vidd-viszszza ismét neki e' lengeteg aján-
 dékat: ez tsák igen kevés gyümöltse
 az én jó akaratomnak: mindazonáltal
 mély titokban tartsd tőle ennek indito-
 okát: tsák egyedül ezt mond néki, hogy
 tetézett szerentsével boldogíttatnám, ha
 olyatén egy fő érdemü embernek ked-
 vét jó tétemmel meg-nyerhetném. Lau-
 rette köszönetet akara néki tenni; de így
 mond a' Gróf: midőn az holnapnak vi-
 virad-

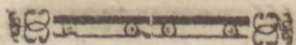
rattakor a' faluból ki-megyek, akarom kőszönetedet butsú-vételeddel egygyűtt el-fogadni. — Mitsoda! hát már holnap el-akar-e' menni az Ur? — Igen-is, mint szerelem' kötelezésével boldogtalanított mégyek-el. — 'S mihelyt megvirrad . . . melly éppen akkortáiban élik, a' midőn az Atyámmal egygyűtt dolgozni megyek. — Egygyűtt az Atyáddal? — Nem, ő előb' el-mégyen: én pedig az ház körül végbe-vitt dolog után; melly engem egy kevesé hátratarítottat — De valyon azon jósz-e' a merre nékem kelletik el mennem? — Énnékem mindjárt a' falun felyül az Urnak útján kell kerefztül mennem; de ám-bár valamit kerülnek-is, ez t'fak igen t'fakély jele volna hálá-adatóságomnak, mellyel az Urnak velünk közlött példás kegyelméért tartoznám. — Elj tehát vigan holnapig-is, Laurette, midőn ofztán véled bátor t'fak egy szempillantásig-is szóllándok: melly talám éltemnek végső öröm-pillantása lészzen,

Laurettének vizliza-jövedele után, Bazil már nem kétlé Lutzinak jó-tétét: Ah! az az áldott ifjú Ur! ah, melly nemes Lélek! így mond Bazil majd minden szempillantásban. Mindazonáltal, szerelmes Leányom, azt a' mit a' jég eső meg-hagyott, se hadjuk-veszendőbe

Men-

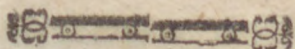
Ménnél keveffebb , annál inkább' kell a' meg-maradottnak jó gondvifelését szorgalmazni,

Laurette a' Grofnak jóságán annyira felbuzdult, 's okozott boldogtalanságának mivoltától annyira érzékenyítettett, hogy a' Grofnak édesgető panaszát egész éjtízaka könyvezé. Ah! ha az Atyám nem volna, ugy mond magában, melly nagy örömmel mennék el-vele! Más napra kelvén jóllehet hogy inneplő ruháját nem vévé-fel, mindazonáltal különös öltözetinek készségével melly idejebéli természetinek ajándéka, annyira hatola, hogy tetfzettető kívánságával magát el-árulá. Már többszer ugy sem látom őtet; mit használ tehát, hogy ha szemeinek több vagy keveffebb kellemetefséget szerzek-is ékesgetésem-mel? Pillantálig tartó gyönyörűség méltatlan a' fáradozáfra. Az alatt hogy magában így töprenkedett takarétoját és kezkenőjét fel-tévé. Az ötlött észébe, hogy kenyér hordozó kosarában neki valamelly keves gyümöltsöt vinne. Talám meg nem veti azt, ugy mond, azzal kedveskedem előtte, hogy saját kezeimmel szaggatám; és így a' gyümöltsöt szőlő-levelre rendbe rakván tsordogáló könyveivel áztatá, Az Atya már el-ment; és az hajnalnak fejérelen vilá-

goscodó arany és piros színü kellemetes derülése már fel-tetzett, a' midön az a' szegény Léányzó kiváltképen való szíve nehezével a' falu-végre ki-ért. Azonnal meg-látá a' Grofnak utazó szekereit jönni, mellyen minden ereiben való tsepvér fel-buzdula. — Mihelyt Lutzinak szemeibe tüne Laurette, még távolról, mindjárt le-ugra szekereből, tellyes komor ábrázattal fiete eleibe mondvan: kiváltképpen való kegyes-ségidtől felette érzékenyittetem, kedves Laurettém. Leg aláb' vidulok rajta, a' midön rajtam-szánakozásodat látom, és azt-is el-híszem, hogy általad okoztatott boldogtalanságom-is fájlal. Kimondhatatlan vigasztalanság gyötri szívemet, viszfzanozá Lautette, és az Urtól vett kegyes jó-téteményeket örömeft oda adnám azért, tfak hogy az Urnak drága tekintetével soha ne érdemeltetem volna. — Én ismét, Laurette, mindent, valamivel bírok, inkáb' el-hagynám, tfak hogy tellyes éltemben, drága személyednek élésével szerentséfitethetném. — Oh Istenem! ugy vélem, hogy ezt tfak egyedül az Ur vihette volna tökelletefségbe: az én Atyám mindenben kedve szerént engedett volna az Urnak, ki az Urat mindenképen szereti 's tiszteli fennyen. —

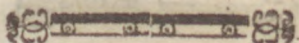
Az Atyák könyörületlenek, mihelyt a' szeretőknek egymásbanlelő gyönyörköd-
 tetéseket tapasztalják, azonnal tőlök az házafságnak frigyét kívánják; én pedig téged feleségül - nem vehetek; azért arról tovább ne-is elmélkedjünk, hanem most egymástól el válván örökös bútsut-
 végyünk; noha, ha te akarnád, soha meg-nem szünnénk egymásnak szerete-
 tetől, egygyütt elésünktől, és mind azon drága kintseknek élésektől, mel-
 lyekkel engem a' szerentse, téged pedig a' szerelem boldogított. Ah! reánk szomjúhozva várakozó örömünknek mi-
 voltát még csak eszeddel sem érheted-
 fel. Gondolnád - e' hogy melly drága szerentsédnek lennél ellen-mondója! — Ah! mindezeknek fontos képzelési nél-
 kül - is jól érzem szívem' kinját. El-
 hidje az Ur beszédemet, hogy a' miulta szeretetre méltó személyét tekintetbe-
 vettem, tizes szemeinek nyilaitól an-
 nyira sebhettem, hogy kivüle minden egyebem csak semmi. Eszem eleinten azon drága dologban gyönyörködött, mellyeket az Ur nékem ígért; annak-
 utánna mind ezen képzelésim füstbe tűn-
 tek; semmire másra nem, csak az Urra vala eszem. Ah! ha az Atyám meg-
 engedné! — Mi szükség engedelmet kö-
 dulni? Hát még egymás szeretetünknek

'Szabadságát - is tőle kérjük - e' ? Avagy
 nem mi magunkban vagyon - e' boldogsá-
 gunk! A' szereteten és hűségen fundál-
 tatnak Laurette fogadáfim és bizonyoság-
 tételim. Valyon lehet - e' már ennél va-
 lami szentebb és tőrbithatatlanóbb? Ah!
 el - hidjed, mihelyt a' sziv magát meg-
 adta, azonnal minden tökéleteségének
 tárgyát érte, 's a' kéz tőfak követője lé-
 gyen. Nyujtsad tehát azon drága ke-
 zetskéket, hogy ezer meg ezer tsók-
 jaimmal illethessem, és könyveimnek
 záporával nedvesítsem. Im hol vagyon,
 ugy mond Laurette firván. Az enyimek
 ezek, monda Lutzi, ez a' te szerel-
 mednek első 'sengéje: ki tőle meg - akar
 fosztani, inkább' éltemtől foszszon - meg.
 Valójában, Laurette, lábaidnál áldo-
 zom - fel életemet, ha tőled el - távoz-
 nom kellettik. Laurette pedig ei - hit-
 te együgyű tudatlanságából, hogy a'
 Gróf azonnal meg - szünnék élni, mihelyt
 jelen - való szerelmével nem vigasztalná.
 Ah Istenem! ugy mond, tehát e' vesze-
 delemnek én lennék indító - oka. — Ugy
 vagyon, kegyetlen, te leszfesz oka; te ki-
 vánod haláloamat, tőfak te kívánod azt. —
 Jaj, Istenem! nem; az Ur legyen inkább'
 éltem 's haláloam. Mutasd - meg azt
 nekem, viszfanoza a' Gróf, a' midőn
 majd mint egy erőszakkal kényszeríté, és
 kö-

kövess engem, ha igazán fzeretsz. Nem, felele a' Léány, nem lehet az tőlem, az én Atyámnak engedelmé nélkül nem tselekedhetem azt. — Am legyen ugy, engedj tehát engem, engedj a' kétségörvényében el-veszнем. Ezen izókra el-halaványodott Laurette és kezdé reszketni, szívében a' fájdalom és félelem öszve-ütköztek, Lutzinak kezét sem el bortsátani sem pedig meg-tartani nem meré. Szemei iszonyodva követék a' Grofnak szilaj pillantáit. Méltóztatson az Ur, ugy mond neki hogy meg-engesztelje, könyörületességével és vidámitó tekintetivel érdemeltetni. Ugy remélytem, hogy ezen hálá-datofságonnak tsekély jelét jó szívvél veendő az Ur; de már ezzel való kedveskedésére sem merem magamat kötelezni. Mitso-da ez, viszszanozá a' Gróf? Gyümöls, hát nékem! Ah kegyetlen! sőt még-meg-bántódásamat újítod ezzel. Mérget, mérget ohajtok én; itt' már szerelmének tartóztatlan dühösségében elveté magától a' kosarat, és nagy haraggal el-mégyen.

E' szívbeli indulatnak tüzes lobbanását Laurette gyűlölségnek vélte, és már azon kívül-is meg-lágyult szíve ezen utolsó kínait nem bírhatá. Alig vala annyi ereje, hogy egy közel lévő

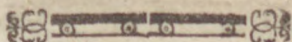

fához egynehány lépésnyire távozhata, az hol el-ájult. Lutzi, ki őtet szemeivel késéré, gyors futással fiete oda, ki midőn oda érvén, őtet könyveinek árjában zokogása miatt el-tikkadván színetlen 's majd lelketlen találá. Lutzi vigasztalhatatlan bánatiban, leg első gondolatinak - is idézeti arra erányoztattak, hogy Laurettéjét el-ájulásából mint hozza - ismét - helyre; mihelyt pedig látá, hogy magába - szálna, erőtelenségét hasznára fordítá, és minekelőtte esetéből fel - tenyészedne, már a' falutól megszűze a' Grófnak utazó - szekereben ragadozójának karjain találá magát. Jaj hól vagyok? kiáltá jajgatva midőn szemeit fel-veté. Ah! nagyságos Uram! hát ismét a' falu felé viszen - é engemet? Ah szívemnek egyetlen egy reménye, felele néki a' Gróf, az alatt hogy melyéhez szoritá, majd nem fokot hibázott a' véletlen bal fors mind kettőnk' élteinek vég - bútsujától. Két gyenge szíveket illyetén türhetetlen próba könek veszedelmes szököllőjére ezután tenni meg - kéméljük.

En magamat néked szentelem, szép Laúrettém, ajakidnak pirofsán téfzemle frigy - kötésemnek fel - bonthatatlanságát, és eszküszöm az Egekre, hogy csak egyedül néked akarok élni 's halni.

En

Én sem kívánok egyebet, vizsgálózkodó
 Laurette, mint tulajdon az Úrnak életem-
 mel kedveskedni. De az én Atyámat!
 's hát el-hadjam-é az én kedves Atyá-
 mat? Avagy nem parantsolatjától füg-
 gök-é én? — Az Atyád, szerelmes
 Laurettém, jó-tétimnek bőséggel áldat-
 tafsék. Léányának boldogágában részle-
 telen: mi mind ketten az ő gyermeki
 leendőnk. Bizd magadat az én kegyel-
 meségemre, már én az Atyádat engesztel-
 lő szavaimmal vigasztalándom. Nosz-
 sza, engedd könyveidnek árját kebele-
 be t forgó könyveimmel fel-fogni: a'
 gyönyörűségnek és az örömmel könyvei
 ezek. A' trágárkodó Lutzi beszédi
 minden t felvető mesterségekkel kel-
 lemesítette a' mellyen Laurette nem
 érzékenytelenített: de az ő búban
 merült szegény Attya, a' ki Léányát
 szünetlen kiáltással híván az egész falut
 kérdezkedésével fel-futá, ismét haza
 érésekor Léányának el veszésén magát
 tellyes kétséggel nyughatatlankodtatta,
 ez a' kép, a' melly Laurette szívének 's
 lelkének egyetlen, ez buslakodtatta és
 fohászokodtatta. Minekokáért véghetet-
 len szomorúságának el - szellestetését
 t fálárdsággal kellett keresni.

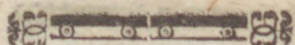
Lutzi a' Lovakat sebeseu hajtattja, fzekeueneu menyezetit be - huzattja, tfeledjei hu'se'ges halgatásban valának, ilyen modon Laurette' fzőkéseneu femmi esmértető - jele fem marada - hátra. Valójában még Lutzinak - is nagyon fzükséges vala, Lauretteneu el - ragadá - sát belső titkának ürügyében tartani. De ellenben az uttól egy el - távalított faluból, a' Kulánszeai Papnak, egyik fzolgája által e' követekezendő iráft (mellyben keze - irását változtatván) küldötte: „ Mondja - meg kegyelmed Laurette Atyának, hogy tsendes elmével legyen Léánya eránt, a' kinek helyén vagyon dolga, és a' melly Afzfzonyság magával vitte, mint faját gyermekéneü gondvifeelésére magát kötelezte. Rövid időu tudtára léfzen hol - léte. ”

Ez a' rzedula melly mind az Atyának nyugofztalására, mind pedig a' Léáynak, el - távozáfa miatt lett boldogtalanságnak vigafztalására, alkalmas vala. Már a' fzeuerelem fzívén gyözödelmet vett; téres be - menetelt nyitott a' fzinlelő örömeu, gondolkodáfinak fetetés ködét elofzlatá, könyvei' folyami - nak utjai meg - fzaradának, fzmorúsága meg - fzállott, és egy tellyefséggel való gyors feledékenység homályosítá vélt

Szeretője eránt, kinek kebelében mind végiglen örvendezni, 's szerelmével nyugodalomban élni, bal forsa boldog-talanitá.

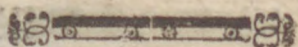
De Parisba való 'érkezésekor lett eszmélkedése képzeléfit tellyeséggel rendetlenité. Szobája tündérefen tetszett minden benne való bájos mesterséggel rakva látzatott. A' feredő, varró-aszta, vatsora, a' szerelemtől származó örvendetes nyugodalom, éppen olly féle gyönyörködtető különös állapotok valának, mellyek gyenge elmejét el-tsábították. Midön álmaibúl fel-serkent - is, azt gondolá, hogy újjonnan való álmának-köde vakoskodtatja, A' midön fel-kélt, a' Léányzóknak fokaságától kornyölytetve látá magát, a' kik udvarlásoknak tetszetőséget nagy figyelmetesen keresvén előtte, egymásközött annak módjáért vetekedtek. Laurette, ki egyébkor a' parantsolattól függött, mostanság tiak intésére - is parantsolatja követtetett. Te vagy itt királyné, ugy mond néki a' szeretője, én pedig leg híveb szolgád vagyok.

Már végye kiki eszének tfinnyára, 's gondolja meg, ha lehetséges, illyetén együgyű nevedékeny parafzt Léánynak örömmel egyelitett tsudálkozását, ki midön látá, hogy az ő szép fekete haja,

melly eddig tfak természet - szerént-
 való gondatlan állapotba fűrtözött ,
 mostanság a' mesterséges kanyargatás
 által fondorlódott külömb-kölömb-féle
 perdi észre változván virágokkal és drága
 gyöngyökkel korona formára fel - tor-
 nyozva meg - rokatottnak lenni láta ;
 midön a' szemci - eleibe terjesztett
 ékesgetések mindnyájan mint egy vá-
 losztására áseőzni látszatának , midön,
 mondom , szépségét , nem kölömben
 mint valamelly felhőből tfillagofan ki-
 derülni és a' falon ragyogo tükörökben,
 mellyeknek környülette való fokaságá-
 ban, ékesítésének egymással vetekedő
 tisztább finomat és valóságát elő - adni
 látá. A' természet - is minden tetfzet-
 tető édesgetésit réá - vesztegette ; ez
 nem lévén elég tökéletes szépségének
 ki - ábrázolására , hanem még a' mester-
 séges szépítésnek praktikálói - is tolyongva
 jövének , és nem kevés munkával ipar-
 kodának őtet ugy fel - készíteni , hogy
 kiki mesterségének jobban értésével nála
 nagyobb érdemre 's kegyelemre lépheffen-
 Már birtokában vala Lutzinak el - ragadott
 kegyefse , az örömtől és szerelemtől
 mint egy meg - részegedve majd imádan-
 dó tisztelettel érdemelteté.

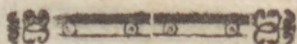
Az alatt pedig a' szegény tisztes Ba-
 zil a' leg boldogtalanobb Atya vala.
 Bazil réa-tartós és betsület - kívánással
 tellyes lévén, főképpen az ö Leányá-
 nak jó híre' 's neve' tekintetében érze-
 keny; annakokáért haszontalanul keres-
 te 's várta ötet, nyúghatatlanságának
 esmértető jele nélkül; azért - is boldog-
 talanságát senkinek sem adá a' faluban
 tudtára. A' Pap el-jöve maga, hogy
 néki Leányáról hirt tégyen, az alatt
 hogy a' tzedulát meg - mutatá. Jolle-
 het Bazil a' tzedulának nem hitt, mind-
 azonáltal szomoruságát a' Pappal még
 sem esmérteté. Az én Leányom bátor
 jó - erköltsü - is, ugy mond ő, de ne-
 nedékeny, tudatlan, egygyűgyű és kőn-
 nyen hívő. Valamelly Fő - Afzszony, el-
 lenező feleletemnek eleit - vévén a' ma-
 ga tetzése szerent való szolgálatjára be-
 szélte légyen ötet: Annakokáért az if-
 juságbéli gondolatlanság miá, illetlen
 vala nelly boszszonkodó szó - szaporitást
 szerezünk, hanem az emberekkel in-
 káb' el-hítesünk, hogy kész akaratom-
 nak engedelmeből ment vala - el. A' tit-
 kot senki sem tudja kegyelmeden kívül;
 kémélje tehát egy Atyának 's Leányának
 betsületét. A' Pap, a' ki okossággal tel-
 lyes derék ember vala, fogadja a' dolog-
 nak titokban tartását; szavát fogyatko-

zás nélkül meg-állá. Bazil pedig, ki bújában finlödött, mind éjjel és nappal szüntelen fira. Hová ment volna? ugy mond ő; 's hát valamelly Afzfonysággal ment vala-e'-el? Avagy valamelly Dáma olly maga-meg-gondolatlan lehet-e', hogy az Atyát egyetlen egy Léányától megfosztaná [és lelki-esmeretét az el-ragadásnak vétkével terhelné? Tavol legyen az, sőt inkább' valamelly lator ragadá-el őtet, ki-is ártatlanságából ki fejtőztetvén a' meg-szeplőfitésnek undokságával veztegeté. Ah! hogy ha az ki-tudhatom, bizonyára vagy az ő vére vagy pedig az enyim mofsa-el gyalázatomnak fertelmességét. Azonnal úrtját azon faluba vévé, a' mellyből neki a' levelet hozták volt. Azon fel-jegyzés szerént, a' mint a' Pap néki mondá, ki-tanulá végre azt, a' ki 'a' levél vívését magára vállalta; meg-kerdeze őtet; mindazonáltal valamelly homályos és álnok mentegetésnél semmit egyebet tőle ki-nem vehetett. Az helység-is egyéb javára nem szolgált, mint botránkozására. Ez a' falu hat mért-földnyire-el-távol a' Grofnak egyenes úrtjától vala. De ám-bár Bazil Léányá' el-veszésének idejét a' Grofnak el-menetelével számba vette volna-is, még sem fakadott volna illetén jó-erköltsű ifjúnak bűnhett gyanújára.

járja. Mivel pedig bánatját senkinek sem meré ki-jelenteni, tehát senki sem-is tudósíthatta a' dolgról. Így tehát t'fak keserves foházkodálival terhelle szívét, vélekedésinek valamelly fel-keelő napját várván, monda: én lstenem! haragodban adád nékem ötet; és én balgatag, midőn ötet nevelkedni 's napról napra szépülni látám, fok örömömet képzelem benne! Már a' mi kevélységemet okozá most ösz fejemet szégyennel gyaláza. Oh vajha még születésekor megholt volna!

Laurette magát bátorítani keresvén, hogy már az Atya t'fendes légyen, és az ötet el-hagyásának bánatja már t'fak igen t'fekély karban érzékenyitené. A' izerelem, hivság, a' mulandó gyönyörködésnek ize, ez az iz, melly keletikor olly elevenítő tetszetéffel ízokott kedveskedni, természeti okoskodásának ki-ábrázoló munkálkodását szinlette; rövideden, az idő-töltésnek ezer féle nemei szüntelen való változásokkal munkálkodtatták életét és tellyesíték kedvét. Lutzi, ki ötet majd imádandó karban tisztelé, és ki mindenkor el-ragadtatásától félvén a' nagy társaságba való járástól lehetségesképen hátráltatta; még is nem kevés gondal olly módot talál fel-eránta, melly az el-halगतóságának me-

fterségével praktikáltatott, hogy őtet a
 Világ' közepén láthatatlanítá. Ez Lau-
 rettének - is kedve szerént vala. Ritka
 szerentséjének tartá, magát annak tet-
 fzetni, a' kit ő szerete; azért - is illye-
 tén nyughatatlan kívánsággal nem érze-
 kenyítettett, hogy magát szépségével
 fitogatván hasonlithatatlanságát tsudáltaf-
 sa; a' melly után a' mi mostani játék-pia-
 tzunkon a'sétozó ékes Afzszony - né-
 pünk fohászknak. Ambár Lutzi idő-
 rövidítését különös válogatott szeretet-
 re méltó kis tárfasággal kellemeftette-
 is, e' mellett Laurettének még - is tsak ő
 vala kedve' tárgya; mellyet nyilván-
 gosítására oíly móddal tuda adni; hogy
 tiszteletlenségét - is mindenektől el-hári-
 tá. A' szeretetnek elsöfitését az illendö-
 ségnek mesterségével egyefíteni, nagy,
 titok, melly tsak a' finom érzékenységü
 lelkeknek vagyon esmértségekben; a'
 búja szeretet tanulja azt, mint vala-
 melly fő tudományt; az igaz szeretet
 pedig jól érti azt - tanulása nélkül - is.

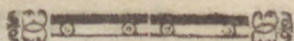
Egy fél esztendő telék e' két kegyes
 Sziveknek frigyos szövetségekben, mel-
 lyek egymásban gyönyörködven szerel-
 meknek tökéletességével, minden una-
 lom, meg bántódás és egyéb sértő gya-
 nú nélkül (melly minket gyakorta ag-
 gódtat, hogy talám szerelmünk nem il-
 len-

lendő karban áll, és a' melly olly gondolatokra tántorit hogy hűségünk meg-máfolható) örvendeztek; és mind szüntelen abban fáradoztak, hogy azt tetézett érzékenységekre bírják, a' mi a' szívet leg közelebb szívelheti.

Ez idő folytában Bazil két izben vett tudósítást Léányáról, a' Dámától küldetett különös ajándékkal egygyütt, a' ki őtet kiváltképen való kegyelmével érdemeltetni nem kéméllette. Lutzi mindenkor csak a' Paphoz folyamodott. Az őszve-rakatott ajándékok egy hű szolga által a' faluhoz leg közelebb való Póftára vitettek, de mivel Bazil semmi némű névnek alája-írását sem láthatá, tehát nem-is tudra kinek ismét visszaküldeni; és e' felett visszaküldésével a' Paptól kívánt hitelét vélekedése fölül kétségesítette volna. Ah! ugy szolván magában ez a' szegény Atya, talám még ártatlan az én Léányom. Minden képzelődtető környül-lévő-dolgok panasznak eránta; de ezek csak képzelődő vélekedések, és bátor ha gyanúm valóságát mutatná-is, tehát hozzám illik fohászzkodni, de nem illik gyermekemet gyalázní.

Az egek látván e' nagy érdemű Atyának erköltsős szomorúságit, köteleztettek vigasztaló ségedelmekkel me-

mel-

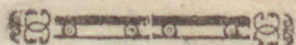
lette lenni; a' mint - is kétség kívül in-
nét származott e' következendő dolog,
mellyet most' elő-beszélni akarok.

A' Bazilnak borral szokott vékony
kereskedése kifizte őtet Párisba menni.
Midőn e' rettenetes nagy Városban fel-
'salá járna, némelly öszve-ütközött
szekereknek akadályok, a' minémű Pá-
risban gyakran efik, okozák fen-tartóz-
tatását. Valamelly'aszszonyi nemnek ij-
jet szozatja inditá nyersebb figyelmetef-
ségét. Meg-látja - - - de szemeinek
tűstént hinni, nem mérészlett - - - Lau-
rettét, az ő Léányát, egy üveg-ablakú
aranyos hintóban, pompás öltözetben
és gyémántos bubban felségefen járni.
Az Atya meg.nem esmérte volna, hogy
ha a' szégyentől és iszonyodástól, az
Atyának meg-látásán, okoztatott fejé-
nek vízszra rántása és ábrázatjának ke-
zeivel való bé-tapasztása el-nem árul-
ta volna. El-rejtőzésének keresése, és
még a' mi több a' rémülés miá lett aka-
ratlan kiáltása, az Attyának kétségte-
lenségét fel-deritette. Az alatt, mig
a' meg-akadott szekerek szabadításokat
keresték, Bazil a' kő-falak mellett a'
Léányának hintójához férkezkedett, a'
fel-hágóra állván és savanyú tekintettel
igy szólla Léányához: hol lakol te?
Laurette nagy rémülve 's remegve lakó-
he-

helyét meg-mondja. 'S hát mitsoda név alatt adod magad' esmértetni? kérdé-ötet tovább. Kulánsának hívják az én születésem' helyének nevérol, felele néki Laurette szemeit le-függesztve. — A' te születésed helyéröl! oh! te tökéletlen! - - - Ma estvére, mindjárt a' napnak le-áldozása után maradj egyedül oda-haza. Minekutánna ezt mondá, le-szálla és tovább folytatá útját.

Laurettének iszonyú meg-komoro-dása még haza-értekor sem oszla-el.

Lutzi azon estve külső-jószágára ment az hol vatsorán-is maradt. Laurette mély gondolkodásiban merülvén olytén szük idejében látja magát lenni, mellyben a' jó tanás és segedelem kellő. Már mostanság azon Atya előtt kellett meg-jelennie, ki eránt hűségtelenlön, kit el-hagyott, és a' kit szomorúsággal, 's bánattal tetétöl fogva talpig meg-terhelt. Önnön vétkeinek undokságát osztán meg-fontolván mint egy szemei-eleibe-állatta. Látá, hogy jelen lévő életének-vífelésével magát melly szörnyen fertelmesíté. A' szerelemnek meg-vakítása és a' hivságos gyönyörűségnek édesgetése 's hitegetése jollehet hogy mind eddig vétkes undokságát alagos-ortzával palástolván bünhett söppedékes motsárját tiszta színel

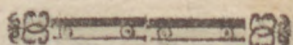

nel himesítette 's fedezte ; de mihelyt
 áll-ortzás vétkeinek valósága dél szin-
 re kelvén szemeinek homálya el-ozla,
 ugy látá magát, a' mint a' Világnak és
 az ő Attyának szemei-eleibe kellett
 állani. Midőn azért ki-vallattatását 's
 íteltetését, mellynek magát most alája
 adni kellett, meg-föntolta, könyvei-
 nek-árjában merülvén félelemmel kiálta-
 fel, oh, én boldogtalan! hová fuffak?
 hova rejtsem-el magamat? Az én Atyám,
 az igaz valóság maga talál engem a' jo-
 erköltsnek útjáról el-tántorodva és olly
 embernél, kihez semmi közöm, a' le-
 dørségben és feslett életben lenni! Ah
 Atya! rettenetes ítélő-biró! mint állha-
 tok-meg szemeid előtt? Egynehányszor
 lövellett illy gondolatja, hogy öszve-
 keléseket el-mellőztetvén kerülje ; de
 a' bűn szívéből a' természetnek szentelt
 törvényét gyökereftől még-ki nem ir-
 totta. Kétségbe hozzam e' ötet ugy
 mond magában; és mivel feddését meg-
 érdemlettem, hát még-bujdokoljak-e'
 előtte? távol legyen! ámbár az ő Léányá-
 nak nevét nem érdemlem-is, még-is
 tisztelem ezt a' drága nevet. Midőn
 el-jön; ha fáját kezeivel meg-öl-is,
 még-is kötelelségem ötet meg-várni
 és lábai alatt meg-halni. De talán
 még sem, az Atya mindenkor At-
 tya:

tya; Az enyim, könyveim' özönétől meg-engefzteltetik. Az én fiatal idóm, az én ifju gyengeségem, az én gyermeki eszem, a' Grófnak szerelme és az ő fok jó téte, mind ezek mentegeznek engem; és mihelyt Lutzi szolni fog, azonnal nem lézsek olly bünt érdemlő.

Vigasztalhatatlanságba merültek volna tselédjei, hogy ha a' meg-alázódásnak illyetén állapotban való belépésén ugy mint nézők adattak volna. Szerentséjére találá mondani, hogy vatsoráját valamelly jó Afzony barátjánál venné magához, mire-nézve szobaléányi-is akkori estvét, mind szabad órájokat, hasznokra fordíták. Mellette udvarló szolgait könnyen el-parantsolhatta, és midőn az Attya el-jött, magánosan fogadá őtet.

Tfak magad vagy? monda az Attya. — Igen-is, Atyám. Arra az Attya, vére' fel-posdulva, bé-méne, és minekutána komor halgatáfsal orrát 's homlokát fel-rántzolván szemeibe tekintte, kérdvén: mit tőpálsz te itten? Laurettének felelete ebben állott, hogy, lábaihoz le-borulván azokat keservefen tsórdogáló könyveivel áztatá. Ugy látom, monda az Attya az alatt hogy széllyel tekintte, hogy e' szobában minden a' mi vagyon, a' gazdagsággal bővöl-

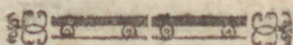

völködő szentelen életnek mértékletlenségét adja-elő; látom, hogy e' Városban a' bűn tellyes bőséggel uralkodik. Szabad-e' meg tudnom, hogy illy rövid időn ki kerelt téged így meggazdagítani, és ez a' házi-eszköz! ez a' ruha, és az a' szép hintó, mellyben téged láttalak, kitől származik? Laurette erre-is csak fíralommal meg-ázott fohászzkodásokkal felele. Szolj, ugy mond az Attya, annakutánna írhatiz; elég időd legyen a' ra.

Laurette történetinek elő-beszéllésén, mellyből semmit el-nem hágy, Bazilnak tudája szörnyü haraggal habozott, Lutzi! ugy mond, ez a' derék ember! - - - Hát illenek a' fő emberek' erköltsinek gyümültsei! Ez a' semmirekellő! vagy talám, midőn az arannyal telle erszényt oda adá, Leányomnak meg-vételét gondolá-e'? Ezek a' kevély gazdagok ugy képzelődnek talám, hogy a' szegény embereknek betsületek tsékélységből állana, és azt a' szükség meg-óltsósítaná. Engemet vigasztalásával hízeltetett! tenéked minden jót ígért! az az embertelen! melly vékonyan vagyon esmeretségében az Atyai-szív! Bizonyára, a' miulta téged el-vesztettek, pillantálig tartó nyugta nem volt szívemnek bánatimtol, egy fertály orányi nyug-

nyugodalmos álmom sem lehetett. Nap-
estig panaszalkodó könyveimmel ned-
vesítettem a' földet, mellyet miveltem;
azon éjtízakára kelvén, mellyen te a'
jó-erkölcsnek ösvényéről el tántorodál,
és magad a' hívságos gyönyörűségben
fertőztetéd, az Atyád a' szároz szalmán
meg-merevedve fekütt, és haját tép-
vén téged telle torokkal kiálta. Ah,
Istenem! keserves foházkodásimnak
füstölgési soha sem hathattak szined elei-
be! — Avagy édes Léányom, hát a' te Atyád-
nak vigasztalhatatlan bús képe soha sem
képzeltetted-é elmédben, nyugamadat
soha sem botránkoztatta-é?

Ah! az egek bizonyságim, víz-
szanozá Laurette, hogy ha illetén meg-
bántodásodnak tettem mia' lett ókozását
hittem volna, mindeneket el-hagyván
a' te kebeledbe fiettem volna. Tisztel-
lek téged, szeretlek téged Atyám még
jobban szeretlek téged most mind az
előtt. Ah! minémü Atyát bántottom-
meg! Azon szempillantásban, mellyben
tégedet mint könyörületlen ítélő-bíró-
t véltelek, szájjadból egyebet a' lengetek
feddéseknél jönni nem hallok. Ah,
Atyám! a' midön lábaidhoz estem,
egyebet a' szégyennel egyelített félelem-
nél nem érzettem; de már most a'
kegyelemtől meg-bátorítottván a' sze-
retet-

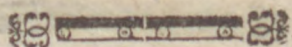

retetnek könyve a' bánatnak könyvével egyelítettik. Ah! újjonnan lettem a' világra, mivel Léányomat meg-találtam! kiáltá Bazil midőn fel tenyészedett mély halgatásából. De (oh fájdalom!) már nem vagyok méltó, vizszanozá Laurette, hogy Léányodnak hívattassam. — Mindazonáltal, Laurette, kedvedet ne veszsd, magad kétségbe - ne ved; Jol lehet hogy a' betsület drága jó, de az ártatlanság még drágább; és ha engem a' szabad választásra birtak volna, inkább láttam volna élted' fogytát. Továbbá, már ha mind a' betsület mind az ártatlanság el-véttetik-is tőlünk, marad még is egy betsülhetetlen javank hátra, tudni-illik a' jo-erkölts, mellyet soha ugy el-nem fogyaszthatunk és el-nem veizthetünk, hogy azt ismét fel-ne találjuk csak akarjuk; azonnal fel-indul lelkünkben; és midőn tellyességgel való meg-fojtását gondoljuk, akkoron tfilámlik szikrájának fénye. Látoed édes Léányom, ez vigasztalhat ismét ártatlanságodnak el-veiztésén; és ha bánatodnak valósága motsok nélkül tizta, tehát mind az Egek mind pedig a' te Atyád meg-engeztteltetett. Továbbá a' faluban sem tudós még történeted; azért minden szégyen nélkül mutathatod magadat. — Hol, Atyám? — Kulánsában,

az hová néked vélem jönnöd kell. (Ezek a' szók igen meg - vágák Laurettét.)
 Nofziza frissen vetközz - ki e' vétekekkel
 tellyes pompás öltözetből, monda to-
 vabb Bazil; csak darótz ümeg, szőr-
 ködmen, pokrótz szoknya és fejer elő-
 kötő a' te rendedhez illő öltözetek;
 hadd-hátra é' méreggel prémzett aján-
 dékokat a' te átkozott latrodnak és
 kövefs engemet minden késedelem nél-
 kül.

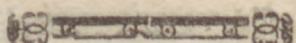
Mostanság kellene Lauretének fé-
 lelmes és gyenge lelkével birni, melly
 mind az Attyát mind pedig szeretőjét
 egyetemben szivellé, hogy ha valakī
 az ő gyenge szivében a' természet és a'
 szerelem között lett vetekedést képzelni
 s érezni akarná. Az ő éltető lelkeinek
 nyughatatlansági és némitási ötet moz-
 dulatlanná és szótalanná tévék.

Nofziza menjünk, monda az Attya,
 minden szempillantás drága. Botsáfs-meg
 Atyám, kiáltá Lauretté és lábaihoz le-
 borula, ne bántsalak-meg, hogy mind-
 járt nem engedelmeskedhetem néked.
 Szívemnek belső indulatit már látád:
 jollehet hogy Lutzi az én férjemnek
 nevével hejános; mind azonáltal minden
 törvénnyel uralkodik rajtam, valamiit
 csak az igaz szerelem adhat. El-hagyom
 ötet, el-válván tőle egyedül téged kö-

vetlek, azt tellyeséggel fel tettem ma-
 gamban, ámbar éltemmel fizessék-is.
 De távol-létében hogy el-szökjek, olly
 hitelre bíriam, hogy hűségtelen 's há-
 ládatlan - - - — Mit beszélsz te, isten-
 telen? 's hát mit gondolsz 's mit aggodsz
 te egy femmire-kellő tsél-tsapó la-
 tornak az ő vélekedésével? És miben
 áll az olly szerelemnek törvénye, melly
 tégedet boldogtalanná 's betstelenné
 tett? Még-is szereted őtet! 's tehát
 szereted a' te gyalázatodat? hát felsőbb
 betsre méltatod-e' az ő illetlen jó-
 tétét mint a' te ártatlanságodat, melly-
 től téged meg-fosztott? így tehát a' te
 leg kegyetlenebb ellenségedet nagyob'ra
 betsüled mint a' te édes Atyádat? Nem
 mérészed-e' őtet távol-létében futni és
 engedelme nélkül el-hagyni! Ah! holott a'
 te édes Atyádat el hagyta, őtet felette
 meg-bántván majd a' kétségbe merülni en-
 gedted, 's hát lelki-esméreted annyira
 meg-bomlott-e'? Es mit vársz még a'
 te latrodtól: Hogy téged meg-oltal-
 mazzon? hogy téged az Atyai hatalom-
 ból ki-ragadjon? Ah ámbar jöjjön-is;
 bár akár-mint tettefe is magát; ha ar-
 ra veti fejét, hogy engemet innét bet-
 telennül el-üzzön, jollehet hogy én csak
 magánosan és fegyver nélkül vagyok,
 már az öregségtől-is meg-erőtlenítte-
 tett

tett de bátor szobájának kő-szében ke-
 reftül nyujtóztatva légyek-is, még-is
 az Egeket és az embereket hívnam
 boszszút állani. Midőn a' te szeretőd
 tagjaimat lábaival tapodná, és testemet
 az útszára ki-rugódózná, az azon el-
 menendők ifzonyodva mondanák, ez
 Laurettének az Attya, a' kit ő meg-
 ragadván szeretőjének lábaival gázoltat-
 ja. Ah! kedves Atyám, felele Lau-
 rette, a' ki e' le-ábrázolástól tellyeség-
 gel el-íjjedett, melly kevés esmértsé-
 gedben vagyon az a' kit illy irtóztató
 módon gyalázol, nálánál nints fenki en-
 gesztelőbb, szelidebb és érzékenyebb:
 őtet mindenkor (midőn meg-esméred)
 jámborsággal tellyes betsületre méltónak
 tiszteled. — Hát még te nékem ollya-
 rón embernek betsületéről mérsz e' pe-
 tyegni, ki mind engemet 's mind tége-
 det meg-bestelenített? Gondolnád-e,
 hogy az ő tsalárdsággal bétlet jámborsá-
 gával el-hitetne? Eppen nem kívánom
 őtet látni j ha ő te nálad jó karban áll,
 de nálom nem. — Oh jaj, nem, víz-
 izanozá Laurette ne beszélj te véle;
 tsak nékem engedj egy szempillantásig
 véle beszélteni. — Mit kívánsz? hogy
 tégedet véle magánosan hagygyalak!
 Ah? ámbár éltemmel fizeffem-is, de e'
 kérésekre semmi engedelemmel sem aka-

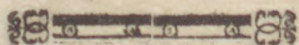
rok lenni. Mind addig míg téged én tőlem el-tartóztathatott, mind addig el-követett vétkeid tettekről néked 's neki, nem pedig nekem kell meg-felelni. Mostanságtól fogva pedig az Egek ísmét gondvitelém alá ajánlottanak, és e' szempillantástól fogva, érted számadásra köteleztetem. Lodulj, Léányom, már az estve fetét fellegét fel-huzta; most nagyon leg alkalmasb' mód az elmenetelre. Végezd el magadban; vagy mondj-le Atyádról, vagy pedig engedelmeskedj neki. — Mint ha kéft űtnél szívembe. — Fogadj-szót, mondom néked, avagy átkomnak rettentőségét féljed. A' reszkető Laurette alig túda e' félelmes szókra felelni. Az Atya jelen létében ki-vetkőzik tzifra öltözetiből, és nem kevés könyveinek-hullajtásával fel-velzi az ő előbbeni rozsz ruháit, melyeket az Atya neki parantsolt. Szerelmes Atyám, ugy mond neki azon szempillantásban hogy vele indulóban vala, valyon ha méréznék-e', az én engedelmeskedésemnek jutalmazása véget tiák egyetlen egy kegyelmedért könyörögni? Ne kívánd még-is annak halálát, a'kit néked fel ajánlok. Tiák azt engedd-meg, hogy egy pár rendet írjak neki, jelentvén azt, hogy tiák egyedül néked engedelmeskedtem, és hogy

enge-

engemet kifizettél véled el-menni. —
 Talám az ismét visszontag való el-raga-
 gáfodra szolgálna, és tőlem téged meg-
 toiztana? Valójában nem, még csak lá-
 bod nyomát sem hagynám-hátra, ha le-
 hetne, Bátor' szégyenletiben meg-ge-
 bedjen-is; tehát így-is törvényének
 igazságát tölti-bé; nem pedig a' szere-
 lemét! De tedd-lé félelmedet, mert az
 illetén rossz életűek nem mindjárt hal-
 nak-meg. Erre meg-ragadja kezét, és
 véle tsendesen el-mégyen; más napra
 kelvén pedig egy hajóba ültek és a' Szai-
 ne vizén haza értek.

Ejtszaka tizen-két orakor haza jö-
 ve a' Gróf, ki magának a' gyönyörköd-
 tetésnek réa-várásával hízelt, és
 hogy az ő kegyességének szerelme őtet ke-
 belébe hívogatván véle örvendezne. De
 reménységében meg tšalattatván minde-
 neket tetézett búban 's nyughatatlanság,
 ban találta.

Első bé-lépésére-is nagy félelem-
 mel jelenték tšelédjei, hogy Lauretté-
 nek hová-létéről semmit nem tudnak;
 hogy már sok keresések 's érette való
 sok fáradozások hozzontalan; hogy őket
 el küldé, 's illy álnok mesterségével vi-
 gyázásoktól meg-menekedvén azon
 szempillantást el-szökésének hasznára
 fordította; hogy egyik jó barát - Asz-

szonyánál sem vatforált, és hogy az ő elmenetelekor mindent, még a' szoknyáját és fején-valóját-is hátra-hagyta.

Még kell réá várakozni, úgy mond Lutzi hoszizas halgatása után. Le-ne feküdjetek: mert ez a' történet meg-foghatatlan előttem.

A' szerelem, a' melly örömeft magának hizelkedni izokott; elsőben-is olyatén vélekedésekre fakadott, mellyek Laurettét mentegethették; de midőn reménységének meg-tsalattatott valóságát látá, magát féelmes gyanújának háborgó tengerében hanykódtatta. Talám valamelly szomorú élet hátra-tartóztatta őtet, így töprénkedék magában Lutzi; de ellenbén tselédjeinek távol léteben öltözőiből ki-vetközni, egyedül magánosan el-menni, és estve háza-népet illy zenebonában hagyni! mind ezek az előre el-készült szökésnek világos módját nyilvánóságositják. Valyon ha az Egek érzékenyítették - e' szívét? avagy magában-szálván lelke - esmérete a' tölem való el-szökésre ösztönöztetett-e? Ah! leg-aláb' már ezt miért nem hihe-tem-el! Ambár némelly erköltsös indulatból arra kiztettetett volna-is, t'fak két szóból álló levele által-is engemet vigasztalván tölem illendő bútsut-vett vol-

na. Hiszém levele semmibe sem károsította volna, sőt illetén iszonyú gyanúmtól meg kémélvén, melly nékem felette nagy fájdalmamra, néki pedig gyalázatjára szolgál. Laurette, oh Egek! ki-ben maga az hűség, ártatlanság és valóság lakik! Laurette lett volna hitetlen és illy álnok! Ki még ma reggel imi-gyen - - - ezt lehetetlen el-hinnem - - - noha ez még-is tetézett valóság. Minden szempillantás, 's mindent meg-vis-gálás nyilvánosságosította erről, a' remény-ség és bizodalom még sem oltalhatott ki szívéből, Bizonyosá-létével bajosko-dott, mint midőn valamely halni akaró ember az halállal viaskodik. Ha ismét visszfa jönne! ugy mond tovább, ha még egyszer ártatlansággal egygyelített hűséggel visszfa - jönne! Ah, valyon életem, minden jószágom, tökéletes szeretetem elegendő lenné - e' meg-bán-tódásának meg - békéltetésére! Melly nagy örömmöt okozná engemet bűnös-nek állítása! Minémű nagy vigasztalás-sal, minémű nagy könyvezéssel keres-ném hűségtelenségemmel okozott bánat-jának el - osztlását! Ah! de semmiben vétkes voltomat nem érzem, mellyről magamat - mentegetésemmel kérlelésére indulhatlak.

Bé-vett szokás Párisban, hogy minden valakire nyughatatlan ohajtással várakoznak, minden szekerzörgése, ébresztett reménységeknek kívánt örömet magokkal el-vivén, mivel mindeneknek jövésével várt tzeljokat vélik, a váró szíveknek fájdalmat újítják. A boldagtalan Lutzi egész három óráig finlödött ez esz-tévelygésben. Minden szekernek nesze Laurettének visszahozásával hízeltette. Végre a megsalattott reménységet vigasztalhatatlan szomorúság követé nyomban. Megsalattatásomról, úgy mond, nem szükség tovább kételkednem. Már előre el-készített titkos tálárdság vala ez; és az ő álnok szerelmeskedésével tálak éppen hamissággal himzett hűségtelességét palástolá. Okosan választá azon napot fel-tett tárgyának el-találására, a mellyen estvélig külső jószágomban mulatozék. Mindent hátra-hagyott, tudósítván azzal, hogy már ajándékimat bal szemmel tekintvén éppen nem volna szüksége réájok. Kétség-kivül más érdemesb' bővölködteti őtet kintsével. Meg-szégnyenlette volna magát, ha az én lengeteg ajándékomból valamit magával vett volna. Az én szerelmemnek tsekély záloga hitetlenségét 's háládatlanságát szünetlen szemére-hanyta volna.

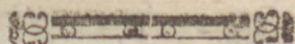
volna. Engemet el-feleljeni akar, hogy
 annak kebelében tündesebben nyugod-
 jón, kit szerelnének betsesb' értékével
 tisztel. Ah, álhatatlan! valyon nálomnál
 igazabbat, 's jobbat remél-e' találni? Én
 felette szeretvén őtet magat egészen es ép-
 pen nékie attam. Kívánságinak eleit vévén
 ohajráinak kényei kedve szerént tölteté-
 nek-bé. Illyenek mostanság az Afzszony-
 népek. Mindenben válogatnak, 's még
 szerentséjek-is unalmasan élők. Ah, már
 most' szerentsédben ditsekedhetz, hitet-
 len! de rolam-is meg- emlékezhetz. De mit
 mondok? Mit gondol az én szerelmem-
 mel 's az én szomorús ágommal? Ah!
 midön én jajgatásimtól meg- nem szün-
 hetek, midön ágyomat könyveimmal
 nedvesítem, talám más - - - Ezen
 otsmán gondolatok már fejemet- is faj-
 lalják. E' búja- társomnak esmértségé-
 ért fogok táradozni, és hogy ha a'
 szivemben lángaló haragnak tüzétől meg-
 nem emésztetem, valójában boszszúlat-
 lan meg- nem- halok. Kétség nélkül az
 én hamis barátim közül egyik lesz az,
 ki illy mérget forralt torkomra, kit gon-
 datlanságomból hozzája vezettem, és
 Laurettémnek esmértségére bírtam.
 Talám Szolinyi - - - Már akkor szerel-
 me gyötré, a midön a' faluban meg-
 látá - - - Még akkor Laurette tudatlan
 lé-

lévén hűsége virágzott. Melly igen meg-változott! - - - Szolinyi ismét látni akará őtet; és én könnyű hitelű 's igaz szivű, midõn hűségének állandóságával fzerettetni remélyvén hűségtelességének lehetetlenségét hittem, mire nézve búja-tárfomat-is hozzája vezettem, Hibázhat ugyan vélekedésem; de ellenben tsak Szolinyira tér gyanúm' tzeljának pontja. Noíza, a' dolognak mindjárt világofságára kell járnom. Jõvel velem, ugy mond egyik szolgájának. Az hajnalnak pirossa alig tetfzett fel, hogy Lutzi szolinyinak ajtaját kotzogatván véle szólni kívánt. Nintsen ide haza, ugy mond az ajton-álló. — Nintsen ide haza-e'! — Ugy vagyon, méltóságos Gróf, külsõ jószágán vagyon. — És mi ulta? — Tegnap estve ulta. — Melly óra tájban ment-el — A' Nap le-menetelekor. — Hogy hivják azt a' falut, az hová ment? Azt sem tudjuk; az inasán kívül senkit mást magával nem vitt. — Mitsodás hintóban ment-el? Az õ egygyes hintójában' — Sokáig fog-e' maradni? — Valami tizen-négy napok alatt fog vissza jönni: addig-is jövendõ leveleinek jó gonvifelését parantsfolá nékem. — Ha meg-jön, mond-meg nékie, hogy én itt voltam, és örömeft akarnék véle egy szót szólni.

Már tellyefségel nyilvánóságosítottam, ugy mond magában el-menetelekor; minden környül lévő dolgokból által-láthatni. El-rejtözések helyeknek ki-tanulásánál már egyéb' nem kívántatik. Lebelébül ki-hurtzolván Latrát, kinek vérével mosom-el a' tsalárdságtól fajzott hüségtelességét.

Tudakozódásának femmi haszna fem lön. Szolinyi Urnak utazása olly titokkal fedeztetett, mellynek ki-tanulásához senki fem férhetett. Igy tehát Lutzinak tizen-négy napokig kellett e' rettenetes fájdalomban gyötrödni, és magát szolinyi által okoztatott tsalárdságnak hitelével vesztegetni.

Nyughatatlansággal küldé minden reggel buja-tárfá' meg-jövetelének értekezése véget. Végre jelenték néki, hogy éppen most érkezett el. Haraggal fel-gyulladván fiet hozzája; és a' Vitéznek jó kedvből származó szíves magamutatása még annál is inkább' izzasztván Lutzit. Kedves Grófom, ugy mond Szolinyi, olly buzgón fáradozott jövelelem' tudakozásáért, már mostanság miben lehetek szolgája? Engemet, felele Lutzit, ki mérgétől egészen elhalaványodott, vagy életemtől, mellyet éppen meg-untam, vagy buja-tárfomtól, kit felletébb' gyűlölök, meg fosztani.

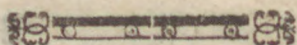

tani. Ha szeretöm az Urnak ragado-
mányává lön, tehát már egyéb nintsen
hátra hanem hogy szívemet - is testemből
szaggasa - ki. -- Szerelmes barátom U-
ram, viszfanozá Szolinyi, magamnak-
is tellyes kedvem volna a' baj - vivásra;
mert szomorú bánatomnak éppen tfin-
nyára tétettem; mindazonáltal boszszum
Uraságodra éppen nem tzeloz, ha meg-
követésemmel bátorkodhatom. Annak-
okáért kerüljünk eleire, hogy egy mást
meg - értsük. Hogy Laurette el - ragad-
tatott, a' mint mondá az Ur, azt tellyes
szívemből fájlalom: különös szeretetre
méltó yala, meg - vallom, de én betsü-
letemre mondom, hogy nem tfelekedtem.
Nem, hogy én magamat e' dologban szent-
nek állitsam; a' szerelem állapotjában
én - is barátimmal tartok, és néha néha
némely tsél - tlapóságra fakadok; és
ámbar tisztán szivellek - is tégedet, de
mindazonáltal, ha Laurette az én szerel-
memre inkább' mint a' máséra hajolván
téged meg - tsalni akart volna, az való,
hogy éppen könyörületlen nem lettem
volna. A' mi pedig az el - ragadást il-
leti, már abban társ nem vagyok: az
otsmány dolog; és hogy ha más okod
nintsen meg - öletésem véget, inkább'
tanátslom néked, élnem hagyni és velem
fölöstökömözni. Jollehet hogy Szolinyi
Urnak

Úrnak beszéde az iagazságnak tekintetét látszatta - is de Lutzi még - is gyanakodott felőle, Hiszem az Ur, ugy mond Lutzi, éppen azon este és azon órában lett láthatatlanná; tizen négy napokig busolgott rejtőzködve; ezen kívül azt - is tudom, hogy a' Leányzót nem utálta az Ur, és hogy már akkor - is, midőn őtet hozzám vévém, szivelletete.

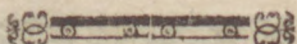
Jó szerentséd: felele Szolinyi, hogy e' mostani gondjaim között még annyi szeretetem vagyon hozzád hogy magamat világosabbban ki - deritem erántod. Laurette éppen azon este veszett - el; mellyen én el mentem; erről semmi mentegetést sem tehetek: ez a' szerelem hálójában keveredett állapotnak egyik el - kerülhetetlen története. Laurette nékem olly szépnek tetszett mint az An - gyal, és valójában szerettem volna őtet; de már ha mind azokkal bajt - vini akarsz, kik Laurette szerelme által megbántani kívántak, tehát fele Párist sajnálom 's fájlalom, Így tehát gyanúdnak közép - pontja tsak az én utazásomnak és távozásomnak ticka? Am légyen ugy! mindjárt nap fényre hozlak.

En meg - szerettem a' Blanzani Asz - szonyságot, vagy inkább szerettem az ő jószágát, méltóságos rendét és az

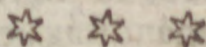
Udvarnál való tekintetét; mert ez az Afzszynság minden némö elsőséggel ditsekedhet, a' tsinos ábrázatnak ékeségét ki - véve. Azt jól tudod, hogy, bátor sem ifjúságával sem szépségével jeleskedhetik - is, ezt nem tekintvén még - is a' szerelem érzékenységre igen könnyen el - tsufzaníthatni. Nem volt tehát lehetetlen a' szerentsének polrzára szököllesem és szerelmére verekednem a' házaságra való ürügykedés nélkül. De az én tzelom vala az házaság; és a' tökéletes betsületnek - féltésével, melly az igaz szerelemnek tulajdona, gyenge szemerme' tartalékjának szeplősítését, minden úton 's módon kerültem. Illy gondos magam - meg - tartóztatása kedvetleníté. Illy el - kékétt probás és félékeny szeretöt, mondván, még nem látott; és hogy én olly szemerme' volnék, mint egy menyaszszony; melly által ötet nyughatatlan indulatira gerjesztvén forrósága tsák gyümöltkellen izzasztatik. Mind azon ravaszágimat elegendöképpen le - nem írhatom, mellyekkel magamat három holnap ulta megadásom nélkül ostromoltattam. Egy búja személy soha annyit nem fáradozott az haszontalan kívánságnak fel - gerjesztése véget, mind ő. Jollehet magamviselése az okoskodásnak és efzeskedésnek

nek remekével barátkozott-is, az én özvegy Aszfzonym (méltó bánatra) még-is okosabb lévén, gyenge hitemet hasznára fordítá 's, engemet meg-tsala. Midön látá, hogy másképen ohajtásának tüze nem oltathatik, hanem ha leleményes mesterségével engem meg-kerülvén, az házosságról beszélne. Kikoholt álnokságával használt-is magának. Minden jószágában biztos voltam; minden kiütsevel birtam. Csak még ez vala hátra, hogy én igen ifjú lévén, kedvem-tulajdonsága még elegendő esmérétségére nem vala. Hogy pedig egymással közeleb' esmérétséget veisünk, ezt tanátsolja, hogy egynéhány napokat töltsünk - el külső jószágán, minden egyéb társaság nélkül. Tizen négy napok alatt, monda tovább, midön az ember kizűző magánofság nélkül él, több esmérétségre juthatni, mint Parisban két esztendeig. Magamat réá-venni hagyám, és dolgában olly mesterkedéssel éle, hogy velem, fel-tett szándékomat el-felejteté. Melly ingadozó az emberi elme, és melly keveset bizhat magában! Midön már egyszer a' Volegényi kötelefségben avatván magamat, tehát a' játékot folytatni kénytelenítetttem, és felőlem való leg jobb vélekedésére gerjesztettem. De rövid időn szeretetemnek fogyatkozását

tapasztalni hitte, és előbbi állandóságáról akár-mint hitegettem volna-is, csak ezt felelé, hogy ötet az űres szóknak hangjával meg-nem tsálhatni, és jól által-látná, hogy én nem az előbbeni volnék. Végre a' midőn ma reggel fel-kelek vég-bútsú-leveletem vévém, 's imhol vagyon, saját maga kezének írása: Az Ur' szándékának apró próbáival már meg-elégedtem. El-mehet az Ur a merre tetszik. Én olly férjet kívánok, a' kinek hűsége hozzám soha meg-nem hül, 's a' ki mindenkor buzgó szerelemmel tisztel,

Ez nem lévén elég, hanem a' tzedulának más felől való részére, e' következendő verseket is láttatá vélem.

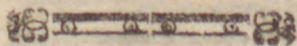

Keservesen fájlalom

Híveddel melly kényen bánsz,
Noha igazbat nálom

Nem találtál, még sem szánsz!
De el-jön még az az időd,
Hogy el-tserélnéd szereted;
Midőn mások réád unnak,
Feléd háttal fordulnak.

Oh!

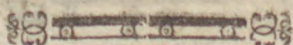
Oh! valyon nem tettem-e'
Hű kötelességemet?
Avagy nem tiszteltem e'
Venufi szép képedet?
De mit használ szolgálatom?
Ha meg-veted áldozatom;
Bánom már hogy szerettem,
Vándor szívet kedveltem.

Nem kell olly színes lenni,
'Sákban matskát árulni;
Engem nem tudsz réá szenni,
A'mbár fogsz-is próbálni;
Értem jól pillantásod,
Alattomban várásod.
Adjó már ha el-hagysz,
Máfokkal baráthozhatsz.

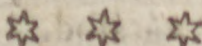
Igaz hogy holtomiglan
Szívem néked szenteltem
De azt hogy álhatatlan
Légyen szíved nem véltem!
Esmérd-meg hát magadat,
Szánd-meg szegény rabodat:
Ha már szívet el-loptad,
Eltétől-is fosztottad.

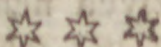
Én ellenben, hogy az üres kosár
nyakamban akasztatott, tettettem hogy
szívből fájlalnám hordozását; 's egyszer-
's - mind illy vélekedésben lévén, ne
telámtán panaszalkodó forsomon kö-
nyörülne; annakokáért következő-
képen feleltem verseire.

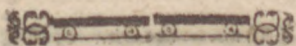
Kiben szívem örült, merült,
Tölem el-hült 's idegenült;
Szép galamban már el-repült,
Másnak kebelében pendült;
Pendült, került, ölébe dült,
Ölébe dült, hült, fült 's örült.

Oh bár már csak valahára
Repülnél az ablakomra!
Ablakomrol a' vállamra,
Tsókot raknál ajakomra;
Ajakomra, szómra, jómra,
Jómra lennél nem káromra.

Nyugottan van annak szíve,
Kinek van jó szeretője;

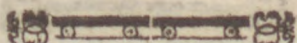

Boldog kinek igaz híve,
Van hűséges szívellője!
Szívellőjét kintse intse,
Intse szemével tekintse.

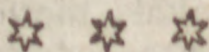
Igaz a' még meg - nem estem,
Sokat mertem, keltem, lestem;
Magam hálómat kereftem,
Mig meg esett benne testem:
Testem örömét le - nyestem,
Nyestem, éltem' búval festem.

De midőn látám; hogy szines kö-
nyörgésemnek menyezete - is fel - fedez-
tetett, mint egy örömeft szégyenkedtem
el onnét. Így történt vélem. Békével
vagy - e' már? Ebből jól látod; hogy a'
mellyel engemet vádolsz, ehez éppen
nem hasonlít. Engemet szintén úgy el-
tsábitottak, mint a' te Laurettédet; ad-
ná Isten, szerelmes barátom, hogy véle
úgy ne történnék, mint vélem! Midőn
már felőlem tett vélekedéfidnek tévely-
gésiből ki - hatoltál, nintsen - e' más vala-
kire gyanúd? Nem tudok mire vetemed-
ni, úgy mond Lutzi; meg - botsáfs az
én kinaimból és kételkedésimből szárma-
zott eddig való magam' viseléséről.
Nints eszed, viszszanozá Szolipyi, mel-

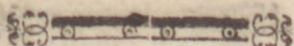

tán tselekedhetted azt. Ha szeretödet elvettem volna, más elégitésedre kellett volna igazság szerént gondomnak lenni. De jobb hogy másképpen vagyon; már most ismét jó barátok vagyunk együtt. Akarsz - e' fölöstökömözni? — Halni akarok, — Ez egy kevesé sok volna: ezt a' módot nagyobb szerentsétlenségnek ki-mentődésére hadjuk. A'te Laurettéd izép, noha egy kevesé tsalárd-is; fel-keil keresnünk. Mindazonáltal ha már ez oda van, mennél előbb mást keresni tanátfolom.

Annakutánna haza méne Lutzi, Szomorúságának zaboláját szabadjában erefztvén keserves könyveinek záporával iró alztalára könyöklö le-függesztett bús fejének 'zámolyát áztatá. Továbbá hogy tétovázó gondolkodásinak fetétes ködében bolyongott efze, iró-tollához nyulván fondorlódott képzelésinek következendő rendeit láttatá, és kapván hegedűjét bús nótáját imigyen hallatá:

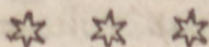
Mihelyt első tekintetem^o
 Pillantásidra vetém,
 Azonnal nagy szeretetem^o
 Szívedhez éreztetém.

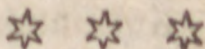
Szemeidnek tüzes lángja
Sebefité szívemet,
Szájjadnak piros rósája
Még-bájoló észemet.

Meg-fzemlélvén szép melyednek
Fejér Alábástromát,
Gondolám hogy betegednek
Fogom lelni flastromát;
De hó színü kebelednek
Más tsókolja almáját,
Kartsu tzedrusát testednek
Oleli mint fajátját.

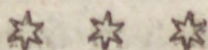
Laurette, álhatatlan
Hűségtelenségedet
Nem véltem, sőt boldogtalan
Nagy ügyetlenségedet
Örömmel tellyes napodra
Akarám deríteni,
Ezen felett még számodra
Innepet szenteltetni-

Két szép ortzádnak pirosán
Ékes rófa virágzik,

❖ ————— ❖

Fogaidnak gyöngy városán
Liliom ingadozik ;
Mellytől fel-forott véremnek
Fiatallobbanása
Még mostan-is ereimnek
Fundamentomát álsa.

Kínomat ha szenvedem-is
Éretted nem sajnálom,
Eletemet bár vesztém-is,
De pártolásod bánom :
Már tők ez egyet engedd-meg,
Hogy hű aldozatomat
Oltárodon égessék-meg,
Hogy lásd igaz voltomat.

Az alatt hogy Lutzi vigasztalhatatlan bújában aggódván, Laurettéről hogy hírt haljon, pénzt nem kémelte ; ő pedig az Attyánál lévén fíratá vétkeit, vagy inkább' szeretőjét.

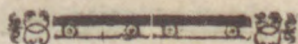
Bazil a' faluban ugy beszéllé, hogy Léánya nélkül nem lehetett, és azért hozta-ötet ismét-vizslya. Laurettét a' falubéliek fokkal szebbnek találák most, mint az előtt. Kellemeskedési ki-nyiltak mint a' rósa; szerelemre gerjesztő tulajdonságát még a' parasztok-is a' Párisi édesgetéshez hasonlították. Az ifjaknak

nak

nak eránta való gerjedelmek újabb 's meg újabb lángal égett. De az Attya senkinek sem akarta szavát meghalgtani. Te mind addig, ugy mond ő, mig én élek férjhez - nem megy; mert én senkit sem akarok meg - tsálni. Dolgozz, és sirj vélem. A' te méltatlan szeretődnék minden ajándékát visszsa - küldöttem. Egyéb tőle a' szégyennél hátra, nem maradt,

Laurette tellyes maga - meg - alázódásával panaszolkodása nélkül engedelmeskede Attyának, 'és reá tsak szemeit - is fel - vetni nem meré szlé. Az volt ki - mondhatatlan kínos mártiromsága, hogy nékie ismét előbbe - ni munkájára és szükölködő állapotjára szokni kellett. Gyenge lábatskái fel - törtek, 's kezetskéi fájdalmas holyagokkal terültek; de mind ezek szenvedhető kíuok voltak. A' testnek fanyargatása tsak femmi, a' szívnek fájdalmi fokkal felelmes'bek.

Ambár Lutzi Laurettének mindenkor elméjében forgott - is, és szivéből kinem vethette - is, de még sem volt sem kedve sem reménysége töb' szer hozzája menni. Jól tudta, hogy az ő boldogtalan Attyának, tsatangolásával melly nagy sziv - fájdalmat okozott, és bátor szabadságában állott volna - is őtet ismét el - hagyni, azt még sem tselekette vol,

na. De ellenben a' nagy szomorúságnak képzelése - is, mellyben az ő szeretőjét hagyá, kínozta és aggódtatta őtet. Az ő hűségtelenségének törvény ellen való illetlensége okozá újabb fájdalmat. Bár - csak leg alább irhatnék néki! de sem szabadságom sem módom nem engedtetik erre. Nem elég az, hogy őtet el hagytam; de az - is szükséges, hogy őtet el - felejtsem. Sokkal előbb el - felejtethném magamat; és szintén olly lehetetlen őtet gyűlölnöm, mint el - felejtennem. Ha büntetésre méltó, az ő szerelmé oka annak; és nem illet engemet, hogy őtet azért büntessem. Minden tselekedetiben egyedül az én és az én Atyámnak boldogítására tézelt. Vétett azzal, hogy engemet szerelmére édesgetvén kivánsága szerént bánt vélem; mindazonáltal az ő ifjú esztendeiben egyebet a' szerelemnél nem kedvelhetni. Bizonyára tartozom néki, tartozom kötelességemnek, hogy magam viselete felől tudósítsam és csak egyedül ebben nem engedelmeskedem az én Atyámnak.

Azonnal egy szövetséges Léány barátjához futá, és őtet arra vévé, hogy titkának ki jelentése nélkül minden író szöveget vele öszve - szerezte, és magát le-

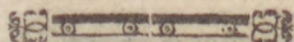
el-rejtvén tollának folyamátját könyhullajtó tsepjeinek jeleivel ilyenképpen elmérteté:

Szerelemre termett Gróf!

Érdemem felett való kegyes Uram!

Szívemnek ki mondhatatlan fajdalmával könyvezem, hogy távozáfom eránt, méltó hálá adatótságom véget t fak egy pár rendből álló tudósító - irásommal tiszteletére nem, de ez által okozott szíve' terhének talám el - viselhetetlen sullya lettem; melly ebbéli véletlen esett illetlen tselekedetemet nem a' hűség telenségnek, sem állandó szerelmemnek ingadozó voltának ítélhetni, hanem egyedül az Egek ől rendeltetett történetnek és a' természettől erősített Atyai szeretet' bomolhatatlan törvényének tulajdoníthatni. Én igazán meg-vallom, hogy kedves Grófomat mostanság - is ugy, mint az előtt szívemnek leg belsőbb' fundamentomából szívellem, és imálandó betses személyének árnyékát még képzelésímben - is tsokolom. Mindazonáltal töbfszeri valósággal való szemlélésével 's jelen - létével szemeimet gyönyörködtetni nem kívánom; sőt eddig való egygyütt lételünket - is koporsóm bé-zártáig keserves köny - hullajtással szünetlenül firatom. Annakokáért aláza-

tos

tos térd-hajtással kérem kedves Grófomat, eddig való eszmélkedésinek 's gondolkodásinak nyughatatlanságát tegye-le; utánam teendő fáradozással magát megkémélvén érdemetlen személyem' látásának kívánságát tsfendefitse 's felejtse: noha kegyelmességének nyers emlékezetiben virágozni könyörgő esedezéssel ohajtok; a' ki tisztelendő alázatossággal vagyok

Kedves Grófomnak

Holtig igaz Szolgálója
Laurette-

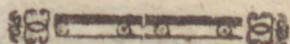
Levelét hogy el-kézfiztven bé-petséleté, és kefervesen tsfordogáló könyveinek patakjában usztatván, piros ajakinak ezer tsókjaival tisztelé. Ennekntánna már tsak az el-küldés' kí-találása' módjának nehezitette ötöt, mindazonáltal az Attya tudatlanságából, mivel hol létét Laureténnek az ajándék' vizfsza-küldésével el-árulá, meg-kéméllé e' fáradságtól.

Midőn egy estve Lutzi közönséges szomorúságának terhesb' voltával méne haza, egy meg-nevezett irás nélkül való öszve-kötött tzutzolékra akad. Jol lehet hogy a' külső irást nem esmérte legyen-is, de a' posta petsétje elegendő-

ke-

képen világosította. Hirtelen fel-bontván, a' Bazilnak adott erszényt, a' benne lévő ötven dupla aranyal és az azután küldött két annyi summával, azonnal meg-esméré. Már jóltudom, ugy mond: ravasz mesterségemnek alagoskodása dél szinre jött. Az haraggal fel-indult Attya küldé-vizsza ajándékimat. Mivel olly durtság és kemény engedetlen, tehát mihelyt Léányának hol létét kitanulta, azonnal el-jöve, őtet fel-keresvén vele vizsza menni kistté. Mindjárt őszve kiáltá azon szolgákat, kik Laurette udvárlására valának rendelve. Kérdezösköde tőlök, ha közülök valamelyik egy parasztot (kit le-ábrázola nekik) Laurettének el-vezésekor nem látott-e'. Egyik közülök fris emlékezettel bizonyolá, hogy éppen Laurettének el-menetele napján, ki a' le-ábrázoláshoz leg közelebb hasonlitta, Laurette hintójának fel-hágójára álla, és vele egy pillantásig beszéle. Nofza, frisen kiáltá Lutzi, hozzatok posta Lovakat szekerembe.

Más estve, a' midőn már Kulánsától tlak egynehány mért-földnyire valának, a' vele lévő szolgai közül egyiket paraszt ruhába öltöztetvén hogy hirt hozzon, el-küldé; és az alatt magát kinyu-

nyugofztalni szándékozott. De az ilyen hatathós állapotban fetrengő szeretőnek szíve kevés nyugodalmat találhat. Az el-küldött szolgának meg-indulásától fogva, víz-sza-jöveteléig, minden minutát meg-számlált.

Méltóságos Uram, ugy mond a' víz-sza-jött szolga, jó hirt hoztam! Laurette Kulánsában vagyon az ő Attyánál. — Ah ismét magamban szállok. — De azt beszélik a' falúban, hogy férjhez-venni akarnák őtet. — Beszélnem kell előbb véle. — A' szőlő-hegyen lehet őtet fel-találni: ott dolgozik egész Nap-estig. — Oh magas Egek! melly boldogtalan fors! Menjünk hamar, én el-rejtem magamat, te pedig ezen öltözetben magános létére lesélkedj. Nosza tsák egy szem-pillantást se mulassunk.

Lutzi követje a' valóságot beszéllé. Laurettét állapotjához képeft jeles házaság találá, és a' Pap Bazilt magához hivata, hogy az engedelemre fel-indítsa.

Az alatt Laurette a' szőlő-hegyen munkálodván az ő szegény Lutzijáról gondolkodott. Lutzi jön es még távolról meg-látja Laurettet. Tiendesen hozzája tsámmag.

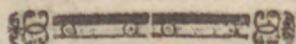
Azonban hogy hozzája közelebitett,
meg-hallja Laurettéjének tsudálkozást
érdemlő panaszolkodó tsendes éneklését
's szava' hangjának e' következő zen-
gedezését:

Ha fogsz meg szünni gondjaidtól,
Ha tsendesedel bánotidtól,
Te búval habzott elme?
A' nemes Lélek képzeléfit
Vesztí, 's felejtí üldözéfit
Ha nintsen fegedelme!
Vedd-fel hát szolgai igádat,
Kezd-el régen izokott munkádat;
Noha Parisnak hívsága
Veszté, 's rontá álnoksága:
A' mit el-vesttettem nagy kár!
Sirathatom, de késő már!
De még a' jó erkölts r'ám vár.

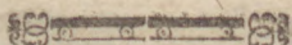
Mit használ e' his gyönyörüség?
Hogy ha követi keterüség,
Es számtalan jajt okoz;
Mi bére van az álnok tsóknak?
Melly nyugodalmát vestí tsoknak,
'S ki-mondhatatlan bajt hoz-
Igye

Igyekezz hát tehetségem,
 'S akarattéli készségem,
 Az erköltsre tökélleni,
 A' fő jóra szökelleni;
 Azért forsomat el-türöm,
 Jövel te mennyei öröm,
 Jövel jövel légy - - -

Itt a' Grofnak jövelele énekét félben hagyatá; kí midön ötet magánofari látná, karjait ki-terjesztvén fietséggel futá hozzá. A' levél zörgésre fel-vetvén Laurette fejét, széllyel tekinté; Istennem! kiáltá, - - A' csudálkozással tellyes öröm, szóllásának lehetőségétől megfolytá. Reszketett és minek előtte ötet nevéen szóllithatá, magát Lutzi kebelébe találá. Ah valyonha Lutzi Uré' ez! monda végre. Tíak még ezt az egyét ohajtottam az egetől. Árratlan vagyok az Ur szemei előtt; ez elég; a' többit jó szívvél türöm. Éljen jó egészséggel, Lutzi Uram, éljen mind végig jó ízerentsével kívánom azt ízívemnek leg belsőb^o tisztájából, Távozzék az Ur tólem, kérem ízeretettel. Sajnálja Laurettét; kí semmi szemre-hányással nem terheli az Urat; utolsó szempillantásáig 's végső tsep véreig méltóságos tiszteletiben éi az Ur nála. En, kiáltá Lutzi és melyéhez szoritá ötet, mint ha ismét újjonnan megfolytatá

fosztatnék tőle, én hagynálak, el téged!
 oh te életnek öröme, én lennék - el ná-
 lod nélkül! Távol legyen az, nintsen az
 Ég alatt olly erő, nem - is adatott a' föl-
 dön olly teremtés, ki tőled el - választa-
 na. — Vagyon még is egy, kit én szen-
 tül tisztetek; ez az én Atyámnak aka-
 ratja. Ah! méltóságos Uram, ha szo-
 morúságának fulyát tutta volna, mellyet
 néki el - szökésem okozott, bizonyára
 keserves könyv - árjaít kegyes érzékeny
 szívével meg - tekintvén, engem ismét
 nékie vízfíza adott volna. Hogy pedig
 magamat tőle vízontag meg - vonnyam,
 vagy szívébe a' kést verjem, ez nekem
 mind egy lenne. Az Ur közelebb es-
 mér engemet, hogy sem ezt tőlem ki-
 vánhatná; nagyobb emberi szeretettel
 bir, hogy sem ezt maga tselekedni akar-
 ná. Botsáffa ízél - szárnyaira olly re-
 ménységét, mellytől már én - is üres va-
 gyok. Légyen az Ur jó egészséggel.
 Adnák az Egek, hogy vétkeimnek el-
 felejtetésére szert - tehetnék! de még
 magamnak - is keservesen tetszenek képze-
 lélimben teendő szemre - hányásim. Ma-
 radjon az Ur jó egészségben és távozzék
 tőlem, kérem, az Egekre; mert az én
 Atyám nyomban itt fog teremni; rette-
 netes dolog lenne, ha bennünket együtt
 érne. Ugyan azt akarom, vízfízanozá

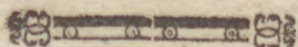
Lutzi: éppen csak ötöt várom. — Ah! ilyenképen csak nyomoruságom tetéztetik.

Azon pillantásban jöve Bazil, kinek Lutzi egynehány lépésnyire eleibe menvén előtte térdre-esék. Ki légyen az Ur? 's mit akarjon? monda Bazil néki, ki ezen eleinten felette tsudálkoza. Minekutánua pedig szemeinek esméretesbtekinetere vévén, kiáltá: Semmirekellő! takarodjék szemeim elől; nem méltó hogy egy olly öregséggel megtisztelt főnek színe-látásával érdemeltesfen, a'kit annyira meg-bántott. És ezzel Bazil hátrább lép. — Távolségyen, sőt inkább lábaidnál halok-meg, ha engem jó-voltoddal nem méltóztatysz, és meg-nem halgatsz. — Midőn már a' Leányt a' boldogtalanságnak keserves állapotjával terhelle 's meg-szégyenité, hát még az Attyának színe eleibe bátorodik-e jönni! — Meg-vallom, hogy vétettem 's büntetésedet érdemlettem; mindazonáltal ha engemet meg-halgatsz, reménylem, hogy rajtam szánakozván könyörölsz. Ah! monda Bazil, hogy Lutzinak kezében lévő fegyverére veté szemeit, ha én-is olly alávaló embertelen volnék, mint az Ur! - . Látod-e a' Leányához fordulván monda néki, mire vetemedik a' bűn, és mint kell magát

szé-

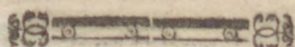
szégyelni, mivel az embert a' magához hasonló teremtesnek lábaihoz tsuzni s mászni kénszeriti és illetlenségekre kiszti. Ha egyedül olly istentelen volnék, viszfanozá Lutzi, hogy belőlem a' jó-ságnak gyökere éppen ki-aszott volna, tehát az helyett hogy könyörgök, talám boszszúval illetnélek. Ezen meg alázódást csak egyedül a' Nemes vérnek legjeles' b indulatjának, a' szerelemnek, magának a' jó-erköltsnek, az én hibás tselekedetemnek ohajtott meg-jobbittatásának, melly talám még mentegethető, melly erán azért téizek félelmes szemre hányó képzeléseket, mivel jó szivemnek tisztasága rosdát nem foghat, mondom, hogy alázatos voltomat csak éppen ezeknek tulajdonítsd. Annakutánna minden ki-található engesztelő szókkal fáradozott magát mentegetni, és meg igazulása véget mindent a' fiatal indulat tüzes lobbanásának tulajdonit.

Nagy izereintséjére jön a' Világnak, viszfanozá Bazil, hogy ifjú indulatjának forrósága nem a' pénz kíváná-ában állott! mert másképen uton-álló-tolvaj lett volna az Urból; (Lutzi e' szók-ra tükorgatá fogait mérgében) nem de nem igaz-e? Avagy ne talámtán olly alá való-légyen-e' az Ur azt el-hinni, hogy az ártatlanság és betsület nem olly

drága értékű legyen mint a' gazdagság és maga az élet? Valjon e' szegény Léányzónak oktalan gyengeségével szolgálván magának nem-de-nem mind e' két kintsétől meg-fosztá-e' ötét az-Ur? És a' mi engemet illet, az ő Atyát; el-hiszi-e' az Ur, hogy jobb izerettem volna, ha éltemet vette volna-el? A' tolvaj keré-ken törettetik azért, hogy ha tfak ollyatén jószágot lop-is melly az életnek táplálására nem igen szükséges; hát az Ur ki mind a' kettőnket olly kintsüinktől meg-fosztott, melly nélkül egy jól nevelt Léány, egy tisztes betsületét élénél jobban szerető! Atya el-nem lehet, 's el-nem veszhet, mit érdemlett legyen? Nemes nevet viselvén, az lenni tellyesfésséggel el-is hiszi; 's hát ilyen gyümölcset szokott-e' hozni a' Nemes ágy, avagy ilyen-e' a' Nemes vérnek esmér-tető-jele, mellyel magát hiresíti, 's Világ ditséretire ki-tészi? Ollyatén ke-ferves nyomorúsággal tellyes pillantás-ban, mellyben még a' leg istentelenebb ember-is rajtam szánakozott volna, engemet az Ur mézes beszédével szinlett szánakozásával panaszola, tettetvén magát, mint ha könnyörülő szivvel segedel-mét nyújtotta volna, noha szivében így beszéllet: melly boldogtalan Atya ez, ki leányán kívül másban örömet e' Vi-lágon

lázon nem leli: tiak ez egyetlen egy boldogságát engedték néki az Egek; holnap ettől-is meg-fofztom ötet. Ugy-e' embertelen, ugy-e' istentelen, ez forgott szive szándékában? És én könnyű hitű, tsudálkozással 's hálá-adással telyes ezernyi áldásokat vesztegettem az Urra, kérvén az Egeket hogy minden ohajtásinak 's kivánságának tzéljára jutasák; holott minden kivánsági arra idéz-tenek, hogy az én egyetlen egy Léányomat a' roszra birhassa! De mit mondok! sőt még magam attam arra alkalmatofságot, a' midőn az Urnak utánna futottam, noha tsak egyedül azért, hogy azon eltsábitó hamis pénzt, mellyel az ártatlan igaz vért tselbe ejteni szándékozott, ismét visszfa-adja: ugy tetstzett mintha az Egek emlékeztettek volna arra, hogy az valamelly káros és el-áruló ajándék legyen; erővel ellent álván e' belső indulatnak, az Urat akaratom ellen szá- nakozómnak és kegyes Uramnak tartot- tam; holott irgalmatlan gyilkosom vala; kinek kezei mellyeket én könyveimmel áztatni kész voltam, azon igyekeztek 's munkálódtak, hogy szivemet testemből ki-ragadják. Lássa-meg az Ur, mon- da tovább, azonban hogy melyét meg- meztelenitvén seb-helyeit mutogatá, lássa-meg az Ur, mitsoda embert betste-

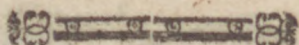
lenített-meg! Én hazámért több vére-
met ontottam, mint az Urnak minden
ereiben vagyon; hát maga; semmire kel-
lő! minémű emlékezetes dolgokat tfele-
kedett? Egy Atyát a' kétségnek nyomó-
rékává tévén Léányát el-ragadá, 's ez-
zel mind kettőjöknek éltét boldogtaláni-
tá! Imhol vagyon az Ur' ragadományá-
nak szánakozásra méltó áldozatja, itt^o
áll szegény, ki már ennekutánna kenyé-
rének fányarú falatját keserves könnyvei-
vel nedvelíti. Az ártatlan és munkálko-
dó életnek együgyűségében vala ő fel-
nevelve; már most meg-utálta azt; A'
munkának és szegénységnek el-vifelhetet-
lenőjévé tévé őtet az Ur, ártatlanságát
békes nyugalmával együtt el-vesztvén,
már szeméit, orza-pírulása 's magát
szégyenlése nélkül, fel-nem verheti. És
a' mi engemet kiváltképen vigasztalhatatlan-
ul szomorít, mellyet az Urnak soha meg-
nem bocsáthatok, ez, hogy az én Léá-
nyomnak szívet tőlem el-idegenítette;
szívélől a' gyermeki hajlandóságot ki-ol-
totta; az Atyávai való maradását már-
tíromságává tévé; és talám, ah! . . .
ki-mondani nem akarom . . . talám
gyűlölségesnek látzatom elötte,

Ah! szerelmes Atyám, kiáltá Lau-
rette, ki mind eddig le-függesztett
szemmel szemérmesen álla; ah! szerel-
mes-

mes Atyám, ez felette való tsapás én rajtam; irgalmatlanul bünteted a' te Léányodat. Mindent meg-éremlek, ki-vévén a' szemre-hányáft, hogy mar tégedet szeretni meg-szüntelek volna. Azonban hogy ezeket szóllá, Attyának lábaihoz le-borulván, nyomának porát meg-tsókolá. Lutzi maga-is térdre esék, és szívének kiváltképen való meg-lágyulásával moudá: kedves Atyám, botsáfs-meg nékie, botsáfs-meg nekem-is, öleld meg a' te gyermekidet, és hogy ha Laurettének Latra, a' te Léányod' férjének nevét viselni rend-kivül nem méltatlan, tehát kérlek szívemnek belső indulatiból, azt tőlem meg-né vond.

Az ő hibájának illyetén meg-jobbitása 's vétkeinek bánása, még Bazil szívénel fokkal keményeb' szívet-is meg-lágyított volna. Hogy ha valami más mód adatnék, felele Bazil, mind a' kettőtök' ártatlanságának helyre-állítására, tehát mind ezt meg-vetném. De tsak ez egyetlen egy az; réa-állok arra, és fokkal inkább érettetek mint érettem; mert én tőletek semmit sem várok sem kívánok, hanem éltem' utolsó napjáig az én szőlőmet dolgozom.

Lutzinak és Laurettének ízeretetek az oltárnál meg-szenteltetett. Sokan

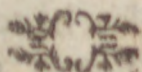
beszéllék, hogy illetlen dolgott követett-
el, de ismét helyre hozta azt: mert
roszat tselekedni, szégyen, de azt meg-
jobbítani nem.

Mozdíthatatlan vala Bazil sovány
szállásának el-hagyatására. Miekutánna
ötet Parisba indítani minden módon
haszontalan mesterkedtenek, tehát a'
Grofné férjét arra-vévé, hogy Kulánfa
mellett egy kis jószágot véve, mellyen
az ő tilztes öreg Attyoknak vén idejét
ott el-tölteni tetűzött.

A' jó-erköltire teremtetett két egy-
mást kedvellő szívek szerentséjekben
örvendeztek. A' mennyei örömnék e' pel-
dás remeki, a' szeretetnek és ártatlanság-
nak egygyezett tüköri, más kívánsággal
nem, mint az illetén kegyes egy-
gyesülésnek gyümöltse' látásával ohajtat-
ták őket. Meg-halgaták az Egek a'
tetmésznek e' szíves fohászokodásit, és

Bazil meg ölelé gyermekinek gyer-
mekeit, előbb hogy sem lőn
életének.

V É G E.

LA BERGERE DES ALPES

LA MONTAGNE DE LA...

AZ ALPESI

AVAGY

AZ HAVASOKI

JUHÁSZNÉRÓL.

A' szavojai hegyeknek kebeleiben Modavenak Briákon névű útjától nem messze vagyon egy magános róna-hely, mellynek kedves tekinte az utazóknak tsendes és kellemes gondolkodásokat okoz. Három halmok, mellyek mint egy játék-néző helyül szolgálnak, a' mellyeknek fikjaiban egymástól nem távol juhász-tanyák láttatnak, az hegyekről alá-tsergő patakok, emit amot utza rendre plántáltatott szép árnyékos fák, mindenkor zöldellő pálitok kedvesítették ékeségét e' kies-helynek. A' Fonrosze Mark-Gróf azon útaza szerelmes párjával Frantzia országból olasz országba

vízfőz. Azonban ízekereknek tengelye el-törvén, és mivel már a' Nap le-hanyatlott, kénytelenítették e' tér-völgyben olly helyre hatolni, az hol az éjtszakán által nyugalmasan meg-ma-radnának. Midőn pedig a' távolról meg-sajditott juhász kalyibáknak egyike felé mennének, meg-látának egy azon útat vévő fereget, melly egy juhászné által vezetett, kinek helyes test-ál-lása 's nemes járása őket tsudálkozattatta. Közelitvén hallának olly éneklő szólsza-tot, mellynek panaszolkodással és ke-ferüséggel egyesült érzékenyítő hangja az Echót kellemesítette és az halgatók-nak füleit gyönyörködtette; ilyenképen;

Oh! kedves nap mint fénylik

Tsendes le-áldozásod!

Melly ragyogva tündöklék

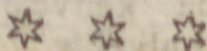
Piros sugározásod!

Tsak te valál életünknek

Öröme, 's kedve szívünknek;

De már tőlünk bútsuzol,

Réánk fetét gyászt húzol.

Igy múl a' mi életünk,

Ha az órája el jön;

Testün

Tűnkől el-váll lelkünk,
 'S mindentül vég-bútsut von:
 Ki midőn pálya-futását
 El-végzé fáradozását
 Él halhatatlanságban
 Ifzik szép forrásában.

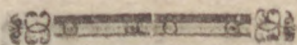

De, òh! melly távol tőlünk
 Vettetett ez a' határ!
 Ha unalmas életünk!
 Erre melly nehezen vár!
 Mert ki a' bú örvényébe
 Szállott jajos törvényébe,
 Nints szívét gyógyító ír,
 Sohajt 's remény nélkül sír.

E' szók után fejét le-hajtva el-hal-
 gata a' Juházné: de az ő búslakodó
 maga-el-hagyása, ugy járását mint
 teste-allását nemesb'nek és felségesb'nek
 magasztalni látizatta. A' Mark Grófné
 és a' ferje az által, a' mit láttak vagy
 inkább hallottak fel-índulván fris lépé-
 seket kettőztették, hogy a' tfudál-
 kozásokat okozó Juháznét el-érnek.
 De melly nem kitsiny komorodások lön,
 a' kegyességgel egyesült szépnek egy roz-
 fő-kötővel és tsekély ruhával fedezte-
 tett találásokon! Edes Leányom, ugy
 mond

mond a' Grófné, midőn látná, hogy őket ki-kerülni akarná, ne félj tőlünk: utazók vagyunk, kiket a' bal - eset kényszerít árnyékoztatásunk véget e' tanyák közül egygyikhez folyamodni, és a' virradtat el - várni: akarasz - e' vezetők lenni? Sajnálom kegyelme-
ket, Aízfzonyom felele a' Juhászné, az alatt hogy szemeit le-függeszté es el-pi-
rula; a' tanyák boldogtalan szegények-
kel lakatnak, és félő, hogy ne talám-
tán igen soványon fognának kegyelme-
tek gazdálkdtatni azokban. - - - Két-
ség kívül, hogy magadnak is itten
légyen lakásod, felele a' Grófné; hiszem
egy éjtszaka én - is el-tűrhetem azt az
alkalmatlanságot, a' mellyet néked min-
denkor kell szenvedned. - - - Én ar-
ra születtem, mond a' Juhászné, mint
egy tetsző szelidséggel. - - - Valójá-
ban nem, mond a' Gróf maga, ki már
érzékenyitőségének furdallását tovább
nem titkolhatá, sőt a' szerentse igen ba-
lul bánik véled! Valyon lehető - e' az,
szerelmes Léányom, hogy ez a' pu-
szta hely, e' sovány fedezet alatt
illyeten felséges kegyességet viseljen
berhében? - - - A' szerentsét, visz-
szanozá Adelhaid, (mert é vala neve
a' Juhásznénak) a' szerentsét addig
kegyetlennek nem kárboztathatjuk, mig-
len

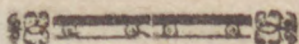
len tőlünk adományát vízfűzsa - nem vízfűzsa.
 Az én állapotom kedves nékem, mivel
 mást nem esmérek, és a' szokás mások-
 nak bőségben dűskálkodó eleméseket
 olly szűkölködéssel fájlalja; a' minéműt
 a' Juhásznek nem éreznek. - - - Azt
 meg-engedem, úgy mond a' Gróf, ha-
 kit az Egek ollyatén fetét állapotban
 kívántak születtetni; de te, szerelemre-
 méltó Léanyzó mostani sorsodra nem
 születtettél; személyednek finom képe,
 szavaidnak fogó lépe, énekednek szép
 zengése, járásodnak gyöngy lépése, mind
 ezek elégképen vádolnak téged. Mostani
 egy pár szavaid jelentik nemes Lelkednek
 böltsefségben eszmélkedő gyakorlását.
 Tudofits bennünket, hogy e' szegény-
 ségnek idegenségébe minéműi bal sors
 helyhez tetett? - - - A' szerentsétlen-
 ségnek keleptzéjében került férfiú sze-
 mélyeknek ezer meg ezer módjok va-
 gyon a' ki-mentődő hatolásra; de az
 Aszfzony személyeknek illy állapotjok-
 ban egyéb betsülettel illő menedék nem
 adatik, a' mint tudhatja az Ur, mint a'
 szolgálatnak járma alatt nyögő békefés-
 ges tőrés, és tehát úgy vélem, hogy,
 némelly szolgálatnak választásában a' jó
 embereket elsőíteni ditséretesb'. Lássa-
 meg az Ur az enyimeket; kiknek ártat-
 lan

lan életeket, állapotbéli rendességeket, és tisztes öregségeket meg-fogja tsudálni.

Az alatt hogy így beszélgetvén a tanyához érének. Kalyibájokat az akoltól tsák egy sövényezett külömböztette; mellybe nyáját az esméretlen bé-hajtá, minekutánna azt a' jövevényekkel való további foglalatosága nélkül valóságos figyelmetességgel meg. számlálta. Egy tar fővel hajatlanodott éltes jámbor i. - leségével együtt, kik *Filemon* és *Baucis* le- ábrázalásokhoz hasonlittathattanak, olyatén paraszti tisztelettel, a' minémüt nekünk a' régi arany-idő példáz, jövének a' vendégek - eleibe. - - - Sem- mink sintsen egyéb, monda az öreg Afz- szony, a' mivel kegyelmeteknek udva- rolhatnánk, mint friss szalma ágygyal, tejjel, gyümöltsel és tönkö kenyérral; mindazonáltal a' mi tsékélységgel ben- nünket az-Egek meg- áldottak, azt ö- römeft részeltetjük kegyelmetekkel. - - - Az utazók első bé- lépésekre-tsudállak a' kalyibának minden szegeletiben tetze- tő rendességet. Az aszta! egészen egy- gyek lima dió fábúl vala: a' bádagból va- ló tejes-edényeknek tisztaságában, az ember magát, mint egy tükörben szem- lélhetre. Minden a' természetnek első szükséges voltát, és a' vidám izegöny- ség-

ségnek mosolgasát képzelte, mellyek
 könnyen meg-engefztelhetők. - - - A'
 mi kedves Léányunk ugy mond az öreg
 Afzszony, szorgalmazza az egész házi
 eszközt. Reggel, minekelötte a' Nyáj
 legeltető helyére mégyen, és az alatt,
 míg a' tanya körül lévő harmatos fűvet
 fel-eszi, mindent el-mosogat, tisztogat
 és egy bájoló okoskodásábéli rendbe-
 helyezett. - - - Mitsoda, mond a'
 Grófné, hát ez a' Juhászné a' te Lé-
 ányod? - - - Ah, Afzszonyom, kiáltá
 az öreg Afzszony, adták volna az Egek!
 Az én szívem csak ugy nevezi ötet: mert
 ugy mint saját gyermekemet szeretem:
 de olly boldog nem lehettem, hogy ötet
 méhem' gyümölsének mondhatnám: nem
 érdemeltünk az ő élete adására. Hogy
 pedig kifsoda, honnét jött, és a' páfztori
 állapotban melly bal-fors helyezettette
 légyen, mind ez nekünk esméretlen.
 Négy esztendővel ez előtt jöve hoz-
 zánk paraszt ruhában, és magát nyájunk-
 nak őrizésére ajánlotta. Ha semmi do-
 logra nem ígérte volna-is magát, még-
 is fel-fagadándók öket, annyira
 meg-hodoltatá szívünket felséges tekinte-
 te, kegyes beízedé és nemes maga-
 viselése, Jollehet hogy paraszti rendbe-
 való születetése vélekedtetett bennün-
 ket; de kérdezőskedésünk terhelle, és
 bet-

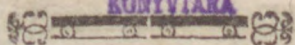
betsület-féltésünkből meg-tartóztatánk magunkat attól. Ez a' mi betsület-féltésünk annál jobban gyökerezett, lelkének tulajdonsága magát mennél inkább' esmérte: e' mellett magunkat előtte mennél alázatosabban akartuk viselni, annál nagyobb szolgálattal vala hozzánk. Soha semminémű Léányzó szülőhöz nagyobb tisztelettel és szeretettel nem lehetne. Jollehet hogy szó fogadásinkra nem köteles; mert mi semmi paratfolattal sem terheljük: mindazonáltal ugy tetszik, mintha akaratumknak tzeljät tudná, és kívánságunk már betlyesfedett, minekelötte róla aggodásat gondolnánk. A' mennyből le-szállott Angyal ő, ki a' mi öregségünket vigasztalja. — Hát mit tfinál most az akolban? kérdezé a' Grófné. — A' marhának allyát fris szalmával teriti; a' tejellő juhokat és ketskéket meg-feji. Ugy tetszik, hogy az ő kedves kezetskéi által ki préselt tej még annyi, éddeiséggel ízeskednék; mert midön a' városban árulom, elegendöt nem vihetek velem; olly kellemetesnek találtatik a' vévöktül. Az a' kegyes Léányzó a' legeltető-helyen ollyatén szalmából és füzveszszöböl való munkával foglaltoskodik, mellyet mindenek tšudálnak. Ha látnák Nagyságtok, melly szép kofarakat szön. Minden ditsölségesé

váll

váll az ő kezei között. A' leg gyönyörű-
 ségesb' és nyugalmasb' életnek valóságos
 le-ábrázolásával dítsekedhetünk ; melly-
 nek tsák egyedül ő a' meg- szerzője.
 Ez a' szerelmes Léányzó minden úton
 módon tsák a' mi boldogittatásunkon
 fáradozik. - - - Hát ő maga boldog-e' ?
 kérdezé a' Mark Gróf. - - - El- hitetni akar
 bennünket, az lenni, felele az ősz ember: de
 az én feleségemmel gyakorta olvasám az
 ő kegyes ábrázatján a' mély bűnnek szo-
 morú jelét, és haza - hajtásakor, sok-
 szor tapasztalám, hogy szemei könyvei-
 nek keservével borítottak. De mihelyt
 bennünket észre- vészen, azonnal réánk
 mosologni 's bánatját palástolni igyke-
 zik: noha fájdalmas szívvel szemléljük,
 hogy ollyatén bű érzenyíti, melly
 drága szinét 's kedveségét vesztegeti:
 mindazonáltal kérdezőskedésünkkel ter-
 helni ötet általjuk. Ah! Afziszonyom,
 úgy mond a' vén ember' felesége, melly
 nem kevés keserűségemet okozza,
 midőn az a' kegyes Léányzó a' leg
 nagyobb hidegben és esőben vízszá-
 nem tartóztathatik a' fereg' ki- hajtásá-
 tól. Már százszor - is esenkédtem néki,
 térden állva könyörögvén szolgálatjának
 nekem engedéseert: de könyörgésem
 haszontalan lón. Virradkor el- megyen,

's az estve veti haza, a' hidegtől által-
járva' tiak nem meg-merevedik. Lásd-
meg már, ugy szoll-hozzám kegyesen,
hogy ha igaz lelki esmértemnek egyenes-
ségéből nyájadat réád bizhatnám-e', hogy
őregségedben az íszonyú kemény hideg-
nek szenvedhetetlen mostohaságára ten-
nélek - ki, holott magamnak - is alig
vagyon tehetségem el-türésére. Azon-
közben honallya alatt hordja a' fát me-
legítésünkre; és ha fáradozásán sopánko-
dom, azt mondja: Hadján, hadján,
kedves Anyám! a' munka által el mel-
lőztetem a' hideget; ez pedig illendő
az én időmhöz. Rövideden, jósága
ugy, mint szépsége ditsőséges, mellyre
nézve én és az én férjem soha felőle
írás nélkül nem beszélgethetünk. - - -
Hát ha töletek valaki el lopná? kérde
a' Gróiné. - - - Mindenünket el-vez-
tenénk, meg-szóllamla a' vén ember,
a' mi a' Világon leg betsesb' kintsük;
ha pediglen az szerentséjére 's boldog-
ságára szolgálna, örömünkben halnánk-
meg vig-kedvel. - - - Oh! valójában,
szavát fogá a' vén Afzszony, az alatt
hogy könyveinek özönet árasztá'; az
Egek érdemeltésék ötet méltó szerent-
sével! Noha ez vala reményem, hogy
kedves kezetskéi hunyatnák-bé szemei-
met; de én jobban szeretem ötet, mint

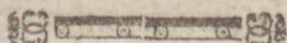
az én éltemet. „ Itt' jövelete félben-
 hagyatja beszélgetéseket. Egyik kéze-
 ben egy telle veder téjjel, a' másikban
 egy kosár gyümöltkel jelenék-meg; és
 minekutánna őket édes-dedű szavaival
 üdvözlé, ház-körül lévő dolgait szor-
 galmazá, mintha senkivel másal dolga
 nem volna. - - - Sok aggodalommal
 fárosztod magadat, édes Leányom, mond
 a' Grófné. — Tellyes így ekezettel
 azon iparkodnám, hogy kötelelségem-
 nek leg főbb lehetőségét aldozhatnám-
 fel illyetén drága vendéginknek. Mind-
 azonáltal tfak igen ttekély parafzti eledel-
 lel udvarolhatunk Uraságtoknak, mon-
 da tovább, az alatt hogy egy vastag
 de igen fejer abroszt az asztalra terite.
 Ez nem igen szép kenyér, de felette
 izes; a' tojások frifsek, a' tej jó, és a'
 gyümöltk, mellyeket saját kezeimmel
 szaggatám, olly mint azt az idő ma-
 gával hozta. A' szorgalmatoskodás,
 figyelmetefség a' nemes udvarifág,
 mellyet ez a' tfudálkozáfra-méltó Ju-
 háfzné az ő vendégihez való fzives gaz-
 dalkodásának kötelelségében mutata; a'
 tífztelet, mellyel az ő öregit érdemel-
 tette, kiknek akaratiokat 's kívánságo-
 kat tfak fzemeikbe valo tekintéséből-
 vagy vélek közlött befzedébül is ki-
 tanulta; mind ezek a' Mark Grófné

és a' férjét ki - mondhatatlanul tsudálkoztá-
ták. Azonnal hogy magokat a' kegyesnek
önnön kezei által terített szalmará ja-
dák nyugodalmúl; mondának egymásnak
ez ritka példás történet; a' titkot dél színre
emelük; és a' Léányt magunkalel - vigyük.

Víradtakor jöve egyik tselédje, ki
egész éjtszakán által az hinton dolgozta-
tott, jelentvén hogy már el - készült lé-
gyen. Minekelötte pedig el - mennének,
magához kiáltá a' Grófné a' Juhásznet,
mondván: Születéfednek és szerentsét-
lenségednek titkát ki - tanulása nélkül,
minden, a' mit tsák látok 's hallok, kizt
engem ügyes fel - vételedre. Látom hogy
a' szerentsétlenség kedvedet nem hanyat-
litja, és hogy e' mostani állapotodban
magadat alkalmaztatni tudod, melyet jolle-
het hogy jó erköltsid méltóságosítják de
te azért réa méltóbb nem lészel. Én te-
néked, szerelemre - méltó Léányom,
jobb szerentsét szerezhettek, és az én
Férjemnek szándéki az enyimekkel tel-
lyes pontban egygyeznek. Én Turinban
nem tsékély méltósággal tiszteltetem:
tsák egy jó Afzszony barátomnak héjá-
noiságával szükölködöm, és ilyen kép-
zeléssel gyönyörködtem, hogy e' tarto-
mánynak betsülhetetlen kintsevel ditse-
kedném, ha velünk való el - jövelede-
del magadat uti - társunkká szánnád. E-
mostani kérelemtül és tzelomtül a' szol

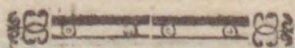
gai formának mindennemű rendét el-tá-
 volitván, szavaimban egy tseppet se ké-
 telkedj: mert ez állapotodra teremni té-
 ged nem tartalak; de ámbár eléve itele-
 tem meg - tsaljon - is; még - is inkább szű-
 letéfeden felyül magasztallak, hogy sem
 ez alacsonyyságban hagygyalak. Ismét-
 len vizszanozom; hogy én egy Asz-
 szony barátot keresek. Továbbá a' két
 öregem, se futasd aggódásodnak bokrofs
 búját, minden lehetőséggel igyekezem
 éretted való fohászokodásoknak szelletit
 a' boldogságnak ködével réájok vizsiza
 fúvallani.; leg-aláb' annyi légyen szá-
 mokra rendelve, hogy életeknek hatá-
 rát állapotjoknak tsendességével fejez-
 hessék bé; és drága kezeid légyenek|né-
 kiek el tökélettt jó tétémnek oiztogatói.
 A' két öregek, kik e' beszédnél jelen
 valának, az örömmek könyveivel meg-
 ázott hálá adással tsókolák a' Grofnénak
 kezeit, és térden állva ösztönözék a'
 Léányzót e' kegyelemmel bővös ajánlás-
 nak kész szivvel való el - fogásaért ;
 könyveiknek záporival állaták - eleibe,
 hogy, mivel már fél lábok a' koporsó
 szélin volna, egyéb boldogságát életek-
 nek nem ohajhatnák, hanem hogy ötet
 még életeknek leg külsőbb határára jutá-
 fok előtt a' szzerentsének boldog karján
 virágozni látnák; és hogy ha magános-

ságát el-tökéllette légyen, testeknek lelketlenedések után az a' szállás félelmes puszta barlangá tétetnék. A' Juhász né meg-ölelvén az öregeket, könyveiket könyveivel egyelíti, a' Fonroszeai Grofnak és Grofnénak kegyelmeiségeket olyatén érzékenyítő köszönettel áldá, melly által szépségének ditsőtségét tornyozá. Én ugy mond, hogy Nagyságtoknak felséges kegyességét el nem foghatom, arról térd-hajtó mély alázatossággal meg követem. Az Egek ki-mutaták helyemet, 's légyen akaratjok szerént; mindazonáltal Nagyságtoknak példás jószágok szívémben olyatén billeget nyomának, mellynek esmértető jele örökkön fen-marad. - A' méltóságos Fonroszeai név szívennek leg-tisztább táblájára el-törölhetetlen betűkkel légyenek fel-irva. Tíak egyetlen kegyelemért volna alázatos könyörgésem. monda tovább ortza-pirulással és le-függesztett szemekkel, ez ebben áll, hogy e' történet Nagyságtok' szíveinek leg-titkosb' kamarájában legyen el-temetve, hogy a' Világ olyatén boldogtalannak bal-forsában tudós ne légyen, ki legsetétebb feledékenységben élni 's halni kíván. - A' Fonroszeai Gróf és a' Grófné ki-mondhatatlan komorságnak ködével borittatának - el, Kik midőn ezer-

nyí kéréseknek gyümöltset a' Juhász-
 nak vélek el-menése eránt halzontalan
 fűtbe tűnni láták, végre egymástól ke-
 serveskönyvel áztatott vég-bútsut vó-nek.

Az úrázók magokat e' történt dolog-
 nak szünetlen való nyers emlékezetivel
 terhelték; melly mind egy álm tünődött
 előttök. Azonban hogy eszmélkedő
 képzelődések illyetén tündéres állapottal
 hánykódtattak. Turinba lön érkezések.
 Könnyen vélhetni, hogy a' titkos halga-
 tóság záratlan kilints alá rejtetvén, a'
 dolognak előre való meg-fontolatlan
 vizsgálása nélkül, és a' gyakorta való em-
 legetés, e' történetnek mélyebb gondol-
 kodtatáira adott okot 's módot. Az if-
 jú Fonrosze, ki az efféle beszélgetésnél
 jelen vala, egy szikrányit sem veszt fe-
 ledékenységbe. Ez az ifjú Gróf idejé-
 nek ollyatén elztendőjében jára, melly-
 ben a' képzelődésnek lelke leg elevenyeb-
 ben és a' fiatal indulatnak szíve leg forrób-
 ban szokott eszmélkedni: mindazonáltal
 az ollyatén szivűeknek egyike vala, a'
 kiknek szívek-indulatinak érzékenységeik
 külsöképen látszatlanok, mellyek midőn
 ha fel-lobbannak, annál hevenyebbek,
 meg-szállott hajlandóságaik mennél gyen-
 gébben szellestetnek. Minden, valamit
 a' szávojiai Juhász-nak erköltseről,
 édesgető szavairól kegyességeről és bol-

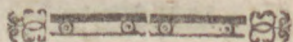

dogtalan forsáról beszélleni hallott, lát-
 harása véget szívében langaló kívánsá-
 got buzdított. Szívének képzelesi sze-
 mei előtt mindenkor azon képet forga-
 ták, mellynek tsak árnyékát-is szerelmes
 tsókjaival téstelni kíváná; minden esze-
 forgását réája kormányozván tetézet
 örömet tsak egyedül ohajtott szerelmes
 Juhásznéjának kebelében termett drága
 két arany almájának bimbójában fel-ta-
 lálni hitte. Nyughatatlansága pedig men-
 nél jobban kezdett tornyosodni, annál
 inkább' igyekezett azt palástolni. Turin-
 ban való maradása unalom 's aggodalom.
 Az a' ter-hely, a'melly a' Világnak leg
 ékesb' tzimmerét kebelében tartja, Fon-
 roszenak egész szívét magához huzza;
 ott várja betsülhetetlen szerentséje. Ha
 pedig szándékának tsak egy parányi része
 ki tudódnék, oh melly nagy hátráltató
 gántsát látja már előre-is! ebbéli fel-
 tett utazására soha engedelmet nem
 nyér; az ifjúságnak feneketlen bolond-
 ságának tulajdonittatik ez, mellyet kö-
 vetni félelmes; késértetétől maga a'ke-
 gyes Juhászné-is meg-ijjedvén, tőle
 üres menedék helyére törekednék: illye-
 tén tünődésekkel fárasztá elméjét mind
 éjjel 's nappal. Efféle elmélkedési után,
 mellyekben három holnapig aggodtatta
 feje velőjét, olly tzélra fakad, hogy,

a' Juhászné szerelméért mindenét elhagyván egy páztori ruhában őtet az ő magánosságában fel - keresni, és hogy őtet onnét vagy el - hozza, vagy pedig éltét ott fel - áldozza.

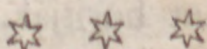
Egy napon hol - létét semmi uton's modon ki - nem tanulhaták; haszontalan kereséseknek el - vesztett reménységével hitették magokat; egy izóval Fönrosze éppen el - tűnt; és az ő izüleinek minden nap - viradta el veszése véget újab' félelmet szerzett, Semmisült reménységek az egész házat vigasztalhatatlanságba helyheztetvén kereséseknek haszontalansága kétségeket tellyesíté. A' szerentsétlen eset, véletlen halál, vízben való veszés, minden, a' mi tsák a' veszedelemnek nevét viselheti képzelte - te gondolatjokat, és a' boldogtalan szülők egyetlen egy magzatjoknak, mint örökös reménységeknek halálát, ki - mondhatatlan szív repszto keserves könyvezéssel síraták.

Azonban hogy Fönroszénak háza gyáízt viselne, ő pedig magát páztori ruhájában azon tanyák lakosinak mutogatá, a' kik a' nékie tökéletesen le - ábrázolt tér - helynek szomszédi valának. Betsület - vágyásának szomjúsága meg - ol - tatott, mivel egy nyájnak gondvisele - réája bizattatván, bójtársággal tisztelte -

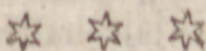

tett. Az első napokon csak a' nyájnak
 tetzése szerént ide 'stova való bolyon-
 gásával tévelyget, és csak azon elzmél-
 kedett, hogy a' szép Juháznénak legel-
 tető-helyeire miképen leljen, Énnékem
 úgy mond magában, e' magános kegyes-
 nek szemérmét kell meg-kémellenem;
 ha boldogtalan, tehát vigasztalást ohajt
 szíve; ha a' Világot meg-vetvén e' szo-
 morúságának völgyében, a' szerelem va-
 lamelley tündes és ártatlan életre köte-
 lezte; tehát még-is némellykor csak pil-
 lantásig tartó unalma-is lehet, és ollya-
 tén tárfaságért foházkodik, melly ötet
 vagy vidítja vagy vigasztalja. Azon
 kell iparkodnom, hogy az én létemmel
 való tárfalkodást keresse. Melly csak
 először légyen néki kellemetes, tehát
 majd azután réa szükséges léte sem hi-
 bázhatik: így osztán szívének tulajdon-
 ságából veszem további tanátsomat.
 Csak mi egyedül vagyunk a' Világban,
 kik egymásnak tökéletességére lehe-
 tünk. A' bizodalom nem megszűn va-
 gyon a' barátságtól, és a' barátsagnak a'
 szerelemre lépni fokkal sikofabb útja
 vagon a' mi időnkben. - - És idejé-
 nek minémű esztendőjében vala Fonro-
 sze, midőn e' szókat mondá? Tizen-
 nyoltz esztendős vala: de egy dolog-
 ról való három hólnapi eszmélkedés
 kü-

kötelözéséből könnyen ki-fejtőzhetik,
 Azonban hogy mély gondolatinak ör-
 vényében így tűnődnek, és szemeit a'
 fűellő-helyen legeltetné, meg-hallja
 azon szózatot távolról zengedezni,
 mellynek kedvességét néki olly felette
 ditsőitették. Méltán-is, mert szava'
 hangjának visszsa-verettetését ollyatén
 bájoló kellemetesség élteté, melly Fon-
 rozsénak szívében újjdoni gerjedelmet
 indítván ki-mondhatatlan lángal gyöttret-
 teté. - - - A' Juhászénak panaszkodó
 éneke pedig ilyen-képen hangzott:

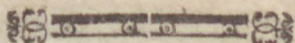

Drága kintse szívemnek
 Itt nyugszik, aluszik ditső nap-fénye;
 Itt lón veszte hívemnek,
 A' ki volt, már meg-holt éltém' reménye;
 Induljon hát szememnek
 Keservés könyve árja,
 Mert oda van szívemnek
 Leg kellemetesbb párja.

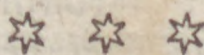

Szerelmemet holtáig
 Szíveltem, szenteltem néki hűségem;
 Melly éltémnek fogytáig
 Meg nem hül, 's gyűjtvn gyül ke-
 fertűségem;

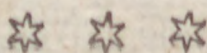
Sírál-

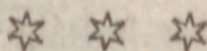
Síralminak oltára
 Lesz mi élek ez halom,
 Az hol élte' határa
 Lett néki : Oh fájdalom!

Phöbus rosás ajakkal
 Tiszteli 's üdvözli a' piros hajnalt;
 Vesperus tfillagokkal
 Villogva tfillogva nyugalmat ohajt;
 Flora szagos tselédi
 A' kerteket újjítják,
 Zöld füveknek szelédi
 A' mezöket borítják,

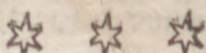

De az én büm' tengere
 Tornyozik, habozik nyughatatlánul;
 Lábaim' nyoma merre
 Látszatik, harmatzik köny-hullajtástul;
 Sürü fohászzkodásom
 A' felhőket szaggatja,
 Zokogó ohajtásom.
 'Tsak a' jaj-jajt hallatja,

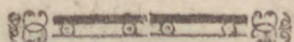
Vále tehát Világnak
 Változó bajt-hozó rövid öröme;
 Valál

Valál a' vígafságnak
 Kezdeté, de végre lettél üröme:
 Mézes ígéretedet
 Méreggel fedezgetted.
 Szelid bárány börtödet
 Farkasra teregetted,

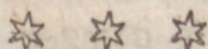
Légyetek már oh Egek
 Nézői 's végzői bús életemnek!
 Halljátok - meg Istenek
 Síráfit ríváfit árva fejemnek!
 Adjátok - meg egyszer bár
 Utolsó vég - napomat
 Had öleljem a' kit vár
 Szívem: Oresztánomat.

Ezen szók által-haták szívet az ifjú Fonroszénak. Valyon mi oka lehet búfulásának, úgy mond magában, a' melly őtet annyira faggatja? Melly dicséretre méltó volna vígafztalhatása! --- Még kellemetes reménysége - is alig mérfízlett kívánságinak hizelkedni, 's vígafztalásával a' Juhász né eránt bátorkodni. Félvén hogy a' kegyesnek talám nyughatatlanságot okozna, hogy ha maradhatatlanságának kényére adván a' Juhász né mint egy véletlen közelebb való szeme hegyére venné; azért először elégnek, tettet néki lenni, hogy őtet halhatta.

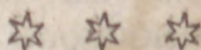

A' következendő nap-is a legel-
tőre hajt, és minekutánna a' Juhász-
nak utját emlékezetében jól fel-jegyez-
vén egy kösziklának oldalában le-tele-
pede, az hól előtte való nap a' kegyes-
nek szava' hangjának-vissza verette-
tésétől érzékenyítettett. Majd feledé-
kenységbe találám ejteni, hogy Fonrosze
kegyes termete mellett még különös tudó-
mányokkal-is fel-ruháztatott, mellye-
ket az Olasz Fő-rend nem örömeft szo-
kott el-henyélni. Fonrosze a' Hoboa
nevű sípnek fuvását majd olly móddal
mint Beszuzi maga fúttá, a' kitől-is
ugyan taníttatott, és a' ki az időben Eu-
ropának leg felségesb ditséretivel dítse-
kedett. Adelhaid szomorú gondolati-
nak tengerében annyira el-merüle,
hogy szavának hangját még nem hallatá,
és az Echo még tündeszen üle. Halga-
tóságát azonnal félben-szakaszták a'
Fonrosze muzikájának panaszalkodó hang-
jai. Ezen esmérétien hangok az Adel-
haid elméjében fondorlodott komorságot
ébredztettek. Az halmoknak eddig való
pásztori tsak a' szélel bélett paraszti du-
dának izetlen hangját hallatták. Figyel-
metesen és pillantlan szem-'s fül-hegy-
gyel keresi aztat, a' ki illy édesgető
hangokat, botsátgat. A, ki elsőben egy
ver-

verset sípjával, azután pediglen alkalmaztatható szavával imigyen énekelt.

Nosza könnyű déli szelek
 Fogjátok sóhajtásim,
 Kebelébe ama szüznek
 Tfordítsátok firásim;
 Sőt szóval - is meg - mondjátok,
 Hogy mint finlódöm érte;
 'S azt - is tudtára adjátok,
 Hogy csak Magnese férté.

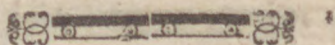

Hű szívemet ha meg - szánya,
 Melly nagy öröm - poltzra ül!
 Mert nem termett az az Anya,
 Ki nálánál szebbet szül!
 Pillantásit merre veti,
 Ott rabjait szemléli;
 Kivel nyilat érezteti,
 Az izegény ezt beszéli!

Világnak leg szebb magzatja,
 Felséges Isteni - kép!
 Te Isteneknek fajzatja,
 Kit tisztelet számtalan nép!

Kinek

Kinek tüze rád fel - nem gyul,
 Nintsen érzékenysége ;
 Ki szerelmedre nem hajúl,
 Mem Ádám nemzetsége.

Te vagy a' gyöny ifjúságnak
 Szép hajnali tfillagja,
 A' remekes fiatalságnak
 Szerelmetes alagja!
 Mert szemed' kárbunkulusát
 Valamerre fordítod,
 Széles e' Világ lakosát
 Imádóddá hódítod.

Tfak hallásból ésmértelek,
 Már - is színben változtam,
 S azonnal meg - szerettelek
 Szívem néked áldoztam :
 Amelly szároz epedséggel
 Szívedet szomjúhozza,
 S vele köttetett hűséggel
 Tfókodat ohajtozza.

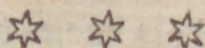
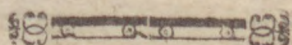
Valjon nem lesz - e' ellened,
 Hogy ha egy útat vezünk?

'S talám azt is megengeded,
 Hogy egy hajón evezzünk!
 Osztan szemeid' szikráit
 Elleszd kívánt tüzekre,
 Piros ajakid' rósáit
 Rakjad illő helyekre.

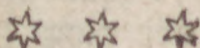

Hiszem a' Gyemánt-követ-is
 Egy tsep vér meg-lágyítja;
 Az erős kemény atzél-is
 Egy kis tűz meg olvasztja;
 Hajul, meg hát kintsem hozzám,
 Alázatosan kérlek,
 Az Egekre mondom rósám,
 Hogy szívemből szeretlek.

Adelhaid meszszerűl láta egy ifjú
 pásztort ki a' kösziklának egyik üregé-
 ben ülven nyáját körülötte legelteté.
 Közelebbite az ifjú pásztor' hangitsálá-
 sának jobban meg-érthése véget. Mel-
 lyet a' páasztor' észre-vevén ismét mus-
 káját igazgatja, 's azután azt énekevel
 illy formán hallatja:

Syunyadásom közt - is
 hallom kefervedet,
 Ha nem esmérlek - is,
 Értem bús szivedet;
 Szűnyél - meg, és végyed
 Jobb reménységedet,
 Van még olly ír hidjed,
 Melly segit tégedet.

Az Egek jól tudják
 Fájdalmas igyűnket,
 Mert szünetlen hallják
 Jajos beszédűnket;
 El - hidd meg - is szánják
 Siralmas szívűnket,
 De unatlan várják
 Buzgó kérésűnket.)

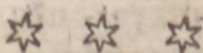

E' t'falárd Világnak
 Illyen állapotja
 Múló vígságának
 Bú banat a' földja;
 Szerelem - is mézét
 Fáradva nyalatja,

De keferű izét
Adja fok falatja.

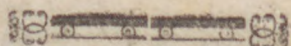

Mit használ szívünket
Ha búval epefszűk?
Inkáb' szerelmünket
Újjonnan élefszűk;
Kegyes karjainkat
Egymásra terjeszszűk,
Jövő napjainkat
Örömrre gerjeszszűk.

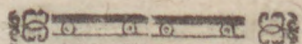
Szerelem! szerelem!
Tudod mint tisztelem
Nevedet, 's életem'
Tfak néked szentelem!
De pufzta árnyékod
Mind eddig ölelem;
Mutasd-meg hát tárgyod'
Hogy miképen lelem.

Lásd, ugy mond Adelhaid, a' természetnek indulatja mit nem tézzen!
Ezt a' páfztort a' hallomás a' mesterséges
mulikálásnak leg finomjabb billegetésére
tanítja. Valjon tisztább fogásokat már

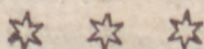
tehetni - e? Melly érzékenyitők forgatási? Melly kellemetesek szavának egyelítési. Már ki mondhatja azt, hogy nem a' kellemetesség a' mesterségekben a' természetnek ajándéka. A' miulta Adelhaid e' magánosságban lakott, ez vala szívének első vidulása, mostanság akadályoztattak - meg elsőben kínjainak szabad folyamati, és elméje a' tündes öröm indulatjának érzékenye lőn. Fonrosze látta őtet hogy derekasan közelített, és ott magát egy fűz - fa alatt lebotsátván a' musikának további fülelése véget: de Fonrosze úgy tetette - magát, mintha azt észre - nem vette volna. Azonnal nyájának kényszerítettlen térengetéséhez nyulván legeltetésének módját úgy alkalmaztatta; hogy néki Adelhaiddal az halomnak eredetinel, az hol útkok keresztesedet, öszve - akadni kellett. Tűfak egy pillantással késérté meg Adelhaidat, és utját tovább folytató, mint ha tűfak egyedül seregének gondvifelése' szorgalmában foglalatoskodnék. De minémű mennyei szépséggel bájoltott ez az egy pillantás! Melly eleven szemek! Melly ékes ajakak! Melly deali termeté! Lépésit melly módaflan rakogatja, 's az által teste mint a' gyenge szellőtől lengedezettett tzedrusnak mozdulá-

dulása szemérmertesen ingattatott! Mi-
 képen lehetne néki nemességét, és szen-
 vedő bádjadságában illy hozzá huzó édes-
 getéfit ki-mutatni, ha őtet a' szerelem
 bántaná? Jól látszott ugyan, hogy a'
 bánat ortzájának rósait leg szebb tavalzá-
 ban szinteleníté; de teste' állásának 's já-
 rásának jeles udvarisága leg elevenyeb-
 ben érzékenyité. Ez a' kép, mellyet a'
 szerelem tüzes formával nyomott szívé-
 be, tellyes elméjét tündéresítette. Melly
 tsekély ábrázolással adák előmbe, ugy
 mond magában, ezt az imádásra méltó
 kegyest, kit még a' Világ nem esmér!
 kinek lakása a' puszta! és kit egy ala-
 tsony barlang árnyékoz! Az, a' ki lá-
 bainak 'sámolyánál Királyokat szemlél-
 jen, az magát egy tsekély nyájnak
 örözgetésével fáralztja? Minémü tekin-
 tetlen ruhában jelentette-ki magát sze-
 meim előtt! Mindent meg-szépít ő. és
 semmi sem ékesíteleníti őtet. De mi-
 tfoda élet ez, az illyetén gyenge test-
 nek! nehéz ételek, vad természetű le-
 vegő-ég, ágy helyett izalma! oh Egek
 oh Egek! hát ki számára teremtettek
 a' rosák? Méltó, hogy illy boldogtalan
 és érdemetlen állapotjából őtet ki-men-
 tsem? Az álom ugyan félbe-szakasztá
 elmélkedéfit; de a' kép fris emlékezeté-
 ben maradt.

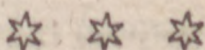

Adelhaid - is Fonroszénak lángaló ifjúságától és szépségétől érzékenyképen illetetvén meg - nem szünt a' szerentsének gondatlanságát tsudálni. Kire vesztegeti még a' természet, ugy mond, az ő kedveségét és ajándékát! De ah! talám ezen ajándékok és kedveségek, mellyek néki most olly használatlanok, valamelly méltóságosb' rendében boldogtalanságát okoznák. A' szépség minémű gyógyithatatlanságot nem szül a' Világra! Én boldogtalan! hát még, valamelly betset mérészlek - e' belőle tenni? - A' fájdalmas elmélkedés a' szívében lövellet örömet mérgesítvén, érzékeny voltát magában kárhoztatja, és minden jövendőbélinek meg - vetésére magát el - tökéle. A' következendő nap el - hitetvén magával azt Fonrosze tapasztalni, hogy a' Juhász né feleje való közelítését kerülne: azért halálos buba esék. - - Ne talámtán alagos öltözetemnek változtatását vévé - éizre, ugy tűnődött magában, avagy árulója: lettem - e' magamnak? - - - Ez a' nyughatatlan eszmélkedés fárasztotta őtet az egész Nap, és az ő sipja henyélve vesztegle. Adelhaid sem vala olly távol, hogy egymást meg - nem halhatták volna, mire - végre ez a' nagy tsendesség őtet - is annyira meg-

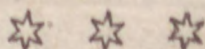
meg-komorítá, hogy a' búknak búját maga kezdé ilyenképen énekelni.

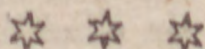
Ugy tetszik hogy minden a' mi környül vészén,
 Bánatos voltomrul méltó panaszt tészén,
 Sír, kesereg, ohajt, veszni kezd egészen,
 Unalmas forfomban a' ki részés léfzen.

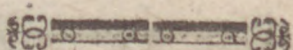
Az Echo firalmas választot nékem hoz,
 A' nap nyugoti-fzél fák között fohajtoz,
 A levelek alatt zokogván ohajtoz,
 Oh, oh, oh! illy forma síráfsal kiáltoz.

A' patakoknak-is szép kies tforgáfi
 Fohászknak értem; a' fák' tfikorgáfi
 Ohajtja'k örööm, és minden morgáfi
 Kívánják, légyenek eltem' jobb forgáfi.

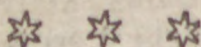

Még a' madarak - is búban énekelnek,
 Kesergik forfomat, zengvén így felelnek:

Ha nem szűnnek szörnyű kínaim, fel-
kelnek,
'S könyvem' özönéből engem ki-emelnek.

Fonrosze ezen ének által felette
érzékenyítettvén meg - nem áthatá, hogy
énekére éltető kedves műfikájával ilyen
formán ne feleljen:

Oh te kedves napom ragyogványa!
Szíved szívem' szivárványa!
Lágyuljon - meg márvánnya.
Ne epezzed magad olly fennyen,
Ne sérts szíved olly keményen;
Él még a' földön egy szegény,
Ki noha még tsák jövevény,
De szolgád lenni serény.

Im hol a' ki rajtad tsudáلكazik,
Ki szerelmednek áldozik,
Szívedért sohajtozik;
Ki talám haszontalan
Remély, 's vár mind untalan;
Azért kegyelmedet kéri,
Mellyet ha hived el-éri,
A'ldását réád méri.

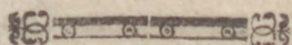

A' szerelem forsa melly forgandó!
 Egynél ő nem maradandó,
 Mint nád széltől ingandó;
 Engemet - is fel-biztatott,
 Szivembe édes izt adott;
 De meg-elégítésemre
 Nem juttat már kedvesemre,
 Nem halgat kérésemre.

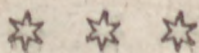

No hát Egek! oh már adjátok
 Kedvem', 's kínaim' szánjátok,
 Mit ohajtok tudjátok;
 A' ki okozta febaremet,
 Meg-is gyógyít az engemet,
 Tcsak bár nyujtana egy szavát,
 Rósa színü szép ortzáját
 T foko!nám kegyes ízáját.

Soha az egymással egyezettö két
 féle hang be-vevöbben nem kellemesit-
 tetett, mint Fomosze sipjának és Adel-
 haid éneklésének zengedézése. Oh Egek!
 ugy szólván Adelhaid magában, nemde-
 nem valamelly tündérség - é ez? Hallá-
 somnak kevés hitelét bizonyolhatom:
 nem pásztor ő, hanem valamelly Angyal,

kit talám el - bádjadott életemnek vi-
 gasztalására küldöttek az Égek, Valyon
 a' természetnek munkája az halandók
 zengő muzikájokban esmérthetié az
 hangnak illetén kellemetességét? A'
 midőn így törödnék magában, azon-
 nal az ágokban meg - ütözö szellő-
 fűvöltésének és a' fipnak hangzása az
 egész puztának kietlenségét meg - ví-
 dámitván, nótáját ilyenképen hallatá.

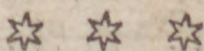

Mint a' ki nyiló szép rósát
 A' zöld tavasz újítja,
 Kedves Pünkösöd a' pirosát
 Ki - derítvén vidítja,
 Így örvendi a' szivet - is
 Szívéhez kerülése,
 Elteti a' bús kedvet - is
 Hívéhez lett kelése.

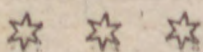

De a' rosát melly kényesfen
 Szedhetni, mert tövifés⁶
 Teteje fakad hegyesfen,
 Lesz tőle fok kéz febes:

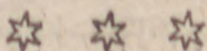
Im ezt tehát jól meg-érted,
Ki rósát aharfz szedni,
Hogy fájdalmad' ne tekéntséd,
Kell febet-is szeniuvedni,

Mindazonáltal a' tárgyhoz
Ha fáradságos az út,
Vagy ha a' két szív egymáshoz
Mennél nehezebben jut;
Annál szerelmetesebben
Szívellőjét tsókolja,
Az ételt-is izesebben
Az éh gyomor kóftolja,

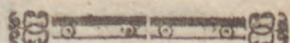

Ah! melly régen fáradozok
En-is egy szép rósáért,
Melly nagy buzgón sóhajtozok
Kegyess pillantásáért!
De nem tudja hogy bús szívem
Mint óhajtoz utánna,
Ki-jelenteni sem merem:
Mert már talám meg-száanna,

De illy nagy nyughatatlanúl
Mit epefztem magamat?

Avagy

Avagy csak haszontalanúl
 Mit rekesztem torkomat?
 Mert annyi, mint sima falra
 Hánám az apró borsót;
 Méltóbb hát, hogy halálomra
 Készítgetek koporsót.

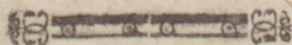
Adelhaid majd közel az Apollónak
 hugaival meg-egygyesedett vers szerzés-
 nek mesterségét tsudálni hitte. Meg-
 egyetlenedvén eszmélkedésében, szavá-
 tól-is meg-fosztatott, azért ha magát
 a' tündérségtől meg-vonnya-e', vagy
 ne, kételkedett. De ismét azonban meg-
 látá a' pásztort, ki nyáját öszve gyűjtven
 kunyója felé térengeté, kinek muzikálása
 annyira meg-bájolta. Nem tudja ő,
 ugy mond, az ő kedves hangozásinak
 ki-terjesztett édesgetéfit: elméjének
 együgyűsége ditsérete által érzendő
 kevélységét fel-nem nem éri: sőt még
 néki tartozó magasztalásomat sem képze-
 li. Ollynagy hatalommal vagy on a' Mu-
 zika fel-ruházva, hogy csak ő egyedül
 ditselkedhetik faját mesterségének tudó-
 mányosságával: minden egyéb mesterség
 tanú bizonyosságra köteleztetik. Ez a' men-
 nyei ajándék adatott az embernek ártat-
 lanságában: ez az örvendezésnek leg
 tisztább' finomja. Ah! csak még ez egyet-
 len

len egy vigasztalásom maradt-hátra, és
ezt a' pásztorot mintegy kesergéfimnek fe-
lelő ujj Echot szemlélem.

A' következő Napokon úgy tet-
teté magát Fonrosze, mint ha őtet ke-
rülne: melly Adelhaidnak tetézett szo-
morúságát okozá. A' szerentse; úgy
mond, e' lengeteg vigasztalásának ma-
radványát látzott számomra hátra-tarta-
ni; mellynek magamat eleve meg adám,
és hogy büntetését újjítsa, im ettől-is
meg-fosztá. Végre a' halomnak kezdete
felől egyik napon őszve-akadtanak:
Pásztor, úgy mond Adelhaid, mesz sze
hajtod-e' feregedet? Ez az első szava
Adelhaidnak annyira meg-ragasztá nyel-
vét Fonroszénak, hogy majd szollásá-
nak szokott módjátúl-is meg-rekeszté.
Magam sem tudom, felele ő akadozva;
nyájamat nem én vezetem, hanem ő ve-
zet engem. Ez a' térhely esmérteffeb'
nálak, mint nálom; mindazonáltal né-
ked engedem a' füellő-helynek leg jobb
választását. - Hát honnet való vagy?
kérdézé a' Juhászné; - En a' havafok-
nak tulsó részén lettem a' Világra, felel
le Fonrosze. - Hát a' pásztorok kö-
zött nevelkedtél-e' fel? - Mivel pász-
tor vagyok, úgy mond szemeinek alá-
zatos le-függetlésével, tehát valójáb-
ban

ban arra születtetem. Kételkedem rajta, viszszanozta Adelhaid, az alatt hogy figyelmetesen meg szemlélé. A' te ritka' tudományod, deli termeted, böltszavad, minden nyilvánóságot engemet, méltóságosb' rendednek lett forsa felel. - - Kegyelséggel vagy tellyes, felele Fonrosze: mindazonáltal azt magadról tanulhatod, hogy a' pásztoroktól a' természet mindent el-mellőztet. Hát te Királynévá születtettél-e' - - - Adelhaid e' feleletre el-pirulván, másról kezdde beszélni: a' minapában hogy énekeimet követvén sipolásfoddal olytán mesterséges tudományodat mutatád, a' melly egy pásztornál példás tsuda volna, Hát tanított-e' valaki? — En ugy, valamint te, tanító nélkül voltam, egyéb a' mire szívem és hallásom juttatott, A' te éneked érzékenyített: a' mi pedig szívemet nyomá, azt hoboam kisipolá; mellyben szívem' 's lelkem' részeltetem, Értsd - meg már leg főbb titkomat; semmit egyebet nem tudok. - Az híhetetlen, ugy mond Adelhaid. - - Én is azt mondtam, viszszolá Fonrosze, midőn éneklésedet hallottam: még is azt el-kellett hinnem, De mit kételkedel? A' szerelemnek és természetnek gyakorta tetzik egy alafon szerentsében

ben minden betfesz' kintseit öszve- gyű-
 teni, meg- mutatván, hogy nem adatik
 olly rend, mellyet meg- nem nemesít-
 hetnek. Ezen igék között bellyebb'
 mentek a' völgybe, és Fonrofze, kire a'
 reménységnek már egy szikrája sugár-
 zott, sípjának pompáson ugrandozó
 hangjával a' levegő eget örvendeztet-
 te. - - Ah! kiáltá Adelhaid, kémél-
 jed elmémet az ollyatén terhes képze-
 lésekkel ébreszgetni, mellynek kóftolá-
 sátúl távol esett. A' magánofság a' fáj-
 dalmak' szenvedésére rendeltetett; hang-
 jának - vizsza - verettetése nem szo-
 kott a' világi örömnök zengedezésével
 egyesülni; foházkodván minden itt fohaj-
 toz vélem. - - Én- is panaszalkodhatom,
 ugy mond az ifjú, és e' szóknak fohaj-
 tálokat hozszas ideiglen való halgatás
 követé. - - Az emberek eránt e', vagy
 forfod eránt panaszolkodol? réa- kezdé
 Adelhaid. - - Nem tudom, felele amaz;
 elég az hogy boldog nem vagyok: to-
 vábbi kérdésseddel fájnálj- meg. - - Hal-
 lod-e', ugy mond Adelhaid: ellenkezé-
 sinkben meg- vigasztalnak az Egek: az
 enyimek sulyosak, és szívemet nyomják.
 Akár ki vagy 's légy, ha a' szerentsét-
 lenség esmératedben vagyon, tehát a'
 izánakozást kell érezned, és én tégedet
 tit-

titkaimnak ki-nyilatkozására méltónak lenni betsüllek: de fogadd-fel nékem ennek viszontag-való létét. - - Ah! felele Fonrosze, én talám az én boldogtalanságomnak örökös halgatására kárhoztattam. - - - Ez a' titok Adelhaidnak újjdoni ohajtását többítette. Jer halnap, ugy mond ő, e' dombnak menedékjénél való gazdagon ágozott vén tölgy-fa alá, az hol ma fohászzkodásimat hallád; ottan néked ollyatén dolgokat fogok ki-nyilatkoztatni, mellyek szánakozásodat gerjesztik. Fonrosze az éjtzakát halálos nyughatatlansággal töltvén, elméjét következő sorsának ki-menetélével fáradoztatta. Ezer féle gondolkodálinak ostromi között valamely boldogtalan és hű szeretnek szomorú ki-nyilatkozását félte leg jobban. Ha szeret, ugy mond ő, tehát meg-esett nekem!

Más napra kelvén a' nevezett helyre sietett; az hová Adelhaidat-is jönni látta. A' nappal vala fetetes felhőkkel bé-borulva, a' gyászos természet mintegy előre érezte volna beszélgetéseknek szomorúságát. Azonban hogy a' tölgyfa alatt le-telepedének; Adelhaid így kezdé-el-beszédet:

Látod e' itt' e' bé moházott és a' fűvel
 bé - lepetett követ; ez égy felette kegyes
 és erkölsős ifjúnak temetése, a' kinek
 életét meg - gondolatlanságom és zabo-
 látlan szerelmem veszté. En egy jeles
 s neves, és boldogtalanságomra igen
 gazdag házból való Frantzia Kis - Asz-
 fzony vagyok. Gróf Oresztántúl kegyes
 szerelemmel szíveltettem; mellytől felet-
 te is érzékenyítetttem. Szüleink el-
 lenezték hajlandóságinkat, és a' fiatal
 indulatnak forrósága egybe - kötésünkre
 kifizte; melly jollehet az erkölsős lelke-
 ket szenteli, de a' törvényt kifsebbíti.
 Olasz - ország akkori játék - piatza vala
 az Hadi - háborúnak. Az én férjemnek
 is úta oda esett, a' réa bízott hadi
 feregnek fel - vezetése véget. En Brian-
 konig késérem őtet; és itten balgatag
 szerelmeknek forrósága ugyan akartja
 ellen két egész nap tartóztatá. A'
 betsületét szomjúhozó ifjú únalommal
 hoszszabbítá mulatását. Ő nekem tisztét
 s hivatalját áldozta - fel; de hát én mit
 nem áldoztam neki - fel? rövideden, én
 kívántam azt, és köny - hullajtásimnak
 ellene nem alhata. Ollyatén félelemmel
 méne - el, melly magamat - is ifzonyíta.

Ezen völgyig követvén kéféreül bútsuz-
vévék tőle, és hogy felőle hírt-vehes-
sek, Briankonba tértem-vizsza. Ke-
vés idők mulva el-terjede híre egy
kemény ütközetnek. Oresztánnak ott
jelen-létét kétlém: Nevének hírefedéséért
kivántam azt; de szerelmem mia' féltém
azt. Rövid időn ezen levelét örööm-
re lenni állítván vévém:

Egyetlen egy öröme szívemnek!

Gondjaimnak leg terhesb' aggó-
dásiban és leg sulyosb' faggatásiban-is
személyednek drága emlékezete forog-
fen hánkodó habjaiban zavarodott el-
mémnek. Hofzszas irásommal nem akar-
lak úntatni, hanem rendeimben tsak még
egyedül ezért esedezem alázatosan
kegyes személyed előtt, hogy: ha hited-
del keményítettett frigyednek fris em-
lékezete elmédben még virágoz: ha
hozzám viselt előbbi hűséged ízivedben
még él: egy ízoval, ha jeles szereteted-
nek lángja ereidből még ki-nem alutt;
tehát a' leg közelebb jövő halmnapnak
második napján, dél után három orakor,
azon völgyben, és azon nagyon ki-
ágazott tölgy-fa alatt, az hol egymás-
tól való bútsuzásunkat tettük 's vettük,
várj

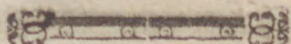
várj magánosan. En-is magam fogok meg-jelenni; már csak kegyes szerelmeknek élek halok's vagyok

Tökélletes híve
Oresztan-

Melly igen meg tsála reménységem! ezen írásból semmit egyebet nem vehetem-ki; mint személyem' látásának nyughatatlankodtatását, a' mellyen felette örvendeztem. A' rendelt időben el-jöttem e' tölgy-fa alá. El jöve Oresztán-is, és egymásnak kedves fogadása után monda: Te kívántad ezt, szerelmes Adelheidom; köteletségemet eltemnek legbetfesz' pillantásában mulattam-el. A' mitől féltem, abba estem. Az ütközet meg-lett; az én Regimentem a' vitézségnek tsudáját láttatá, és én jelen nem voltam. En meg-betstelenítettven segedelem nélkül veszttem-el. Szerenstéltenségemet szemedre nem hányom: de még néked csak egy teendő áldozatom vagyon-hátra; most adja-azt felízivem. Ezen szókra reszketve ölelém meg férjemet és lélekzetlenül szoritám melyemhez. Ereimben meg-alatt véremnek hidegűlését érzém; térdeim el-

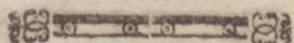
1 2

lan-

lankadván erő nélkül a' földre esém. El-ájulásumat hasznára fordítván kebelből magát ki-rántá, és azonnal elevenségemre hozá a' puska - pattanás, melly halálát okozá. Akkori állapotomnak mivoltát képefont sem beszélném-elő; a' jelen való köny-hullajtások, mellyeket itt folydogalni látol, a' fohászkodások, és szavamát meg-gátoló sűrű zokogások igen tsekély le-ábrázolási keferüségimnek. Minekutánna egy egész éjtszakát e' vérrel felett halott felett - ki - mondhatatlan szomorúságnak könyvezésével töltöttem el, első gondom vala, gyalázatombot faját körmeimmel nem kis fáradsággal vájt firjába eltemetni. Nem kereslek meg-lágyítani; de azon szempillantás, mellyben az én férjem' szine-látásának maradványától engemet a' földnek meg-kellett választani, ezerszer félelmesb' vala, mint a' mellyben Lelkem a' testemtől el válnia fog. A' fájdalomtól szorongattatván és minden eledeltül meg-fosztatva, az én meg-erőtlenedett kezeim két egész Nap fáradoztak firjának körmeimmel való vájásában. Ha erőmből fogyatkoztam, tehát az én meg-halaványúlt és meg-hidegült kegyesemnek tetemeire borultam, hogy magamat ki-nyugosztal.

taljam. Végre a' földbe takarításának kötelefségét néki meg-adván tiszta szivbül fel-fogadám, hogy mind addig e' tartományban várom-el az halált, miglen osztán mind kettőnknek ismétlen való egygyesülése fog lenni, Az alatt a' vesztegető éhség kezdé ki-száradott béleimnek belső részét faggatni. Véteknek tartám, az életnek természet szerént való meg-tartásának ízánt-szándék-ból teendő meg-fofztását, melly még az halálnál-is kinofabb. Öltözetemet pásztori ruhával el-t'erélvén és e' botot vettem kezembe, mint egygyetlen menstségemet. Az időtől fogva tellyes vizsgáláfom tiak az, hogy e' firt, melly az enyim-is légyen, naponként könyveimnek özönével áztatom. Látod, melly igazán ki-nyilatkoztattam szivemet előtted. Mostantól fógva minden szabadsággal busulhatok véled és sírhatok. Tiak egyedül ez szomorúságomnak óhajtott könnyebbítése; mindazonáltal én-is szived' titkának hasonló kijelentését várom. Ne hidd azt, hogy engemet el ámitottál légyen. Nyilván látom, hogy a' pásztori bot éppen olly idegen és újjdoni tisztség kezedben, mint kezemben. Még ifjú vagy, talám érzékeny - is: és ha vélekedősem-

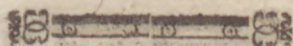
ben meg-nem találkozzom, tehát talán boldogtalanságunk egyenlő forrásból kerekede; úgy mint én, te-is szerrettél. Annál fájnosb'ak és fájdalmasb'ak leszünk egymáshoz. Én tégedet úgy szemlélek, mint nékem az én magánosságomban a' mennyből küldetett barátomat, 'Tarts te-is engemet olly barátodnének, a'ki, ámbár üdvösleges tanátsával nem-is, de leg aláb' vizsgáló példájával előtted járni alkalmas.

Által-hatolod szívemet, tellyes szomorúsággal, felele Fonrolze, és akár minémű panaszos keferüséget képzeltefs-is előttem, de boldogtalanságodnak elő-beszélléséből származott szív fájdalmamat ingyen sem ábrázolhatod-le. Oh! miért hogy azt nem terjeszthetem hitelednek bizodalmaságára, a' mellyre olly méltónak lenni látlak. Mindazonáltal meg-fogadtam azt néked; noha előre jól által-láttam. Az én kínaimnak tulajdonsága szívemet a' halgatásnak fel-nyithatatlan lakatjával zárta-le örökre. Te igen boldogtalan vagy mondá tovább foházkodva: de én még sokkal nagyobb vagyok; ez mind, a' mit néked ki-jelenteni bátorkódom. Meg-ne űtközzél el-halgatóságomnak befendőségén: felelte fájlalom arra kár-

hoz-

hozzatásomat. En, a' te nyomdokidnak friss követője léfzek: munkádnak könnyebítését keresvén, még szomorúságodban-is részt vészek: a' midőn téged e' fir felett sírni látlak, könnyvezésedet az enyimekkel fogom-fel. Ne sajnáld hát bánatodat, hogy egy igen gyenge szívnek tudására bíztad. - - - Már mostanság-is bánom azt, ugy mond Adelhaid szeméremmel tellyes szemeinek lefüggesztésével: és szomoru ortzával váltanak-el egymástól halgatva. Bútsu-vételek közt Adelhaid a' mély szomorúságnak jeleit szemlélé Fonroszének ortzáján. Kinaidat varainak újjab fel-szakasztásával érzékenyitettem szívveden, ugy mond Adelhaid: és melly sulyosoknak kell azoknak lenni, a' midőn nálomnál boldogtalanaob'nak híszed magadat lenni!

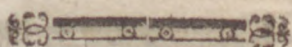
Ezen naptúl fogva meg-szüntek az énekeknek és, musikának kedves hangozásával való zengedezési, és az együttbeszélgetés Fonrosze és Adelhaid között nem hallatott. Nem kerülték egymást, de ugyan nem-is keresték. Tszak komor pillantásoknak egymásra való vetésivel feleltenek fohászokodásoknak. Ha az ő férjének fírja felett kesergeni látá őtet, tehát szívének olly tündeségével tekin-

te réája, a' melly a' szánakozástól, bánattól és szerelem-irigyléstől vala terhes, és az ő keferves zokogásinak könyveivel meg-áztatott nyögésszel felele.

Két egész hónapok telvén-el e' fájdalmas és sajnós állapotban. Adelhaid látá Fonroszé ifjúságának virágját mint a' hidegtől meg-tűpött gyenge rósát hervadni. Az őtet vesztegető bújának oka annál nyersebben faggatta, annak ki-tanulását mennél kevesbé vehette. Ingyen sem tűnt vélekedésébe, hogy ő maga legyen tárgya szenvedésé' okozásának. Az ugyan tulajdona a' természetnek, hogy egy elmével vivó két ösztön, egygyik a' másikat emészti, itt-is hasonló történe. A' szép Adelhaidnak szomorúsága-is annál inkább' kezde lágyulni Oresztán eránt, magát mennél jobban napról napra az ifjú Fonroszetül gerjesztett szánakozással fárasztotta, E' szánakozásnak kiváltképen való ártatlanságárúl nyilvánosságíttatván még csak vizsgálása sem jüta-eszébe; és mivel felettéb' való érzékenységének tzelja mindenkor szemei elött forgott, tehát minden pillantás újjra sértegette szívét. Ifjúságának elevensége végre annyira elhervadván vesztegetődött, hogy, Adelhaido

haid kötelességének lenni tekinté, öt
 további bánatjának el-fonyasztásából ki-
 segíteni. Felette fogyatkozol, úgy mond
 néki, és kínaimhoz még azt-is tárfalí-
 tod, hogy bánatidban való merülésed
 által szá mazó veszétedet segíthetém
 nélkül látom szemeim előtt öregbülni.
 Ha az én ifjú balgatagságomnak elő-
 beszéllése erántom való meg-vetéstedet
 nem okozta; ha a' leg tisztább és kegyesb'
 barátságának szeretét érzed; ha végre
 még boldogtalanságomat többíteni nem
 kívánod, mint esmértséged előtt valék;
 tehát szenvedő kínaidnak kut-féjét nékem
 nyilatkoztasd - ki, Kivülem senki fints
 ki azt véled egygyütt viselni segítse,
 Bátor ha titkod az enyimmél sokkal na-
 gyobb volna - is, el - árultatásodtól még-
 se félj; az én férjemnek halála én
 közötttem es a' világ között erős funda-
 mentomot - vetett, és az - a' mit tőled
 tudni akarok, e' gödörben lesz el - te-
 metve, a' mellybe engem a' bánat lassú
 lépésekkel vezérel, - - - Enoda jutásó-
 mat előtted reménylem, felele Fonrosze
 könyvezve. Engedd az én jajjal tellyes
 éltemet bé - fejeznem, feddettetésednek
 hátra - hagyása nélkül, hogy tsak te valál
 pálya - futásának meg - rövidítője. - - -
 Oh Egek! mit hallok? kiáltá Adelhaid

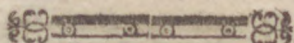
rettegve. Kitsoda? én! hát én vagyok-e' szerzője fájdalmidnak? T'fak mond-meg igazán: mint ha szívemet szurkálnád! Mit tselekedtem? mit mondtam ellened? Oh! Egek! t'fak azért teremtetek-e' engemet hogy az emberek fiaira szerentsétlenséget szüljek? T'fak vald-ki; mert már nints ideje, hogy ki léredet palástolhatnád: már többet szóltál, hogy sem azt el-fedezhetnéd. - - - A'm légyen ugy! tudjad tehát; hogy én Fonrosze, 's azon utazóknak Fia vagyok, kiket te tisztelettel és t'fudálkozással bé-töltöttél. Mind az, a' mit a' te erköltsidről, kegyeségsidről és magad viseléséről beszéltetek, okozta e' boldogtalan esetemet: hogy ide jöj-jek, és ez öltözetben téged meg-szemléljelek. Az én Nemzetségemet vigasztalhatatlan állapotban hagyám, mivel el-veszéfemnek hitele és már holtomnak szomorúsága gyászoltatja őket. Már téged meg-láttalak: tudom hogy e' pusztában mi tartóztat, azt-is tudom, hogy t'fak ez utolsó reménységem: téged tisz-telni 's meg-halni. Kémély engemet haszontalan tanátsoddal és méltatlan fed-dődő dorgálásoddal. Az én fel-tett t'zélom olly erős, olly változhatatlan,

és

és olly igaz, mint a' tied. Ha az én titkomnak el-árulója léfszel, és az által e' izunnyadozó életemnek utolsó szempillantásit nyughatatlanitod, felette nagy igazságtalanúl bánfz vélem, a' midőn én te erántod olly ártatlan vagyok.

Adelhaid tellyes bodulásával zavarodott elméjének, igyekezett a' kétségben fetrengő ifjúnak tüze' oltásán. Noszsa, ugy mond, ne fajnáljuk szüleinek az halálra ballagó lépésit ismét az életre visszafza-téríteni! adjuk-meg egygyetlen egy reménységeket! az Egek unfszolják jóvoltageknak meg-hálálalá véget ezen alkalmatofságomat. Ötet pedig, az helyett, hogy keménységének éretlenségével szilajította volna, minden mesterkedéssel igyekezett, hogy gyenge szánakozásával és vigasztaló barátkozásával nyughatatlanságából Fönrosztét ki-veköztesse.

Egeknek csillaga! kiáltá Eonrosze: jól látom nálad boldogításonnak irtózását. Szívedet annak izentelted, ki e' firnak fekvője. Látom, hogy tőle semmi sem választhat-meg: azt-is látom hogy erköltsöd melly tudos boldogtalanságomnak el-fedezésére. Erzem minden környül-levő-dolgokból, hogy veszttem gyógyíthatlan: de tenéked még-is meg-botsátok szivből. Kötelesságed

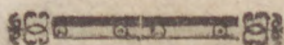
séged az, hogy engem soha ne szerefsz, az enyim az, hogy téged mindenkor imádjalak.

Adelhaid fel-tett-szándéka' végbevitelének tellyes nyúghatatlanításával méne haza kanyójába. Atyám, monda az öregnek, vagyon-e' elegendő erőd Turinba utazni? Egy emberre volna szükségem, hogy a' Fonrosze Mark-Grofnak és Grófnénak a' fontosb' dologrúl-tenne hírt. Az öreg felele, hogy a' Grofnak szolgálatjára viselő buzgósága ötöt elegendő erőre segítené. Mennyel, monda Adelhaid, és az ő köny-hullajtásóknak özönében merülve találod őket, kik egyetlen egy fijoknak halálát siratják. Add-tudtokra nékiek, hogy ő még életben vagyon, és e' térségben bujdoklik; hogy én magam kezekbe fogom ötöt adni; és hogy el-kerülhetetlen képen szükséges önnön magoknak érette jönni.

Az öreg el-méne; midön Turinba ére, magát a' szavojai völgyben lakó öregnek neve alatt jelenteté. Ah kiálta a' Grófné, talám a' mi Juhászénkat valamelly eset érdekelté. Hád jöjjen-bé, monda a' Gróf: talám nálunk élni akadását jelenti. Már az én fijamnak veszte után, monda a' Grófné, tsak ez lenne

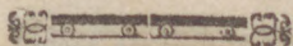
ne e' Világon egyetlen egy vigasztalá-
 som. Az öreg be vezettetik. Leborul
 lábaikhoz ; de egybe fel-emelék őtet.
 Nagyságtok egyetlen egy fíjokat íratják,
 ugy mond az öreg, azért jöttem hogy
 annak életben való létét jelentssem , a'
 mi kedves Léányunk vette őtet észre a'
 hegyek között. Ő küld engemet ide,
 annak hír-adása véget: de ő ugy mon-
 dá hogy tsak egyedül Nagyságtok kén-
 fzerithetik őtet onnét magokkal el-jön-
 ni. A' midőn így beszélné, az öröm és
 a' szomorúság a' Grófnét meg-szóta-
 nitván el-ájula. A' Gróf magán kívül
 lévén meg-bódulva kiáltá tfeledjeit fe-
 leségének segedelmére. Midőn osztán
 magába-szálván meg-ölelé az öreget,
 és az egész házban hirdeté, hogy fíjok
 nekik az Egektől ismét meg-adatott.
 Oh kedves öregem, monda tovább, mi-
 vel háláljuk - meg néked újjdoni életünk-
 nek meg-adását!

Már minden el-kezült az útbazásra.
 Az öreggel együtt meg-indulván, éjjel
 nappal mentek, A' völgybe érkezének,
 az hol kedves gyermekek fohászokdott.
 A' Juhászné a' legelő-helyen vala, az
 hová őket az öreg vezetvén, hozzája
 közelitének, Melly nagy nem lön tsu-
 dájok, a' midőn szerelmes magzatjokat
 pasz.

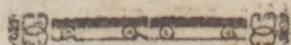
pásztori hitván ruhában a' Juhászneval
 lenni együtt láták: szívek csak nem
 meg-repede fájdalomban. Ah kegyet-
 len fiú! kiálta az Anyja, az alatt hogy
 ölébe düle: minémű nagy keferőségün-
 ket okozád! kegyességünkből miért vo-
 nyád - ki magadat? és mit akarsz itt' tsi-
 nálani? - - - Imádni azt, a' kit magoc-
 tsudálának, felele az ifjú Fonrosze.
 Botsánatot kérek Afszonyom, ugy
 mond Adelhaid, az alatt hogy Fonrosze
 az Attyának lábaihoz borula, a' ki őtet
 azonnal fel - emelé. Meg botsáffon
 Nagyságtok, hogy illy hofszafan bus-
 lakodtatni hagyám. Ha előbb tudtam
 volna, előbb vigasztaltattak volna. Jer
 mennjünk, ugy mond a' Gróf, nyugod-
 juk - ki magunkat a' kalyibában, és min-
 den bánatot vetközzünk - le, a' mellyet
 az ifjú indulatnak balgatag forrósága
 okozott. Valójában, kedves Atyám,
 ugy mond Fonrosze, ki a' természet-
 nek első érzékenységi után ismét a' bú-
 nak mélységébe merüle, valójában bal-
 gatag voltam; csak az én elmémnek bő-
 dulása írthatta - ki szívemből a' termé-
 zetnek törvényét; csak az feledékenyit-
 tette szentelt kötelességemet, mivel
 mind attól, a' mit a' Világon leg - fel-
 lyeb' tisztelek, magamat el - izakasztot-
 tam,

tam, 's azt meg-bántottam, De e'té-
 velygésemre, magad nyitál útát, mel-
 lyért meg - büntettetem. Reménység
 nélkül szeretek egyet a' teremésnek leg-
 tökéletteffeb' remeke küzül a' földön.
 Ah! kedves Atyám, melly tsekély tu-
 dományod vsgyon e' hasonlithatatlan
 szépségnek ítéletiben! ő tulajdon maga
 a' kegyesség, ékeség és a' jó erkölts:
 majd isteni tisztelettel imádom őtet: ő
 nála nélkül nem boldogittatom, tudom
 pedig, hogy ő az enyim nem lehet.
 Ki nyilatkoztatra - e' néked Nemzetségét
 's rendét, kérdezé az Attya? - - -
 Elegendőt értettem felőle, felele Fon-
 rosze; az enyinnél egy tseppel sem
 alatszonnyabb: a' leg ditső ísésébs' sizen-
 tsét meg - vetette, hogy magát e' pusz-
 tába temesse. — Hát tudod-e', mi ősz-
 tönözte arra? — Igen is Atyám, de
 annak titkát t'fak maga nyilatkoztathatja-
 ki. — Talám férjnél vagyon? — Ősz-
 vegy mindazonáltal szíve le köttetett,
 's kötelezése annál-is fel - bonthatatla-
 nóbb. - - - Szerelmes Léányom, ugy
 mond a' Gróf Adelhaidnak, midőn a'
 kunyóban értek, látod, hogy Fonrosze
 tellyességgel meg-bá oltatod. Ez if-
 júnak tsel t'fapó hajlandósága t'fak egye-
 dül illy Afzszonyi személytül, mint ma-
 gad,

gad, igazittatik-meg. AZ én felesé-
 gemnek - is minden ohajtái azt oltro-
 molják, hogy téged barátjává tehesse-
 nek; és az én Fiam nem fog élni, ha
 tsak téged feleségül nem vehet: énné-
 kem sem kifsíny kívánságom, Léányom-
 má lehetésed: azért látsd-meg. mennyit
 boldogtalanító le-mondó nem feleleted
 által, Ah! kedves Uram, felele Adel-
 haid, szégyenlem kegyelmeiségidnek
 meg-nem jutalmazhatását: de halgoffon
 réám, 's ítéljen-meg. Ezután el-be-
 széllé nekik szomorú történetét. Nem-
 zetségének nevé-t is hozzá tette, melly
 a' Mark Grófnak nem kevés esmértsé-
 gében vala, és végre bizonyságul állitá
 tforbithatatlan hűségének erejét, mellyel-
 férjének tartozott. Ezen szókra a' szomo-
 ruságnak jele boritá-el színét minden
 bánatot őrzáknak komor felhőjével.
 Az ifjú Fonrosze, kit majd a' zokogás
 meg-fojtott, a' kunyónak egyik szege-
 létibe huzta magát köny-hullajtáinak
 szabadjab' hullása végét. A' bús Atya fi-
 jának segedelmére liete, mondván: lá-
 tod, kedves Adelhaidom, minémü álla-
 potban helyhezteted őtet. A' Grófné,
 ki Adelhaid mellett ülven őtet ölébe
 szoritá, és könyveivel nedvesité. Oh!
 szerelmes Léányom, úgy mond, hogy
 ki.

kívánod a' mi kedves Fijanknak másod-
szori vesztét sírattatni velünk? A'
tisztefésséggel meg-éltesedett öregek-is
könyvel tellyes szemeiket Adelhaidra
függesztvén merőn, feleletét várták. Az
Egek bizonyságim, így fakad-ki végre.
Adelhaidnak szollása minekutánna fel-
állott, hogy ennyi jó-téteknek meg-
hálalásáért, életemet oda adnám. Boldog-
talanságomban tökéletesítettém, ha e'
dolgot meg-előztem volna. De Fonro-
sze tönön-maga legyen ítélő bírám:
had beszélljek egy szempillantásig véle
magánosan. Ezzel véle félre-menvén
beszedjék így kezdé: Hallode, Fonrosze,
élegendő esmértségedben vagyón e'
zústában frigyes kötésimtől való tar-
tatózatásom; ha olly férjemnek szentelt
hű szeretetemtől's vesztét firásatul hül-
nék-el, ki engem felette szeretett,
nemde-nem a' leg betstelenebb Asz-
szonyi állatoknak lennek-e' egyike e'
földön? A' fő tiszteletnek, telebaráti
szeretetnek és hálá-datosságnak indulati
kisztnék engem néked tartozó kötelef-
ségimre: de mind ezek a' szerelemnek
helyét el-nem foglalhatják. Mennél
hagyobb szerelmednek erántom gerje-
delme, annál több kérelmidre bátorko-

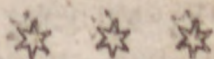

dol nálom: az lehetetlenség, ez az én állapotomnak szentelt törvénye ellenez engem kívánságidnak tökéletire. Azonban olly állapotban látlak, mellytől az érzékenyebb szívnek is meg kellene lágyulni: fájlalom, hogy okozásában lettem ösztön; de még fájdalmasban érezném azt, ha szülőid el-vezéresednek okául vetnének. Azért magamat e' szempillantásban el-felejtani és tégedet ítélő birámmá ezen fősunkban választani akarlak. Rajtad áll mindeniknek választása, vagy rajtam-ki-adván el-felejts, és magadat győzd-meg, vagy olly feleséget végy, kinek szíve más szerelmétül elfoglaltatván hűségének csak ollyatén szikráit láttathatja, mellyek a' szerető kívánságinak elégét igen szunnyadozó világával éltetheti. . . . Elég ez olly szívtül, ugy mond Fonrosze, mint a' tied, a' barátság-is olly betses mint a' szerelem. Talám a' más férjnek emlékezetire hulló könyvek irigysegemnek valamelly részét okoznák, mindazonáltal ez tégedet a' tiszteletre méltóbbá az én szemimnek sokkal kellemetesebbé tenne.

Már az enyim, modván Fonrosze magát szülőinek kebeleibe veté; jó-voltotoknak és erántatok viselő tiszteletinek

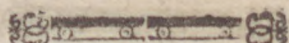
köszönhetem; én pedig néktek élteteknek duplázásával tartozom. A' jelenvalóknak kezeiktől Adlehaid azonnal mint valamely szövetségnek lántzával annyira kaptoltatott, hogy nékie kiszabadulása lehetetlen vala.

Azonban a' Gróf imígyen kezdvén beszédét, mondá: szerezésük egymást olly édeségnek érzékenységgel, hogy gyermekiteknek gyermeki boldogságtoknak szerző okát csak éppen magatokban esmérvén-meg, lételeket az Egeknek meg-hálálják; kívánom hogy a' fedhetetlen tökéletességnek leg drágab' és becsesb' ajándékátol soha el-ne szakadjatok. Minekelötte pedig onnét való el-távozásához fogna, meg-akará azon helyet, a' mellyet örökös könyvezésének meg-máfolthatatlanságára szentelt, illyetén síralmával tisztelni;

Oh lelkem' szerelme, kedves
Oresztánom!

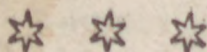
Tőled távazásom' szív' fájlalva szánom,

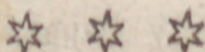
Kivüled nem kellne senkit ohajtanom.
Itt' fekvő testednél örökkön maradnom.

Ah! ha szemeidet az holtak' öléből
Fel-vethetnéd, 's magad' azok' kebeléből
Fel-költhetnéd, látnád hogy hönyvem'
 telléből
Mint tfordogal árja síró fellegeből!

Nem panaszkodnál, hogy néked
 nem éltem,
Kötött szövetségem híven nem viseltem;
Sőt árnyékkodat-is imádva tiszteltem,
Holtomig bús szívem' néked fel-szen-
 teltem.

Ugyan azért nékem tőled el-távozní
Nem kellene, sőt itt' örökkön lakozni,
Sírni, keseregni 's arra várakozni
Mig éltem' az halál jönne fel-áldozni

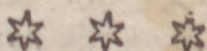

De illy jó erköltsű deli nemzetség-
nek

Kedvét hogy ne fzezném, 's őket a'
kétségnek

Meg. győzetni; ofztán a' reménykedés-
nek

Sokát nem álhatám; 's vett feleségé-
nek.

Ambár szivem néked örök hű ma-
rad-is,

Szerentséssé tenni igyekezik még-is

Sokakat: 's azok közt e' nemzetséget-is,

Boldogítani, bátor ha magamat nem-is.

Végre nagy bajjal 's fáradsággal
a' a' firtúl el-vonyattatott; de ki-kéri
azt alázatosan, hogy buzgó emléke-
zetire az ő előbbi férjének lett temeté-
fe' helyén egy kis kápolnát emeltetne-
fel, az hová gyakorta el-jönni, és a'
forró, ifjúságban oltatott' bűnhedésének

el-követését meg-firatni a² magánofságban engedtetnék; továbbá, hogy az ő boldogtalan hivataljában táplált két öregit maga mellett nyugodalomban tartani lehessen. Mellyet meg-is nyert.

Kevés idő mulva, a' kegyes párnak fzerelmes gyümölsök szívekben újjdoni fzereteteknek lángját gyujtották. Gyermekei által pedig mint egy olly Afzszonynak példáját láttatá, ki hűségtelessége után-is még tiszteletét és ditséretét érdemesen magasztalá.

Midőn pedig gyönyörűséggel tellyes életeknek hozsza példás emlékezettel tisztes öregségre haladván Adelhaidnak utolsó órája közelgetne, rebegő nyelvének mozdíthatásával ujjította már az előtt szövetséggel köttetett rendeléseknek könyörgését, tudni-illik; hogy az ő keserveinek szabad folyamatra építetett kápolnában lenne testének földbenvaló meg-adása; mellyet tsak három napoknak el-telések után egy boldog halál kívánatosán bé-töltött; osztán az ő előbbi férjének még porrá nem lett tetemeinek tsonjaival egykő koporsóba tetetett. Fonrosze pedig örök emlékezeteknek tiszteségére, egy Márványkőből drága munkával készítettetett oszlopra e' következő igéket vágatá.

Itt alusznak

Egy mást szerető két szívek ;

Kik nem lehettek éltekben

Hofzszafan együtt hívek,

Most kivánt tsendeségeken

Nyugosznak.

Képtelen szerelmeknek forrósága

Vesztegeté földi boldogságokat

'S okozá fok nyughatatlanságokat

Életeknek zabolátlan ifjúsága,

Neveknek

'S rendeknek

Mivoltát el-titkolni kívánák,

Hogy a' Világnak irigy mostanisága,

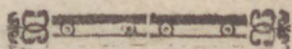
És szertelen való kemény mostohasága,

Méltóságos híreket

'S betsületes neveket

Mirigyos beszédekkel ne rágnak.

Kik tehát szánt-szándékból vagy tör-
ténethöl

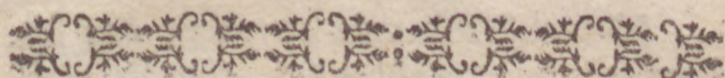
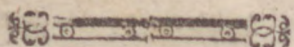
Ez helyre érkeztek,
 Tudósítva lesztek,
 Hogy boldogtalanságok nagy hűségek^{ből}
 Ki-nem vetköztette;
 Sőt ébresztette
 Szíveknek kegyesb' hajlandóságokat,
 'S örökkön tartó állandóságokat,
 Azért méltó tisztelettel betsültesék
 Szerelmeknek elége,
 'S tudás ritka példával emlegettesék
 Életeknek

V É G É.

LAUSUS ET LYDIE .

L A U S U S

É S

L I D I E

Lausus equum domitor debellator-
que ferarum. *Virgil, Æn. 7.*

Metzensznek a' Tirrhenumbéli Király-
nak az ő maga - viseletivel tett
híre 's neve elegendőképpen tudva va-
gyon az olvasást kedvellőknel. A' rosz
tejedelem, jó atya - is lehet, most ke-
gyetlen, majd ismét szelid és engedel-
mes - is. Semmi tirannusi kegyetlensé-
get, sem erőszakos tselekedetet nem
mutatván mind addig, míg az ő akarat-
ja akadályt nem szenvedett; mindazon-
által e' szilaj természetű Istentelennek
nyugodalma, csak oroszlányi tsende-
séggel tzimboráltatott.

Metzensznek vala egyetlen egy fija, Lausus nevü, a' kit szépsége 's bátor szive Aufzoniának minden Vitézi között hiréssé - tett. Lausus a' Preneszteai Király ellen való hadban követvén Attyát melette emberül vitézkedett; a' ki fíjának győzödelmeségén és vérrel fetskendezett karján kiváltképpen való örömet mutatá. A' Preneszteai Király illy győzödelemi erőnek ellent-nem állhatvan birodalmából és országából ki-üzet-tetett. Ki midőn a' szaladásban keresvén maga-mentségét, olytén kintsét kellett a' győzödelmesnek kezében hátra hagyni, a' melly koronájánál is be-tesb vala. Ez volt egy olytén időben virágzó Printzeszné (avagy Király Kis afzizony) a' kiben a' szív semmivel másal nem, csak tsupa természetbéli érköltfel tündöklök, és a' kiben a' természet a' szépségnek és ártatlanságnak minden édesgetésivel dicsfekedhetik. Minden deliségei és érzékenyitőségei az ékes Grátziaknak, virágozott Lidiének artzulatjában. Ijjedseggel és méltósággal egyelitett szomorúságán könnyen meg-esmértetett a' rab-leányoknak fokasága között, hogy ő légyen a' Király^a Léánya. Kevélység és haládatofság nélkül, tiszteltetésének első jeleit ellensé-

gétől, mint rendéhez illő kötelességnek meg-adását el-fogadá, és a' bal-szerentse nem gyengítheté szívében az udvariságnak nemességét.

Hallván Attyának nevét nevezni, mellyre keserves könyvekkel tellyes szép szeneit fel-emelé. Minden környül-állóknak szívek bánatra indula; Metzensz maga-is meg szomorodván kevelységéről és diadalmas dicsőségéről meg-felejtkezett. A' melly jó állapot a' gyenge szíveket meg-erősíteni szokta, meglágyítja a' kevely szíveket, és senki sem engesztelhetőbb, mint a' hadakozásban győzelmessé lett vitéz.

Hogy ha a' meg-élemedet Metzensznek vad szíve é' kegyes rabnak érzékenyítősege ellen nem állhatott, az erköltiél tellyes Laususnak szívében mennyivel-is inkább erőfebben kellett nyomtatni? Vitézi tselekedetét meg-bánván sajnosan fohászokodott: mert ezzel Lidiének keserves könyhullajtásit okozá. Bátor akár mint boszszonkodjék-is, ugy mond, ámbár olly igen gyülöljön-is, mint én őtet szeretem, méltán érdemlem azt. Ellenben fokkal fájdalmasb' képzelések terhellik elméjét Laususnak; az Atyát tsudálkozással szemlélé, hogy
mi-

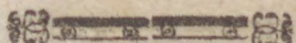
miképen meg- engeszteltetett, és hogy dühösége melly hirtelen kegyelemmé változa. Könnyen észre- vévé, hogy természetét az emberség egyedül illy hirtelen való változásba nem költöztette; és az Atyát, mint tzimborás szeretőt, ugy sajdítá, mellynek félelme tökéletesité bánatját.

Az akkorbéli esztendő, melly Metzenz idejével jára; közönségesképen a' szerelem- féltés követi nyomban. A' kegyetlen Metzenz nyughatatlanul figyelmezett Laufusnak minden pillantására. Tapasztalá, hogy ez ifjú Vitéznek első diadalmaskodása után homlokán az örömnök tüze egyszerre el- szunnyadott. Pillantásit és szeme' forgásit jól értvén magát el- árultatottnak látá: de még természetiből ki- nem fogyott telyeséggel haragja' tartalékjának ereje. A' kegyetlen dühöségnek felsőb' karjában is igyekezik magát igaznak láttatni; Metzenz- is minekelőtte fiját el- kárhoztatná, igaz voltáról nyilvánosságosítani akarta.

Sok féle mesterségeinek praktikáit ollyatén szines tettetéssel kezdé, hogy a' Printz ismét szivet- von és a' szerelmetességnek szorgalmazásában a' kegyelem munkáinál egyebet semmit sem tapasztala. Eleinten Lidiét Metzenz minden

ðen kellettetõ szabadságra botsátá: de e' kegyetlen Királynak udvara árulkodó spionokkal tellyes vala, kik közönségesképen az illyetén Nagyokat szokták meg-kerülni, és midõn magokat szerelmetesekké nem tehetik, azon igyekeznek, hogy tekinteteket félelmeseké tegyék.

Már a' Printz nem általlá tiszteletivel Lidiét érdekelni. Szerelmében ollyatén kegyes és mézes kellemetefséget kevere, hogy Lidie ellensége ellen tett gyülöltségében lágyulni kezdte. Lausus-is maga részérõl panaszolkodván botsánatot kéré, ha Lidiének boldogtalanításában részes talált lenni. Az Egeket hívja bizonyosságúl, hogy azt meg-jobbítani, maga minden lehetõ módon iparkodnék. Az én Atyám, a' Király, a' gyözödellem után éppen olly irgalmas, mint a' hadakozás elõtt hajolhatatlan. Örömeft gyözödelmeskedik, de a' tellyeséggel való szorongatást nem örvendi. A' Prenezteaí Király mostan fokkal könnyebben veheti õtet a' békefég szövetségére, mint az elõtt, melly mind a' két részrõl ditséretes. Ez a' békefég frigye szárogatja - meg könyhullajtádat, kedves Lidiem: de valyon ha azoknak vétkeket

ket el-oltja-e', kik könyveid özönére kén-
szerítették? Vajha e' drága könyveknek
tseppjei helyett saját véreimet folyni lát-
tam volna!

Lidiének méltóságos és értelemmel
tellyes feleleti egyebet hála - datosságá-
nál Lausuffal nem szemléltettek: 'noha
vigasztalása véget való szorgalmazásáért
szívében tellyességgel érzékenyítettett.
Gyakran hogy őtet örömmel halgatván
beszélleni, ortzáiban pirula: de az At-
tyának javát szerető törvénye vala tar-
tózkodó 'sámolya.

Mennél számoffabban beszélgetének
együtt, annál elevenyebb lön esmér-
ségek es hűségek egymáshoz: a' szere-
lem tapasztalatlanul által - hat a' tisztes
hála - datlanságon, valamint a' virág, a'
melly bé - foglaltatott' héjából laffanként
ki - nyillik.

Lausus könnyen - hívő, Metzenz-
nek tsalárd tsendesedése által meg - tsa-
lattatván reménységét majdani tisztevel
egyesülni hízeltette, és eszmélkedé-
se szerént egybe - kaptatásfoknál fem-
mi könnyeb' nem vala; a' békeféségnek
frigyét, mellyre tökélleni szándékozott,
e' két 'sámolyon nyugtatá, hogy a' Pre-
neszteaí Királynak koronáját birodalmá-
val

val együtt vizsgálja adja, és a' Printze-
 nével való házasulásával a' két hatalmat
 egygyefítse, Közlötte Lidievel - is e'
 fel-tételt. Laususnak erre törekedő
 nyilvánítságotítása, 's az ebből szárma-
 zandó hafzon, és a' tapsoló öröm, a'
 mellyel őtet eszmélkedése örvendeztet-
 te, a' szerelemre méltó rabot könnyul-
 lajtással meg-ázott nevetésre kifzté.
 Kedves Printzem, ugy mond Lidie,
 az Egek töltenék-bé az én Atyámnak
 ohajtó kívánságidat! éppen nem pana-
 szolkodnám, ha én lennék a' békefész-
 zálóga és a' kegyelemnek ára. Ez az
 érzékenyítő felelet még fokkal érzeke-
 nyítőbb pillantással követterett. A' ke-
 gyetlen Metzensznek ez mind fülébe
 méne. Haragjának első dühösségében
 kívánta volna búja-társát fel-áldozni:
 de csak ez a' fija vala koronájának 'sámo-
 lya, 's népének egygyetlen egy oszlopa.
 A' teendő dolog, alatta-valóinak tellyes
 gyűlölséget okozott volna, és ollyatén
 védelmező menedékjét vesztetni szemlélt-
 te, kit a' nyilván való gyűlölségnek el-
 lene-állithatott. A' félelem szokta a'
 kegyetleneket érdekelni. Metzensz hi-
 vatá fiát, tellyes kegyességgel beszélvén
 véle, birodalmának határáig való utazás-
 ra, a' következő nap néki készülni pa-
 rant-

rantfolá, az hol az hadi-fereget hagyta
vala. A' Király-fi szíven erőt vévén
fájdalmit el-titkolá, és el-méne annyi
idejét nyerhetése nélkül, hogy Lidietől
bútsnt-vehetett volna:

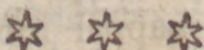
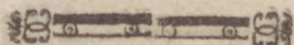
Azon napon, hogy Lausus útnak
eredett, Metzensz a Preneszteai Kirá-
lyal illendő békeiséget szerzett, illyetén
frigynek kötése alatt, hogy Léánya a'
diadalmasnak házasságával szövetkezne.
A' boldogtalan Király, a' kívánt tzélnak
ellent-állásával semmi hasznát sem re-
menylé; mire-nézve ugyan a' bekeisé-
get jelentő követ réa-álló engedelmes
felelettel érkezé-vizszá:

Laususnak vala az udvárnál egy jó
barátja; kivel gyermekségétől fogva
atyafiságosan élt. E' deli ifjút, kit Fa-
nornak hittak; kiváltképen való egy-
gyenlőségbe helyezettte a' szerentse a'
Király-fival: de természetek sokkal in-
káb' egygyezett; hogy sem termetek;
egyenlő erköltsök 's hajlandóságok va-
la; rövideden Lausus és Fanor egy lélek-
kel birni látszattak. Lausus elmenete-
lekor szerelmét és kétségét ki-nyilat-
koztatá Fanornak; ki midőn a' Királynak
a' Lidievel való házasságát meg-éttvén;
kötelességének tartá a' Printznek felőle
hogy hírt-tégyen. A' Printznek ekkor-
beli

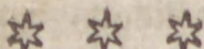
béli állapotját elegendőképen le-nem írhat-
 ni: ez hír-halláson elméje meg-bódul-
 ván esztétől majd meg-vállá, és vak
 fájdalomnak kínódásában ollyatén ke-
 serves és meg-fontolatlan levelet íra
 Lidiének, a' minéműt még a' szerelme
 soha nem dictált.

Tiszteletre termett kegyes!

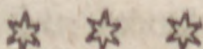
Valyon ha hizelkedjek-e' még tovább
 magamnak egynehány rend-írásodnak
 halzontalan reménységével? Avagy vég-
 hetetlen szenvedésemet és félelmés de-
 ritkos fájdalomimat örökre tökéljem-e'?
 Ah! szerelmes Lidiém! már elégtelen
 vagyok kínaim' el-viselésére; végre
 hű szívemet keserves könyveimmel
 egygyütt előtted ki-öntenem kelletik!
 Mert a' boldogtalanoknak egyéb oltal-
 mok 's menedékjek a' írásnál és pana-
 szolkodásnál nintsen; és a' keserves
 könyhullajtásoknak zápora leg utolsó
 elégítője a' szenvedőknek. Ha már
 tönnön vigasztalásodat tőlem sajnálok:
 leg aláb' engedd-meg szívemnek ebbéli
 könyvel meg-ázott ízavait:

Kedves tekinteted' szívet fogó
 szemed'
 Mihelyt réám vetetted, szívemet sér-
 tetted:
 Ne hadjad kinlódni árva betegedet,
 Küld hát orvosolni t'fak bár egy igédet.

Oh! melly keservesen szenvedem
 kinomat!
 Melly sürü könyvesen nyögöm fájdal-
 mamat!
 Szánd - meg kérlek immár nyomorult
 rabodat,
 Nyujtsad egyszer t'fak bár vigasztaló
 szodat.

Nyilai szemednek szívembe ütköz-
 tek,
 Szerelmed' szikrái nagy tüzet szerezt-
 tek;

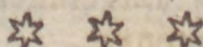
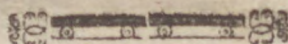
A' melly éjjel nappal lobban ; dobban
jobban ;
Mint az Etna langal gyul , ful , dul
újjobban.

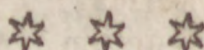
Igazán Magnes kö a' te tekinte-
ted,
Tfokra termert képed, ép minden ter-
meted,
Mellyért fok láb fárad, árad, várad
nyárad,
De akkor lesz károd, ha szépséged
szárad:

Iaj nekem szegénynek illy árva
legénynek!
Miért attam egynek szívem' olly ke-
ménynek?
El-loptad szívemet melly tfak téged
tisztelt,
El-hagytad hívedet kit szived fel-szen-
telt:

Azolta hogy vélem olyan szépen
szóltál,
Elöttem képezve mind szívemben vol-
tál;
Tfak téged szeretlek: mig e' földön
élek,
A' mig bennem piheg, tfeng, peng,
teng a' lélek.

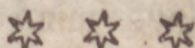
Nohát szép angyalom ne bánjál ugy
vélem,
Mert nem lelsz galambom jobbat én
én kivülem;
Soha sem oldoztam állandóságomat,
Tfak néked aldoztam hajlandóságo-
mat.

Ohajtva kívánom látni személye-
det,
Tisztelvén imádom Venusi képedet;

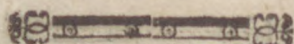
Mert

Mert te vagy szívemnek egyetlen re-
 ménye,
 Reménye éltemnek, kénye 's napom
 fénye.

Sokat fárad eszem bogy magának
 tégyen
 Búval iszom eszem bár halálom légyen;
 Szánj - meg édes szívem igen szépen
 kérlek,
 Engem úgy segéjjen szívemből szeret-
 lek.

Meg - botsáfs, hogy egy szempil-
 lantásnyi időtül meg - fosztalak, mel-
 lyet talám más kegyesednek ajankán
 kellemetes'ben töltenél - el. Mindazon-
 által egy szempillantást, egy fohajtást
 tőlem méltán meg - nem foghatsz; ezt
 tőled igazsággal kívánhatom; melly igaz
 ságot tellyes éltem' nyugalmának ártal-
 mával vettem - meg. Azon órák, mel-
 lyeket néked tetézett szépségbe nem
 hozhattam, másképen olly óráim valá-
 nak, mellyeket élni nem kívántam.
 Sorsom' boldogságát ékes ki - nyilló
 szemeidnek tüzeben keresvén, mind

örömöm 's bánatom, mind éltém 's holtom szempillantásodtól függöttek. Igen könnyű meg - hálálást kívánok mind ezért, csak egy foházzhodást.

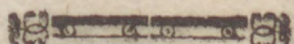
E' levelemnek belső mivoltától meg - ne ijjedj. De miért félhetnél attól, ki téged szeret? Nem akarom az hűségtelenségnek panaszolkodását, sem a' bántódott szerelemnek szemrehányását 's átkozódását előtted öszvegyűjteni. De hogy káromolhatnám azt, a' kiben minden boldogságomat fel - találni ohajtom.

Jóllehet ha ez a' reménység elveszett - is; de az én szerelmem még él; melly még minden ereimben vér, minden tseppjeiben könnyullajtásimnak t'fordogal, 's minden fohászzkodásimban piheg. — Had panaszalkodjak tehát; had mártiam tollamat könyveim özönébe, hogy szívem' keferüsegit le - írhasam; mellyekkel már annyira tetztetett, hogy fokaságát el - bírnom lehetetlen.

Már regulta sinlődöm' e' szomorúságnak bajos életében. Ohajtok, sírok, reménylek, kételkedem, újjonnam ohajtok,

tok, de egy nap mint a' másik el-mú-
 lik. Nem tudom ha még él-e' hűsé-
 ged! ha él tehát el-felejtkezett az ő
 boldogtalan tisztelőjéről: mivel talám
 mostanság valamelly boldogabb szerető-
 nek kebelében éled azon örömodet,
 mellyet én néked nem adhattam. A'l-
 dom a' te újj szövetségednek frigyét,
 és kebelembe sem kívánlak többször
 viszfza, hanem ha a' szerelem az az
 egyetlen egy eszköz, melly tégedet és
 engemet boldogíthat. Mert a' szerelem-
 nél és egy igaz érzékeny szívnél egye-
 bet néked nem ígérhetek.

Ah! mit mondok? — Hogy téged
 viszfza - nem kívánlak? Ah! tával-
 légyen! az én könnyhullajtásim büntet-
 nek hazugságomat! Mellyek csak egye-
 dül éretted való nagy kívánás miatt
 törögnak. De mindent el-vesztettem;
 örömodet, kintsemet, nyugodalmamat
 és kegyesemet: mind ezeket pedig
 csak te benned találnám - fel Avagy
 le - mondjak - e' te rólad - is? tehát
 minden boldogságomrol le - mondanék,
 még jövődöbéli reménységemet - is
 el-veszeném. —

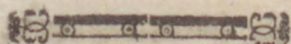
Hát miért ne veszeffem - el az én életemet - is ? Ezt a' boldogtalanságnak terhes életet ? Már vigafságomtól - is meg - fosztattam ! A' Világ fetétes barlangá és szomorú félelmes magánofságá lón nékem. Tsfak az halál bizonyos vigasztalom és reménységemnek leg főbb tzielja : kit naponként köz elebbiteni óhajtok. De miért kívánjam életemet ? hogy könyveimnek záporát kiöntvén fohászzkodásimnak ködetül fogattassam - körül , és hogy az halált napról napra buzgóbban óhajtsam. Oh bár soha se szerentséltettem volna , bár engem soha se szeretettel volna ! Oh áradjatok könyveimnek özöni ! mert életemnek leg szebb napja lón nagy fájdalomra, —

Melly hirtelen el - repültél oh kedves és édes álmom ! Melly nagy fetéségbe változtatád életemnek gyönyörű tavaszát ? Hol vagyon a' jövendőbeli időnek szerelmetes képzelese , mellyben minden gond esméretlen , minden minuta arannyal tündöklő , és minden sohajtás meg - halgatva lenne ? — Ah ! én balgatag ! a' szerelemnek hittem , tetézett boldogságomat tsfak ő benne reménylet-

ménylettem ; azt gondoltam hogy ő
 álala lelem e' világi boldogságomat !
 Alhatatlan vakság ! Ez a' ditsősséggel
 kényeztetett szerelem, az öröm helyett
 kint, betsület helyett gyűlölséget, vi-
 gasság helyett bánatot, reménység he-
 lyett kétséget szült.

Az én hajdani óráimnak boldogsá-
 ga mostani szerentsétlenségemre szol-
 gál. Könyves szemmel tekingetek ama
 fő poltzra, mellyről le-esvén a' mosta-
 ni nyomorúságnak mélységében szemlé-
 lem magamat.

Ha azon napot forgatom |gondola-
 tomban, a' mellyen bizodalmas szívem
 a' gyönyörködtető örömtől környül-vé-
 tetett, a' mellyen karjaidtól ölelgettett-
 vén ajakom ajakodon függött, a' mel-
 lyen szívem szivedhez szoritván tied-
 del versent vert, a' mellyen örömöm
 könnyvei ortzámon gördültek-alá; mi-
 dön azon órára gondolok, mellyben
 majd az Oltárnál meg-jelennünk kellett-
 nek, melly tellyes örömmel várta a'
 tiszta szerelmet; ha mind ezeket meg-
 fontolom, melly keservesen érzem mo-
 stani boldogtálanságomat ! Melly nagy
 kívánságom, hogy bár soha boldog né

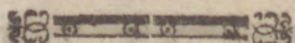
lettem volna, és boldogtalanságnak szokásában meg-rögzöttem volna! Valamint a' szomszéd árnyékokat mélységefebb sötétséggel láttatja a' világozság, illyenképen fedifel menyezetét a' volt boldogságnak a' jelen valo nyomorúságnak színe. Szerettelek tégedet, volt engedelmem réá, szerettem én is, irtokomban valál, mindent kívánhattam, mindent remélyhettem, mindenről érzékenyítetttem; de most — ah! hol vagyon az ezerből egy öröm, 's egy bizonyos reménység! Miben vagyok bizonyos, mit kívánhatok? — kívánhatok ugyan mindent, de remélni? ah! melly keveset lehet?

Sieffetek ti szomorúságot nevelő 's hofzizabító napjaim! éltemnek vége tökellertesíti nyugodalmamat! — Oh vajha fejemet az hajatlanság és ortzámot az halálnak sárga árnyéka boritaná-el! Igy osztán tudnám magamat ekképen vigasztalni: mit bánkodol balgatag, midőn bánatodnak határát közelebbíteni szemléled! Napodnak le-áldozatja jelent nyugodalmas éjtszakádat; a' boldogságnak közében állasz. Már csak egy lépést, tégy és ott leszel, hol kívánod!

Vej-

Vajha tfak hű volnál hozzám, melly jó szívvel türném mind ezeket, és mindent, a' mi tfak lehetséges volna! A' reménység, ez a' mennyei erősítés, melly az ügye fogott nyomorultakat gyámolítja, fel-tenyészíti, és újjonnan élte, mint az hajnalnak harmatja a' délnek melegétől meg-ászott virágot vidítja l's újítja, ez a' reménység nekem mindent könnyűnek tenne. Az embereknek bótsánatközt nem ohajtanám, mert tudnám, hogy az Egektől bótsánatot nyernek. De oh! melly nagy szív-fájdalmat tetézik az illetően gondolkodások, ha jobban meg-fontolom, hogy éltémnek egyetlen egy reménye, tölem mint pártula-el.

Gyakor estve, midőn a' tsendességgel egyelítettett letétség a' tér helyeket olly pusztává teszi, mint az én szívem, magánosan járok, hol a' szereztsétkéntlennek fohászokodásira semmi-nemű szem-füles sem halgatózik, a' serétes bokrokban magamat búmnak árjaiban ulztatom; hol a' szomorún tsergő partak kettőzötteti pusztimat; hol az harmatozó ég-is vélem firni láttatik; és úgy tetszik, hogy még a' környülottem

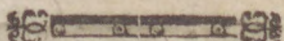
tem lévő szántó földek-is gondolkodó tsendes bánattal fájlalván érzik kedvetlenségemet. A' boldogtalant akár ki is sajnosan szánja. Hol leli örömét? Az öröm fut előtte; minden felőt bánattal környül vétetvén tellyes szép természetét izomorúsággal motkolja-be.

Sokszor, midőn a' munkás embernek tanulatlan keze által, levelekből ékefen öszve bójtóztatott Lugas alatt járkálok, az hajnalnak fejjérséggel egyesült pirossága, mély gondolkodásimból gyakran hivoogat, az hol az egész éjtt szakát-is álom nélkül töltvén előbbi szerelmeknek képzelése nyughatatlanit, megfontolván, ki voltam, ki lehettem volna, 's ki vagyok most. Boldog szeretetemnek minden hajdani arany óráin, minden örömin, mellyekkel eltem, minden lgyönyörüségin, mellyeket reménylettem, futosnak gandom. Szívem dörög, ortzám lángal, magamat el-felejem. De csak egy szem pillantásig! azonnal ismét fel-ébredek, érzem ki vagyok, örömmnek bértzéröl kétségemnek mélységébe vissza esem, és könyveim' harmattal töltöm a' vi-

rágokat, mellyek lábaimnál hervadnak-
el.

Midőn fokszor öszve - kaptfolt kéz-
zel ülvén szívem' foházkodásit és köny,
veim' hullajtásit a' reggelnek első gő-
zével, melly a' természetnek áldozó
tüz - helyéről gőzölög, az Egek felé
botsátom; midőn az én búban merült
fejem el - hervadt virág módjára könyö-
kím 'sámolyára dül; midőn a' fáratság
az álmat kiáltja, és a' gondolatok eszem
mélységébe vízfsza - hozattatnak: tehát
olij álmak játszodoznak környülem,
mellyek szerelmesemet, kitől meg-
fosztattam, vízfsza - adni látzatnak: lá-
tom betfés árnyékát, hívom őtet, kar-
jaimat utánna ki - terjesztvén meg - öle-
lem őtet és szívemhez kaptfolum. Ah!
rövid öröm! el repülvén a' félelem költ
fel engemet szép álmomból boldogta-
lan éltetre, hol szemeim szomorú mun-
káit ismét újra kezdik.

Ébren - is gyakorta meg - tfálnak kép-
zelésim. Így vélekedek, midőn a'
tfendességgel el - borított éjfélnor
körülöttem a' bokrok zörögnek; midőn
az hold ezüstös sugárit a' széllyel álló
táknak tetein villogtatja, és külömbfé-
le

le le ábrázolásokat formál a' világos-
ságból és árnyékokból, téged mesztzé-
ről képzeltet és lábaid' járásával hizel-
kedtet. Kivánatosan halgatóztván sze-
meimet széllyel vetem; minden leve-
leknek zördülési, mellyeket a' nap-nyu-
goti szélnek haldokló lélekzete mo-
zogtat, döröggtetik bus szívemet, ki-
vánván sohajtoztatják kegyessének lá-
tásáért. De melly haszontalan! a' le-
ábrázolások el-tűnnek, mihelyt a' hold
világ változó színét veszti; a' szelek
meg-szűnnek, minden mély halgatásba
és puszta magánosságba merül.

Ah! ne halgass már - el tovább ;
tűk egy rend irásoddal - is elegendő-
képen mentegetheted magadat minde-
nekről. Tűk egy sohászzkodásodért
mindeneket meg-botsátok ; minden ba-
natimat, minden könyhulajtásimat - min-
den kínaimat, mellyeket szenvedtem és
szenvedek el-felejttem, tűk ezen egyet-
len egy szódra ; szeretlek.

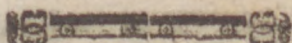
Jól tudod hol léteimet, tudod melly
nyomorúlt és el - hagyattatott vagyok,
bűnnak sebes tengereben egész torkig
úszom ! Ha állapotom érzékenyitene ;
semmi sem tartóztathatna - meg téged
firán

Iránczó Laufusodnak kérlelésétől;
 Semminémű hatalmasságnak fintsen ele-
 gendő ereje a' szerelem' meg-győzésé-
 re. Hegyek, vizek tsak tsékély aka-
 dályok ő előtte. Ha békók zárnák-is
 kezeit, ha bilints foglalná-is nyakát,
 még-is ki-szabadulását fel-találná,
 vagy tsak fohászzkodási-is fel-nyitnák
 tömlötztét.

Ámbár ezer vigyázó szemektől írá-
 sálatnál-is: még-is a' szerelem elég
 gazdag az ártatlan találmányokra, mel-
 lyekkel az ör-álokat meg-tsálhatja.
 Hiszem tsak egy pillantásnyi időd ki-
 vántatik ez írásodra: szeretlek. Az
 emberek nem mind érzékenység nél-
 kül valók, nem mind szánáktalanok.
 Így tehát tsak az akaratot kell fel-ébrezs-
 teni.

Már bé-fejezem írásomat, mert
 könyveimnek forrása szemeimet ho-
 mályosítják; Hanem utoljára még ez
 egyért esenkedem drága személyed
 előtt; forsodnak hoszfszas elő-beszél-
 lését nem kérem, sem illy hoszfszas
 meg-vonyásodnak mentegetését nem
 kíváuom; tsak bár valaki nevedben
 így vigasztalna, bogy engem szerettsz.

Ah!

Ah! tsak rövidedem való bizonyosságát kérem szerelmednek; tsak egy fo-
haszkodást kívánok, a' mellyben ezen
szók lesznek el - rejtve: Lidie szereti
az ö Laususát.

Élj szerentsésen, " Lidie, mind
addig mig éltednek fáklyája el - nem
aluszik. Valamennyi tfillag villog az
Égen, a' mennyi tsepp viz a' tengerben
lobog, a' mennyi fű szál a' földön
zöldellik; annyi jókat ohajt néked

a' te

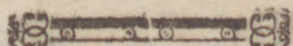
Laususod.

E' levélnek kézbe - való juttatása
Fanorra bizatott. Éltének vesztése
alatt parantsoltatott el - áruló igéjének
szájából való ki - tsuszszanása; a' mint-
hogy éltevel - is játszott. E' dolog
híréve lön Metzensznek, a' ki harag-
jának dühösségében habozván, Fanort
bilintsbe tenni és a' leg félelmesb'
tömlötzbe vetni parantsolá.

Azon-

Azon közben e' szomorú menyeg-
 zőnek mindennemű illendő módjai ké-
 szítették. Igen könnyen képzelhetni,
 hogy ez a' lakozásnak tzeremoniája a'
 Metzensznek kedve' tulajdonával kel-
 lett egygyezni. A' baj - vivás, pályá-
 futás, az emberek és kegyetlen va-
 dok között való hartz, minden, a'
 mit az irtóztató kegyetlenség szül,
 ékesítette e' pompát. És már e' vérrel
 ékesítettett játékhoz egyéb' nem ki-
 vántatott, csak ember, kinek a' vért
 szomjúhozó vad állatokkal meg - vinni
 kellett: mert olly bé - vett szokás
 vala akkori időben, hogy a' baj - vivás-
 ra halált érdemlő gonosz - tévők vá-
 lasztattak. Metzensz, ki csak leg ke-
 vefeb' gyanúból - is meg - öle é az ár-
 tatlanokat, hát mennél - is inkább nem
 kegyetlenkedett a' vétkefeken. A' töm-
 lötzben egyedül csak a' Laususnak hű
 barátja vala. Vessétek őtet az orosz
 leányoknak, kiálta Mentzensz: ez a'
 hitetlen méltó az iszonyú halálra; csak
 éppen ő érdemes tselekedete miatt az
 én boszszúdra: kínjával engesztelje-
 meg a' meg - bántott szerelmet.

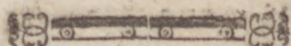
Lausus haszontalan várta feleletét
 kedves barátjának; a' nyughatatlanság
 helyt szerze a' lélelemnek. Avagy el-

árultattunk - e' ? ugy mond Lausus ma-
 gában: 's hát az én barátomat hirte-
 lenségemnek fontolatlanságából vesze-
 delembe taszítám - e' ! Avagy Lidie
 maga - . . . Oh reszketek ! Ez irtóza-
 tató tudatlanságban tovább nem élhetek.
 El - mégyen ; helyben ért , és okosan
 való lappangása közben a' nép között
 uralkodó hírt vadászván , meg - hallot-
 ta , hogy barátja bilintsben volna és
 hogy Lidie a' következő nap Me-
 tzenfel menyegzőbe szállna ; azt - is
 meg - érté , hogy e' menyegzőnek kez-
 dete előtt való tzeremonia tartás alatt
 a' boldogtalan Fanor a' vad állatoknak
 prédájokká tétetik - ki , a' játék - néző
 piatzon. Ez hír - halláson magát nem
 birván halál verejtek izzasztá egész te-
 stét ; ismét magában szálván , térdre
 esék és imigyen fohászkođa - fel : Ha-
 talmas Istenek ! erőítsétek karjaimat ;
 kétségem ijjedelemmel fenyeget. Bá-
 torítsatok engem az halálra , hogy ba-
 rátomat meg - mentsem ; had haljak - meg
 erköltsőszen ! kedves Fanorját ámbár él-
 tének vesztével - is meg - menteni el - tö-
 kéllette , mire - végre a' tömlötznék
 ajtajához szaladott ; de most hogy men-
 jem - be ? Azon szolgáló rabhoz folya-
 moda,

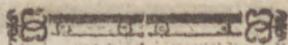
móda, ki a' foglyoknak ételt vinni szokott. Vessd-fel szemeidet, ugy mond neki, és esmérj-meg engemet; én vagyok Lausus; én vagyok a' Királynak fija. Egy igen fontos dologból álló szolgálatot várok tőled. Fanor bilintsben vagyok; a' kit látni akarok. Hozzá mehetesemnek egyéb módját nem tudhatom, hanem ha ruhádat ide adod, és menny-el békével; imé az én haládatótságomnak záloga: szabadits-ki magadat az én boszízút szomjúhozó Atyámnak kezéből. Ha engem elárulsz; tehát halálnak halálával veszel-el; ha pedig engemet fel-tett szándékomban segítesz, tehát az én jötétim tégedet a' puzta barlangoknak örvényiben-is fel-keresnek.

A' félelemmel tellyes szegény rab a' fenyegetésnek keménységétől meg ijedvén magát meg-adja. A' Printzet ruhájába fel-öltöztetvén az órát megmondja; mellyben a' írását meg-találhatja; és annak illendő módjára tanítja; s azután el lődül. Az éjtzaka feltetizett, és a' szabott idő el érkezett; Lausus a' írásához közelítvén magát a' rab szolgának nevével jelenté; a' tömlötznek zarjai tel-nyilván farkaikban

az ajtók szomorodott zajjal ropognak; Valamennyire tfilámló lámpás világosítá az utat; midőn pedig az irtózást okozó lakó-helyben bellyebb menverő halgatóza, és egy fohászzkodással egyeledett nyögés őtlé hallomását; azonnal meg-esméré barátját; meg látá őtet a' tömlötznek egyik szugolyában el erőtelenedve óhajtozni artzulatjában az halál képét és szemeiben a' kétségnek tüzeit szemlélé- Térj vissza, ugy mond Fanor, mert Lausust a' rabnak lenni gondolta, vidd-el a' te meg utált étkednek segedelmét, 's engedj nékem tfenydesen meg-halnom. Jaj nékem! monda tovább zöpögő sirással, jaj nékem, az én kedves Lausum még boldogtalanabb, mint én, oh Istenek! ha az ő barátjának szomorú állapota fülébe jön, melyet nékie okozott volt! Bizonyára, felele Lausus, midőn néki az ölébe dült, bizonyára mind vagyontudtára, kedves Fanorom, 's veled egygyüt közli. - - - Mit látok, kiáltá Fanor szomorodott szózáttal? Ah Lausus! ah kedves Printzem! ezen szó után el-veszték mind ketten szollásoknak módját; karjok egybe kaptóztatván sziveket öfzve szoriták; síró fohász-

házzkodásokat zokogásokkal egyelíték. Mozdulatlan és szóvalan fokáig együtt lőnek a' tömlötznek fenekén ki-merevedve; a' szív-fájdalom szavokat elfojtván csak könyhullajtással és erős ölegetéssel felelgetének egymásnak. Végre Lausus ismét magába-térvén monda barátjának: Semmit se késsünk! fogjad e' ruhákat; fúss-el és hadj engem' itten magánosan. - - - Én? oh Egek teremője! valyon olly alávaló lehetnék-e? ah! Lausus, el-hitethetted-e' ezt magaddal? avagy miképen tanátfolhatod ezt nékem? - - - Már ugyis nem kevés esméretségemben vagy, ugy mond visszontag a' Király-fi; mindazonáltal te-is esmérj-meg engemet. A' sententzia ki-mondatott; büntetésed el-készült; meg-kell halnod, vagy innét el-távoznod. — El-távoznom-e' — Halgass réám; az én Atyám erőszakos; de ellenben érzékeny-is, a' természet még uralkodik az ő szívében. Ha tégedet az halálból ki-menttek, tehát csak erántom kell meg-engesztelnem, és a' melly karját az ő fija ellen fel-emeli, könnyen meg-fegyverkeztelenithetni azt. - - Hát ha karja vért ont, kiáltá Fanor, a' te haláloed lesz az én vétkem, - - Nohát, felele

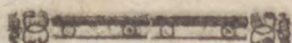
Lausus, maradj; halj - meg; de én is veled együtt halok - meg. Semmiképen se gondold az én Atyámnak kegyelme által való meg - tartásomat; mert ámbár kegyelmezni akarna - is; én magam leszek hóhérom. Ez a' kéz melly azon veszedelmes levelet írta, melly miatt te meg - íteltté; ez a' kéz, melly téged bilintsekkal terhelt - meg; ez a' kéz, melly vétkezése után - is még a' te barátodnak keze, légyen nekünk akaratom ellen - is egyefitő eszközünk. Fonor hazfontalan folytatá felelmes könyörgésit. Semmit se szollj többet felőle! közben szólla a' Printz; semmit sem mondhatsz nekem olyant, melly azon szégyenes gyalázatot fedezhetné, hogy az én barátomnál tovább élnek, holott veszedelmének oka én voltam. Könyörgésedtől ortzám pirul gyalázattal, és eszedes meg - bántódáomat tetézi. Magam meptségét ígérem néked, ha innét eltávozol; ha pedig itt veszni akarsz, halálatom esküvével petsételem. Válasz; mert szük az idő, csak egy szem - pillantás - is drága.

Fanor jól csmérte barátját, hogy hízelkedésével fel - tett - tzeljában ingadozóvá nem teheti, Arra - is réa-

al-

állok, ugy mond; próbáld - meg - még
 ez egygyetlen egy mentődésünknek - is
 hátra lévő módját, De inkább' élj, ha
 azt akarod hogy én - is éljek: szomorú -
 játékodat halálommal fogom gyá-
 szolni. Azt kívánom tőled, monda
 Lausus: a' te barátod fellyebb betsül
 tégedet, hogy sem nálánál tovább él-
 ni intene. Ezen szókra egymást meg-
 ölelvén Fanor el lodul a' tömlöztbül
 a' rab ruhában, mellyet Lausus magá-
 ról le - vetett.

Azon közben melly félelmes éjtsza-
 kája vala Lidiének! Nintsén, a' ki szívé-
 nek indulatbéli nyughatatlanságát le-
 ábrázolhassa, és azt az erkölts és a'
 szerelem között meg-ószthassa. Lau-
 sult imádandóképen tiszteli; Metzensz
 ki - mondhatatlanul gyűlöli; az ő saját
 Attyának hasznáért áldozza - fel magát;
 gyűlölségének irtózását kell nékie ked-
 velni; mindenkor tisztelő szeretőjének
 kívánságától magát örökre meg - vonja.
 Az oltárhoz hartzolják, mint valamelly
 kinzó helyre. Kegyetlen Metzensz!
 hát örvendezhetz - e' a' félelem és erősza-
 kos hatalom által uralkodni a' szíven?
 valyon hogy örülhetz rajta, midőn a'
 te mátkád ugy retteg tőled, mint {a'

rab az hóhértól? Ilyen tulajdonsága van a' Tirannusok' szívekben való szerelemnek. Még - is oh fájdalom! nékie kell éltét szentelni; 's véle kell szövetséget - kötni. Ha ellent - áll benne, tehát mind atyát mind szerelmest veszedelembé ejti; le - mondó-feleletét nyilatkoztatná - ki szívének belső titkát; és ha Laususnak fel - áldozott hű szeretete gyanuba vétetődik, tehát veszedelmére kárhoztatik.

Illyetén iszonyú félelemben gyötrőd - vén Lidie várván - várta a' napot; melly majd fel - tetűzett, ez az irtóztató nap. A' kintől reszkető Lidie fel - ékesítettett, nem, mint a' menyasszony, a' ki az hű szerelemnek és a' Hymennek oltárjához járulni szokott, hanem mint egy ártatlan áldozat, mellyet a' kegyetlen - aitatofság koszorukkal virágoztat, minekelőtte vére ki - ontatik.

A' játék - néző - helyre vezetetik; az hová a' nép tólongva gyülekezett; a' játékok kezdetnek. A' vad tulkok' ütközetinek, a' kemény derekak' bir - kózásinak és más terhes baj - vivások - nak le - irásával késedelmezni nem ak - rok; mivel félelmesb' történet várja pénnum nyomát.

Egy kegyetlen fene oroszlanj jön végre elő. A' ki eleintén a' játékpiatzot tsendes kevélységgel öszte futván ijjesztő pillantáit az egész játémező-helyre forgatá mérgesen: (zufzakkos serényét fel-borzasztván fogait 's körmeit élelítette, és morgolódáfsal kervert orditása a' tőle való félelmet hirdette. Azonnal-is inkáb' boszszontá őtet a' trombitáknak és doboknak ifzonyú harfogása; mellyre dörmögő morgásával felelvén szörnyü fejében mérgesen ülő szemei villogva vérben és tűzben forgottak; bojtós farkával oldalát fujtogatván fogait tükorgatva szikráztatta, a' félelemmel meg-töltetett népség kívánva ohajtotta jelenését látni annak a' boldogtalannak, kit e' fene vadnak dülihöisége ellen állítani akarnak; félelem és szánakozás foglalá el szíveket mindeneknek.

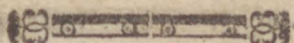
A' bajnok meg-jelenék; a' Metzenznek Drabantjai Fanornak állították vala őtet lenni. Lidie sem esmérhetémeg: irrózásának nagy volta, szemeit a' néző piatzról el-vonyá, melly szánakozó lelkének inkáb' gyűlöséget, hogy sem kívánatosságot okozott. Ah hát mint lett volna, ha tudta volna, hogy a' baj-vivó a' Laufusnak kedves barátja fogy lenni, kit fel-áldozni

szándékoznak; annál - is inkább, ha tudta volna, hogy maga Lausus veszi barátjának helyét, és hogy ő nagyon el-készítve az ütközetre?

Fél mezitelen és borzas fővel járul-
elő bátor lépésekkel; egy ellen - vető
bátor lépésekkel; egy ellen - vető pais
és hegyes dárda vala fegyvere oltal-
mazásának. A' meg - vakult Metzenfz-
is csak a' büntetendő Fanornak szemlélé-
ötet. Az homályos természet meg-
tompítja az elmét; fáját gyermekét az
halálra kergeti és belső részei nem
érzékenyítettnek éránta; a' meg - bán-
tódásnak sérelme és a' bosszú - állás
minden egyéb érzékenységeket meg-
tompítanak benne. Kegyetlen dühösségé-
ből örvendi nézését a' fenne vadnak
tajtékozásával. A' nyughatatlan Lausus
kiszti a' bajra a' fene oroszleányt. El-
lene megyen; az oroszleány mérges
agyarával rajta rohan; Lausus felt-
vetvén néki előle ki - tér. Háromszor
nyitá - fel tajtékozó agyaráat a' dühös
állat ellene, és háromszor meg - men-
ti magát Lausus annak mérges fogaitól.

Azonközben meg - tudá Fanor a'
történt dolgot. Szapora lépéssel fut
a' tolongó népség között előre; nyers
kiáltásától az egész játék mező hely har-
fa-

fogott. Meg-állj, Metzensz; szabadits-
 meg fjadat; mert Lausus az, a' ki az
 oroszleánynal küszködik. Széllyel te-
 kintvén Metzensz Fanort meg-esméré,
 a' ki ellenébe tolongot hozzá. Oh
 Istenek! mit látok? Barátim, segélje-
 tek; ugorjatok-bé a' hartzoló helyre;
 és szabaditsátok-meg fjamat az halál-
 tól. A' Lausus nevének hallásán, Lidie
 a' nező karnak gráditsára esvén teste
 meg-merevedett; szemeit a' fetétség-
 nek homálya fogta-el. Metzensz csak
 egyedül az ő fjára idézte szemeit, ki
 az illy el-kerülhetetlen veszedelemben
 forgott; ezer karok haszontalan fegyver-
 keznének segedelmére; a' kegyetlen
 fene állat el-nyeli őtet, előbb hogy
 sem oltalmára érkeznének! Mindazonál-
 tal oh hihetetlen tfuda! oh váratlan
 szerentse! Lausus a' dühös állatnak ré-
 rohanó kegyetlenségét ismét ki-kerül-
 vén halálos sebefedését találá bajnoká-
 nak; a' dárdát, mellyel fel-fegyverkezve
 vala, gőzölögve huza-ki az oroszleánynak
 melyébül. Az oroszleány el-esvén mére-
 gel egyeles tajtékot fufa, és vérenek mo-
 tsárjában fetreng. Az előbbi zaj győző-
 delemi kiáltással hallatja a' diadalmat,
 és a' nép Vivát kiáltással tfudálkozva
 és örömmel felel Metzensz' jajos szavai-
 nak

nak. Ez az öröm-kiáltás Lidiét ismét fel - tenyészíté ; szemeit fel - vetvén Lausust Metzensz lábainál látá ; egyik kezében a' véres dárdát tartja, másikban pedig az ő kedves és hű Fanorját. Tíak egyedül én vagyok büntetést érdemlő, ugy mond az ő Attyának. Fanor én általam vétkezett ; nekem kellett azért adóznom. Én kényszerítém ötet, hogy rabságos helyét nekem engedje ; meg - holtam volna már, ha nem engedelmeskedett volna. Élek ; néki köszönhetem az én életemet, és hogy ha fjadat még kedvelled, tehát fjadnak létét tíak néki köszönheted ; ha pedig bosszud még meg - nem tündesedett ; imé kezében vagyon életünk : engedj egygyütt meg - halnunk ; szíveink egymásnak meg - esküttek. Lidie remegett e' szóknak hallásán, Metzenszt könyvel meg - ázott siránczó szemekkel szemlélé. A' Tyrannusnak kegyetlensége e' próbát ki - nem álhatá. A' természetnek és a' lelki - esméretnek sugallása a' szerető - féltést és a' bosszú - állást meg - némitotta. Sokáig áll a mozdulatlan, szótalan, és tétovázó végezetlen pillantásokkal, mellyekkel az előtte való áldozatot tetétől fogva talpig szemlélé, és mellyekben a' sze-

relemnek és gyűlölségnek küszködése
ugy, mint az haragnak és szánakozás-
nak küszködése látszatott. Mindenek
remegtek a' kegyetlen Király körül.
Laufus, Fanor, Lidie, és számtalan
népség várja tellyes félelemmel szavá-
nak első hangját. Végre akarátja el-
len - is enged a' jó erkölts sugallásának,
mellynek hatalma terhesité: szapora fie-
téssel az haragról a' kegyelségre lépett,
és magát az ő fjának kebelébe veté.
Már meg - botsátok néked, ugy mond,
meg - botsátok a' te barátodnak - is.
Éljetek és egymást szeressétek: de még
egyet kell néked - fel áldoznom; mel-
lyet meg - érdemlettél. Imé fogjad tő-
lem ezen kezét, mellyet te éltednél
fellyeb' betsülz: a' te győzödelmes tse-
lekedeted nyeré - azt el tőlem; tsak
egyedül azt tette őtet sajátoddá
's feleségeddé.

MAGYAR

TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

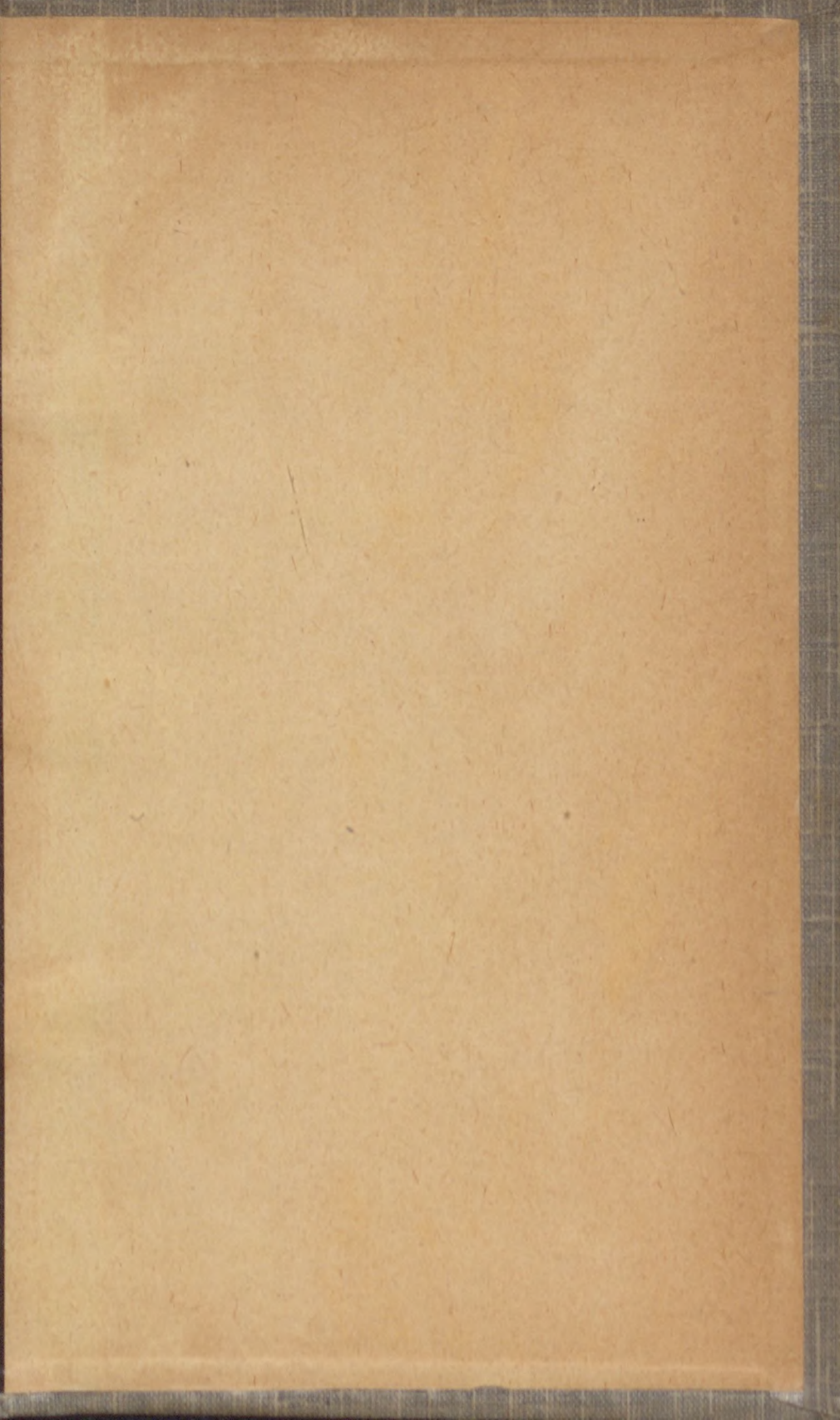
KÖNYVTÁRA

V E G E.

Rk 515 / 1970

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Marmontel
Könyvi
Díszes
erköltsekre
tanító
beszédék